Løssalg kr 30,-

ÆTT OG ANNET

Årgang 29 Utgave 76 Grenland Ættehistorielag Juli 2008

Jubileumsnummer

Grenland Ættehistorielag 1973 - 2008

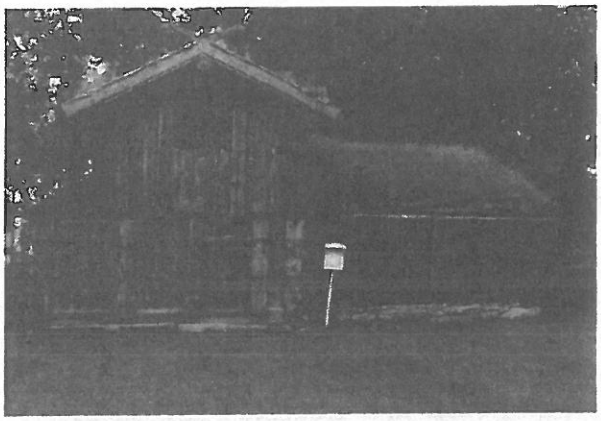

Jørn Olsen har skrevet om familien Serkland som dro fra Siljan til Amerika i 1866. Les mer fra side 11.

Jon Straume skriver om klokkeren som ble anklaget for drap på presten i Drangedal i 1678 på side 23

Henrik Andreas Eddie skriver om Langesunds-folk i en ikke for fjern fortid på side 26.

Egil Borse Svendsen skriver om Henrik og Susannah Ibsens slekt på side 28.

Torkild Lier skriver om Thomas Sommers slekt på Hellestvedt i Bamble på side 34.

Gunnar Molden skriver om telemarkingen Aasmund Norgaard som kommer til Nes Jernverk. Les mer på side 40.

På side 44 har vi funnet plass til et par gamle avisutklipp fra Varden.

Sist men ikke minst, fra side 45 kan du lese Per Holte Rosenkildes gode artikkel om borgermester Per Simonsen i Skien.

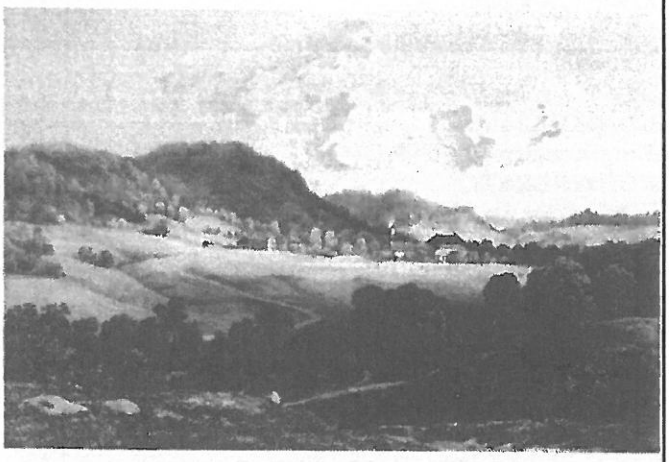

Innhold ellers:

Side 2 - 3:	Budstikka
Side 4:	Styret og komiteer i Grenland Ættehistorielag i 2008
Side 5:	Styreverv i Grenland Ættehistorielag 1973 - 2008
Side 6 - 7:	Vedtekter for Grenland Ættehistorielag, vedtatt på årsmøtet 2008
Side 8 - 10:	Spørsmål og Svar
Side 64:	Informasjon fra Grenland Ættehistorielag

ISSN 0804-2586

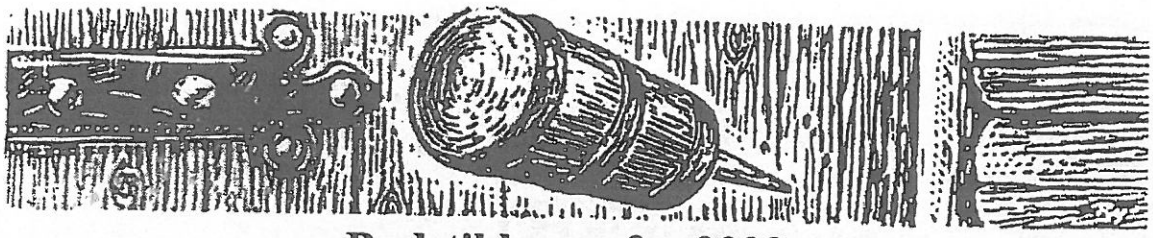

Budstikka nr. 2—2008

Redaksjonen:
Redaksjonen består av Terje Rehn Holm-Johnsen, som også er ansvarlig redaktør, Gard Strøm og Jan Christensen. I tilegg har vi i dette jubileumsnummeret utvidet komiteen med Torbjørn Aasetre og Thor Wølner Gundersen.
Dersom du har stoff til Ætt og annet, ta kontakt med en av oss.
Terje treffes på 35 56 62 65 eller epost h-johnse@online.no
Gard treffes på 95 78 94 94 eller epost post@gamlegjerpen.no
Jan treffes på 35 52 47 08 eller epost jan@slekt.org

Du kan også sende epost til grenland@grenlandslekt.no

Frister for artikler er:
1. februar - 1. mai - 1. september

Vil du komme i kontakt med oss?
Dersom du er slektsforsker, men ikke er medlem hos oss, ELLER dersom du kjenner noen som driver slektsforskning, så ta kontakt med oss.
Du når oss på flere måter:

EPOST:
grenland@grenlandslekt.no
HJEMMESIDE:
www.grenlandslekt.no
POSTADRESSE:
Grenland Ættehistorielag
Postboks 169
3901 Porsgrunn
KONTONUMMER:
Postgironummer 0540 08 73048
KONTINGENT:
Enkeltperson kr. **100/år**. Ektepar kr **120/år**. Personer i Norden kr **150/år**. Personer utenfor Norden kr **180/år**.

Turer høsten 2008.

Vi planlegger en tur til Statsarkivet på Kongsberg i september. Vi har ønske om omvisning i selve arkivet, samt informasjon om lesesalen og publikumsdelen ellers. Se mer om turen senere i bladet.

Utvidede møter høsten 2008
Det er planlagt to utvidede møter høsten 2008.

På vårt første utvidede møte, som er planlgt til 16. september. Da vil Terje og Kari presentere våre svenske kilder. Neste møtet blir 25. november. Da satser vi på presentasjon av slektsprogrammet Legacy, alternativt blir det en presentasjon av mulighetene som ligger i digitalarkivet. Følg med på www.grenlandslekt.no for å se siste nytt om møtene, eller følg med i avisene.

E-post
For å nå våre medlemmer lettere, har vi ønske om å få opprettet en e-post-liste.

Dersom du vil være med i en slik e-post-liste så sender du en e-post til **lederen@grenlandslekt.no**

E-post-listen vil ikke bli misbrukt til reklame eller annet, men er kun et tilbud til dere som medlemmer til å motta informasjon fra oss på en rask, enklere og billigere måte.

Møteplan høsten 2008:

2. september 2008	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
16. september 2008	Utvidet byttemøte	Porsgrunn bibliotek
30. september 2008	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
14. oktober 2008	Høstmøte	Sparebank1, Skien (tidl. GS-banken)
28. oktober 2008	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
11. november2008	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
25. november 2008	Utvidet byttemøte	Porsgrunn bibliotek

Alle bibliotekmøter er fra kl 17 – 19. De utvidede møtene fortsetter i andre etasje frem mot kl 21.

Har du meldt adresseforandring?

Hvert år så stryker vi 3-4 medlemmer, fordi vi ikke lenger kan finne dem igjen. Ætt og Annet kommer i retur, men vi klarer ikke å finne ut hvor de har gjort av seg.
Dersom du flytter, og fortsatt ønsker å motta Ætt og Annet, så send da straks melding om adresseforandring til oss. Det kan enten gjøres til post-adressen vår, eller til grenland@grenlandslekt.no

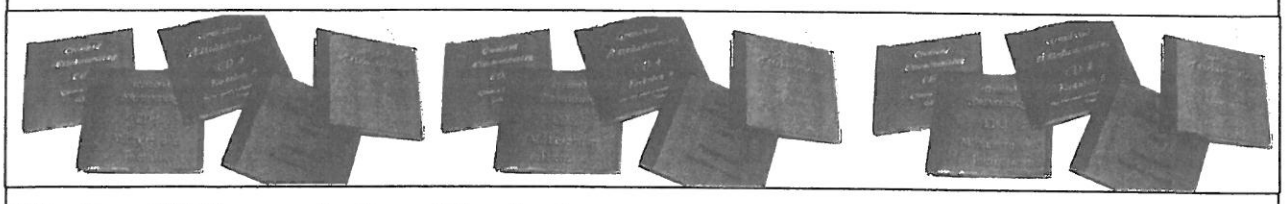

Blader, CD'er og bøker til salgs!

Alle tidligere nummer av Ætt og Annet er til salgs. Det er opptrykk av de tidligere numrene og koster 15 kr per blad. Det gis imidlertid rabatter ved kjøp av mange blad.
Jubileumsboka Ætt og Annet 2003 som vi ga ut i 2003, selges nå for kr. 100/stk.
Ta kontakt med kasserer eller sekretær. Når det gjelder kjøp av CD, kan dere også kontakte Jan Christensen direkte. Dere når han på 35 52 47 08. Bestillinger kan også skje via grenland@grenlandslekt.no.

Skrivelyst?

Vi trenger fortsatt artikler til Ætt og Annet. Artiklene bør ha en viss allmenn interesse. Dersom du har en artikkel du vil dele med oss, send en epost til en av redaksjonsmedlemmene. Vær obs på "deadlines".

Arkivbesøk i sommer/høst?

Harald V. Eikland ønsker fortsatt kontakt med andre som vil reise på turer til de ulike arkivene. Ta kontakt med Harald på **telefon 41 91 56 76.** Vi arrangerer jo allerede en tur til Kongsberg i september. Men om noen vil reise til byarkivet i Oslo, Riksarkivet, eller kanskje til et av de andre Statsarkivene, så kontakt Harald.

Lederen har ordet

Sluttspurten har startet for utgivelsen av dette jubileumsbladet har vært i gang en tid. Deadlines har kommet, og blitt overskredet, men jeg tror allikevel vi skal klare å gi dere mange gode artikler i sommer.

Vi har i det siste året bekymret oss for fremtiden. Mange tegn har tydet på færre medlemmer som møter på våre møter, mindre tilgang til nye medlemmer osv. Derfor engasjerte vi i fjor høst Oddbjørn Haugerød, et av våre medlemmer, for å vurdere Ættehistorielaget litt fra siden. I februar presenterte han noen synspunkter for oss, og vi arbeider videre med disse tingene. Til vår glede så vi at det kanskje ikke var så mørkt allikevel, utsiktene fremover. Noen grep har vi allerede tatt. Datateknologien presser oss mer og mer over i å ha PC'er tilgjengelig for medlemmene. På vårt første utvidede møte i høst vil vi også vise dere de svenske kildene som vi har fått, og som er tilgjengelig for medlemmene på våre medlemsmøter. Det gjelder både kirkebøker og husforhörslängder, og folketellinger. Disse har vært veldig populære på våre møter.
I tillegg har vi sørget for litt kaffe og noe å bite på, noe som løser det hele litt opp.
Vi jobber parallelt med dette også med å finne et nytt lokale å være i.

Jubileumsmiddagen som vi tidligere har nevnt, blir utsatt til i høst. Dere ser senere i dette bladet hvor, og når, denne middagen er. Det er flere grunner til utsettelsen: Restauranten, hvor vi planla å ha middagen, gikk konkurs. Vi fikk ikke tak i meny osv fra de nye driverne før det var for sent å sende ut invitasjon. Dersom vi måtte sende ut invitasjon som eget brev utenom de vanlige utsendelsene våre, ville det kostet nesten 4 000 kr ekstra. De pengene ville vi heller bruke på å gi dere en lavere egenandel på middagen.

Jeg vil derfor med disse ordene ønske dere alle sammen en riktig god sommer. Kos dere med dette jubileumsnummeret. Jeg vil også ønske dere velkommen tilbake til oss i høst. Vi har et spennende program foran oss.

Hilsen Terje Rehn Holm-Johnsen.

Styret i Grenland Ættehistorielag 2008

Styreleder
Terje Rehn Holm-Johnsen
Tlf. 35 56 62 65
Epost:
h-johnse@online.no

Nestleder
Kari Aabelvik

Tlf. 92 09 95 28
Epost:
l-sah@online.no

Sekretær
Audhild Dahl

Tlf. 35 54 93 39
Epost:
bjoedah3@online.no

Arkivar
Kersti Sorter

Tlf. 35 97 21 57
Epost:sorter@bamle.online.no

Kasserer
Elbjørg Bakke

Tlf. 35 52 87 90
Epost:
elbjba@online.no

Web-master
Tore Granly

Tlf: 97 15 93 82
Epost:
tore@granly.org

PR-ansvarlig
Jørn Olsen

Tlf: 98 81 88 38
Epost:
el-helg@online.no

Varamedlem
Harald Valstø Eikland

Tlf: 35 51 13 12
Epost:
eikla@online.no

Varamedlem
Aage Reinhold Andresen
Tlf: 35 52 21 47
Epost:
a-andres@online.no

Andre verv i Grenland Ættehistorielag

Valgkomiteens medlemmer:

Inger V. Kvennodd, Liv Marie Pettersen, Thor Wølner Gundersen

Hederspriskomiteens medlemmer:

Jan Christensen, Gard Strøm, Per Stian Bjørnø Kjendal og Kersti Sorter (styrets representant)

Revisorer:

Svein Arild Engh, Wenche Elisabeth Pedersen

Kaffekomiteens medlemmer:

Liv K. Pettersen, Egil Borse, Elbjørg Bakke

Styret gjennom 35 år

Av Redaksjonen

Styreledere

Steinar Larsen	1973-74
Roar Nesse	1975-78
Thor Wølner Gundersen	1979-84, 1989-92
Torbjørn Aasetre	1985-88
Nicolai Flor	1993-96
Jan Christensen	1997-02
Per Stian Bjørnø Kjendal	2003-06
Terje Rehn Holm-Johnsen	2007-

Nestledere

Roar Nesse	1973-74
Torbjørn Aasetre	1975
Inger Grethe Solstad	1976-79
Steinar Larsen	1980-84
Thor Wølner Gundersen	1985-88, 1993-07
Nicolay B. Flor	1989-92
Kari Aabelvik	2008

Sekretærer

Torbjørn Aasetre	1973-79
Gunnlaug Aasetre	1980-87
Jan Christensen	1988-96
Per Stian Bjørnø Kjendal	1997-02
Terje Rehn Holm-Johnsen	2003-06
Kari Aabelvik	2007
Audhild Dahl	2008

Kasserer

Gunnlaug Aasetre	1973-79
Thorbjørn Aasetre	1980-84, 1993-96
Alf Granly	1985-
Terje Rehn Holm-Johnsen	1997-98
Andreas Søli	1999-03
Tor Ellefsen	2004-07
Elbjørg Bakke	2008

Arkivar

Harald Bomann-Larsen	1973-75
Thor Wølner Gundersen	1976-78
Roar Nesse	1979-93
Reidar Ballestad	1994-97
Kersti Sorter	1998-

Styremedlem

Helga Zeiffert	1973-76
Gunnild Olsen	1973-75
Steinar Larsen	1975-76, 1979
Irene Nilsen	1977-82
Harald Bomann-Larsen	1977-78
Olav V. Landsverk	1980-83
Alf Granly	1983-84
Nils Stigen	1984-87
Håkon Livland	1985
Jan Christensen	1986-87
Nicolai Flor	1988
Gunnlaug Aasetre	1988-93
Torbjørn Aasetre	1989-92
Lisbeth Meistrand	1993-96
Kersti Sorter	1994-97
Inger Mathisen	1997
Gard Strøm	1998-02
Unni Knudsen	1999-00
Vigdis Kverndal	2001-04
Frank Johannessen	2003-04
Kari Aabelvik	2005-06
Tore Granly	2005-
Jørn Olsen	2007-

Varamedlemmer

Ruth Greve	1973-75
Ingebjørg Skjelbred	1973-75
Harald Bomann-Larsen	1976, 1979-80
Irene Nilsen	1976
Steinar Larsen	1977-78, 1985-88
Hjørdis Valle	1977-80
Alf Granly	1981-82
Marie Hafsund	1981-85
Nils Stigen	1983
Håkon Livland	1984
Lisbeth Meistrand	1986-92
Gunnar Oland	1990
Bjørn Olsen	1991
Stian Norli	1992-93
Reidar Ballestad	1993
Per Stian Bjørnø Kjendal	1994-96
Gunnlaug Aasetre	1994-96
Anne Grethe Kittilsen	1997
Gard Strøm	1997
Andreas Søli	1998
Rolf Høiberg	1998-00
Vigdis Kverndal	1999-00
Frank Johannessen	2001-02
Liv Marie Pettersen	2001-05
Kari Aabelvik	2003-04
Britt Nilgard	2005-06
Jørn Olsen	2006
Audhild Dahl	2007-08
Harald Valstø Eikland	2007-
Aage R. Andresen	2008-

Grenland Ættehistorielag

1973 - 2008

Statutter for Grenland Ættehistorielag

- forening for slektsgranskning -

§1 Formål

Grenland Ættehistorielag ble stiftet 12. juni 1973. Grenland Ættehistorielag har til formål å fremme interessen for slektsgransking i distriktet. Gjennom opplysnings- og kursvirksomhet, samt ved innsamling, registrering, og publisering av personal- og lokalhistoriske data, skal foreningen være medlemmer og andre interesserte til hjelp.

§2 Medlemskap

Alle som har interesse for slekts- og lokalhistorie kan bli medlemmer av Grenland Ættehistorielag. Det betales en årlig kontingent for medlemskap. Kontingentens størrelse fastsettes av årsmøtet.

§3 Virksomhet

Grenland Ættehistorielag driver sin virksomhet gjennom byttemøter hvor medlemmer kan låne foreningens bøker og øvrig materiell, utvidete byttemøter med tema, medlemsmøter med foredrag, ekskursjoner og turer, samt deltagelse i tilsvarende og andre arrangementer med andre foreninger og institusjoner.

§4 Registrering

Grenland Ættehistorielag har organisasjonsnummer i Brønnøysundregistrene, 982 939 178. Foreningen har også en registrert hjemmeside, www.grenlandslekt.no.

§5 Styre

Grenland Ættehistorielag ledes av et styre med syv medlemmer og to varamedlemmer. Leder velges ved særskilt valg for en periode på to år. De øvrige styremedlemmer og varamedlemmer velges også for to år, men slik at halvparten velges hvert år. Gjenvalg kan finne sted. Styret er beslutningsdyktig når minst fem medlemmer er tilstede. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

§6 Styrets konstituering

Nyvalgt styre samles etter årsmøtet og fordeler øvrige nødvendige verv blant sine valgte medlemmer. Styret kan også oppnevne underutvalg, enten faste eller midlertidige, til spesielle oppgaver og saker.

§7 Økonomistyring

Styret kan ikke selv oppta lån eller stifte gjeld på foreningens vegne, uten etter lovlig vedtak på foreningens årsmøte.

Et av styrets medlemmer kan velges til kasserer og føre foreningens regnskap, eller styret kan inngå avtale med en annen regnskapsfører som fører foreningens regnskap.

Det skal årlig velges to revisorer. Revisorene bør i sin årlige beretning, i tillegg til de rene økonomiske forhold, se til at foreningens styre har vært drevet overensstemmende med forenings statutter og rapportere dette.

§8 Valgkomité

Grenland Ættehistorielag har en valgkomité med tre medlemmer. Disse velges for tre år, men slik at ett medlem velges hvert år. Gjenvalg kan finne sted. Det medlem som har lengst funksjonstid bør være leder og kontaktledd til foreningens styre, dersom valgkomitéen selv ikke finner en annen løsning.

§9 Årsmøte

Årsmøtet er foreningens høyeste organ og holdes hvert år innen 1. april. Innkalling til årsmøte gies med minst 14 dagers varsel. Ingen saker kan realitetsbehandles på årsmøtet uten at styret har behandlet disse sakene på forhånd. Saker som medlemmene vil ha behandlet på årsmøtet må derfor være styret i hende innen åtte dager før møtet.

Årsmøtet er beslutningsdyktig når antall øvrige tilstedeværende medlemmer er større enn antall tilstedeværende styremedlemmer.

Enhver sak på årsmøtet avgjøres ved enkelt flertall. Ved stemmelikhet har møtelederen dobbeltstemme. Avstemninger gjøres vanligvis ved håndsopprekning. Forslag om skriftlig valg fremsettes på, og avgjøres av, årsmøtet.

§10 Årsmøtets dagsorden

På årsmøtet skal behandles:

Godkjenning av innkalling og dagsorden
Konstituering:
- Valg av møteleder
- Valg av referent
- Valg av to medlemmer til å underskrive protokollen

Årsmelding
Regnskap
Revisors beretning
Fastsettelse av kontingent
Forslag om endring av statuttene
Innkomne saker
Valg etter innstilling fra valgkomiteen
- Leder (annet hvert år)
- Tre styremedlemmer
- Ett varamedlem
- To revisorer

Valg etter innstilling fra styret
- Ett medlem til valgkomitéen

§11 Ekstraordinært årsmøte

Ekstraordinært årsmøte kan innkalles når styret finner det hensiktsmessig eller minst fem medlemmer forlanger det. Innkalling til slikt møte gis med minst 14 dagers varsel, og på ekstraordinært årsmøte behandles kun den saken som fremgår av innkallingen.

§12 Styreprotokoll

Det føres styreprotokoll for alle styrets møter. Her innføres også godkjent årsmelding, godkjent årsregnskap og underskrevet protokoll fra årsmøtet.

§13 Tidsskrift og hjemmeside

Grenland Ættehistorielag utgir tidsskriftet "Ætt & Annet" som kommer ut flere ganger i året og sendes alle medlemmer kostnadsfritt. Øvrige interessenter må betale en pris for utsendelse og porto.

Redaktør av "Ætt & Annet" utpekes av styret. Redaktør og styret kan i felleskap oppnevne en redaksjonskomité til hjelp for å redigere og produsere tidsskriftet. Minst ett styremedlem bør være medlem av redaksjonskomiteen.

Redaktøren/webmaster av foreningens web/hjemmeside utpekes også av styret.

§14 Statuttene

Statuttene kan endres ved behov og etter forslag. Slike endringer vedtas av lovlig innkalt årsmøte. Statuttene er endret slik:

Opprinnelig vedtatt på stiftelsesmøtet 12. juni 1973
Vedtatt endret på ordinært årsmøte 4. mars 2008

§15 Oppløsning

Oppløsning av foreningen og fordeling av gjenværende midler bestemmes etter forslag og vedtas med ⅔ flertall av lovlig innkalt årsmøte. For å være gyldig, må slikt vedtak også stadfestes med ⅔ flertall på neste ordinære eller ekstraordinære årsmøte.

Spørsmål og svar

Av Redaksjonen

Det har kommet inn endel spørsmål og svar til redaksjonen siste månedene, og vi spanderer et par sider på dem her i nummeret. Det er viktig at dere som vil svare på forespørselene, også sender en kopi til redaksjonen, slik at vi kan gjengi svaret i senere utgaver av Ætt og Annet.

Bentsen/Bamble

Mitt navn er Anita Grensbråthen og jeg holder på med slektsgranskning. Min oldefar Oluf Bentsen kommer fra Bamble, han hadde 4 søsken, Anna Oselia, Bent, Alma Marie og Nils. Min oldefar dro til Solbergfoss og jobbet der, 10.04.1912 giftet han seg med Oline Martine Olsdatter som kom fra Elverum.
De fikk 3 døtre sammen; Olga Mathilde, Magnhild (min bestemor) og Borghild.
Er på leting etter mer om familien min, så jeg håper dere kan hjelpe meg. På forhånd takk!

Hilsen Anita Grensbråthen, tlf. 90799715, e-post: anita.gren@fjellnet.no

Halvorsen/Eidanger

E-posten er på engelsk, og er sendt til Porsgrunn bibliotek. De har videresendt denne til oss. Redaktøren har oversatt til norsk.. Legg merke til at svar må skrives på engelsk. Dersom du trenger hjelp med det, så ta kontakt med redaksjonen. Red.

Jeg har sendt flere e-post, men har ikke fått noe svar. Jeg håper det denne gangen er noen som viser interesse og kanskje kan hjelpe. På deres hjemmeside er det endel genealogiske informasjonssider. I en av disse har jeg funnet en kobling til min familie, Carl Ellingsen.
Gårds og slektshistorie for Eidanger. Fra 1814-1980. Husmenn og festere under Heistad. Gårdsnummer 69. av Per Chr. Nagell Svendsen
http://www.porsgrunn.folkebibl.no/bok/eidanger-1984/b3/husmenn/hm-brn-69.html
Plassen 6 (Dalskleven)
Andreas Halvorsen (født ca. 1817 i Kjose) var gift med Kirsten Johnsdatter (født ca. 1823 i Brunlanes). Kjente barn:

- Anne Kirstine, født ca. 1848 i Brunlanes. Gift 1870 med matros Elias Johan Carlsen (født ca. 1848 i Kragerø). Sønn av Carl Frederik Ellingsen fra Kragerø.
- Ellen, født ca. 1850 i Brunlanes.
- Anders, født 1855.
- Anna, født 1859.
- Olalia, født 1862.
- Halvor, født 1865.

Andreas Halvorsen var tømmermann. Han ble husmann på Heistad omkring 1855. Husmannspliktene falt bort omkring 1870, og Andreas Halvorsen betalte fra da av bare vanlig festeavgift.
Dessverre leser jeg ikke norsk, men Carl Fredrik Ellingsen er bror av min tippoldefar Lars Ellingsen. Dersom dere kan hjelpe meg å bekrefte det over, og sette meg i kontakt med vedkommende som er ansvarlig for dette innlegget, vil jeg virkelig bli glad.
Takk,

Fran Ellingsen (Australia), e-post: snugent@bigpond.net.au

Holm/Brevik

Jeg søker hjelp til å finne ut om familien til styrmann Hans Hanson Holm, f i Brevik 1735, gift med Else Alette Dorothea Bøckmand. Hans foreldre var: Handelsmann/Seilmager Hans (Friedrichsen ?) Holm, gift med Cathrine Elisabeth Schierven d 1770 i Brevik. Jeg ønsker flere opplysninger om Hans (Fr ?) Holm, foreldre mm. Kan du hjelpe med dette ?
På forhand takk !
Med vennlig hilsen,

Jan Erling Haugland, Godås Haugland Går, Saffle, Sverige. E-post: jeh-manor@bredband.net

TO "UKJENTE" KIRKESAMFUNN, og BERGAN-slekt.

"DEN GJENNOPPREISTE JESU KRISTI KIRKE" & "DEN FRIE MISSION" er de kirkesamfunnene to av min mormors søstre meldte seg inn i i hhv 1898 og 1902.
De meldte seg ut av statskirken, og det er i kirkeboka for Solum/Solum jeg finner disse opplysningene.
Av mormors åtte søsken er det to til som melder seg ut av statskirken, i hhv 1904 og 1906. Men for disse oppgir ikke kirkeboka (Solum/Solum) noe nytt samfunn.
Kjenner noen av Ætt og Annets lesere til disse to kirkesamfunnene, – hva de var og hva de ev. heter i dag?
Min mormor var Kirsten Ragnhild Bergan (gift med Caspar Hellerich), datter til Ni(e)ls Carlsen Bergan f 16031850 og Ragnhild Olsdt Roa f 11061851.
I min slektsgranskning prioriterer jeg nå å finne mine tremenninger m/familie opp og ned. Av mormors søsken har jeg bare disse

opplysningene om hennes nest eldste bror: Gustav Andreas (Nilsen/Carlsen) Bergan f 13061882, gift 15111902 med Gunhild Marie Nilsen f 05011882. Jeg har registrert ett barn, Mimmi f 19111904.
Kjenner noen lesere til en (eller flere) av disse?

Harald V. Eikland, tlf. 41915676/35511312, e-post: eikla@online.no

Porsgrunn/Skien
Som slektsgransker på hobbybasis prøver jeg etter beste evne å hjelpe kontakter i USA og venner og bekjente i Norge med slektshistorie. Jeg synes det er en lærerik og fascinerende hobby som gir et innblikk i en forgangen tid.
Selv har jeg, så vidt jeg vet, ingen røtter fra Grenland, men en sidegren av min fars familie flyttet til Grenland for over 100 år siden, og om noen ønsker å vite noe mer om disse personers opphav, så kan jeg nok hjelpe. Familien kom fra Sverige og fikk arbeid ved papirindustrien i Skotfoss. Familienavnet var Schagerholm (Dette er et navn som er stavet på flere ulike måter).

Nok om det. Denne henvendelsen dreier seg om noe helt annet. Jeg arbeider nå med anene til Amboline Amalia Ingebregtsdatter født i oktober 1838 i Skien.
Hennes foreldre er: Bogbinder Ingebreth Amundsen Bjorkness født ca 1800 i Christiania (et sted er Aker angitt).
Engebret er stavet på flere ulike måter i ulike kilder, og et sted er etternavnet blitt til Andersen. Moren var Anne Gurine Sørensdatter født i 1803 i Porsgrunn.
Familien bor i Skien i 1865
Her stopper det opp for meg, det å lete etter en Engebret, Ingebright, Ingebreth osv i Oslo er håpløst. Jeg finner ikke vielsen til Anne Gurine og Engebreth og ikke vet jeg hvor de giftet seg.
Jeg finner heller ingen Anne Gurine Sørensdatter i Porsgrunn som passer, og hvor kom navnet Bjorkness fra i denne sammenhengen? Jeg ville være takknemlig for å få litt hjelp med dette.
Beste hilsen

Jan Andersen, e-post: jan.andersen@jfa-as.no

Eidanger/Porsgrunn
Jeg har en liten slektsnøtt som har plaget meg gjennom flere år. Jeg holdt på med dette sist for 2-3 år siden, og la det den gangen til side i påvente av flere skannede kirkebøker. For en tid tilbake tok jeg det opp igjen, men jeg kommer faktisk ikke noe videre i dag heller. Det dreier seg om mine tipp-tipp oldeforeldre Gunnhild Georgine Jørgensdatter (gift Mørck og Eggen), d. 28/4/1873 (Onsøy Mini 4, s. 615) og Tosten Christophersen Mørck, d. 31/1/1832 (Garnisonsmenigheten Mini 7, s. 9).

Første sikre opplysning om disse to er vielsen deres i Eidanger 4/6/1816: Uk. Torsten Christoffersen, 30. Kourer ved det Norske Jægerkorps i Porsgrund. Pigen Gunnild Jørgensd., 24. Tienestepige.Forl: Amund Ulverøe, Torjus Tiørserød. (Eidanger Mini 7, s. 194)
Etter dette har jeg bra kontroll, de får 2 barn i Christiania:

- Caroline Sophie Mørk, f. 10/11/1820(Garnisonsmenigheten/Slottsmenigheten Mini 4, s. 29).
- Christian Tostensen Mørch, f. 11/10/1823, d. 24/10/1825(Garnisonsmenigheten/Slottsmenigheten Mini 4, s. 108 og s. 476).

Gunhild gifter seg på nytt 27/5/1835: Ungkarl og Sergeant Ole Mortensen Eggen fra Tronhjem 33 Aar, Enken Gunnild Georgine Mørck Giordemoder 39 Aar. (Onsøy Mini 2, s. 431).
I ft 1865 bor Gunhild med etterkommere på Borge mellem i Onsøy: Gunnild G. Eggen, Logerende, Jordemoder, e, 71, Skien.
Med dette trodde jeg det ville være en smal sak å komme videre bakover, men det var nok ikke så enkelt likevel. Særlig alderen på disse to er varierende. At Gunhild stammer fra nedre Telemark er vel nokså sikkert, Tosten kan alltids komme hvorsomhelst fra med sin militære løpebane.
Jeg finner muligens Gunhild som konfirmant 17/9/1809:

Gunield Jørgensdatter Walle 16 (Eidanger Mini 6, s. 59).
og Tosten:
Logerende Sergeant Torsten Mørk, 33, Som Logerende i den gl. Skole (Ft 1815 for Porsgrunn).

Jeg har søkt ft 1801 for alle mulige tenkelige og utenkelige navnekombinasjoner, stavevarianter og alder, men finner ingen sikre kandidater. Har også pløyet kirkebøkene for hele nedre Telemark i det aktuelle tidsrommet, men uten hell. Det er selvsagt fort gjort å overse noe, så jeg trenger antagelig noen med friske øyne eller andre kilder.
Kanskje noen fra området kunne hjelpe?
Vennlig hilsen

M. Brede Moe, e-post: mamoe@online.no

Alexander Martinius Olsen
Vi leter etter hvor den første skipper på VIKTORIA - Alxander Martinius Olsen ligger begravet. Han var gift med Gunhild Oline og de fikk tre barn.Vi som er i familie har letet, men kan ikke finne når og hvor han døde. Kan dere hjelpe oss.
Vennlig hilsen

Tor Dag Ludvigsen, e-post: t-d-l@online.no

Skipsfører Herman Halvorsen
Jeg forsker i egen familie, og ser i oversikten for Johannes Cemetery navnet til en person jeg søker, Herman Halvorsen, skipsfører. Navn og yrke stemmer, men finnes det flere opplysninger om denne personen noe sted?
Med vennlig hilsen
Per Sporstøl
Fureåsen 27
6017 Ålesund.
Mob.tlf. 40066710.

Skiens Møllearbeiderforening

Jeg har et foto av Skiens Møllearbeiderforening utenfor Follestad. Min bestefar Halvor Tangen holder fanen, hvor det står: Skiens Møllearbeiderforening, Avd. 22, Stiftet 18-6-1918. Antar at bildet er tatt på 1920-tallet.
Finnes det noe historie om foreningen, navn på styremedlemmer el.l.?

Mvh
Reidulf Tangen
(Svar kan sendes redaksjonen—innlegget er tatt fra vårt slektsforum på www.grenlandslekt.no)

Gregers Halvorsen

Jeg søker dødsfallet til min tippoldefar Gregers Halvorsen. Han var sønn av Else Kristine Jensdatter og Halvor Andersen, ble født på Osebakken og døpt 12. februar 1804. Han gifta seg med Anne Cathrine Olsdatter 14. januar 1830. De fikk minst to barn
1. Ole Andreas Greesen (1831-1922) Skipskaptein, Kullhusbakken på Osebakken
2. Marianne Gresdatter (1834-1914) Oldemor. G.m. Ole Petter Olsen Nærum.

I følge familietradisjonen døde Gregers ved et skipsforlis i Nordsjøen en gang mellom 1834 og 1837. Kjenner noen til et slikt forlis???
Forresten, hvem var faren hans (Halvor Andersen)?
Hvem var foreldrene til kona hans Anne Cathrine Olsdatter. Jeg har noen teorier, men føler meg ikke helt sikker.

Erik Rosenvold
(Svar kan sendes redaksjonen—innlegget er tatt fra vårt slektsforum på www.grenlandslekt.no)

Familien Hynne

Fra USA har vi fått denne etterlysningen:
Mitt navn er Katrine Hynne, og jeg søker etter slektninger der ute. Jeg kan dessverre ikke reise for å lete etter dem selv, så jeg lurer på om dere kan hjelpe meg på noen måte? Min far var født i Danmark, jeg tror i København, og har en bror som het Axel Hynne, som er i live og bor i Danmark. Min farfars navn var Hugo Hynne, farmor het Olivia Hynne. Jeg har flere navn fra familien, men jeg forsøker å finne lenken til Norge. Hugo Hynne har/hadde 6 søsken; Willy Hynne, Norman Hynne, Misse Hynne, Lydia Hynne, Christian Hynne og Olivia Hynne. Lenken er Hugos far, som skal ha bodd i Norge. Om det er en måte dere kan hjelpe meg på, ville det vært fint.
I et tillegg skriver Katrine dette:
Jeg gjorde en feil, jeg har flere navn: Hugo Hynne, jeg vet ikke hva faren hans het, men jeg vet hva besteforeldrene het: Elias N. Hynne og Johanne M. Larsen.

Dersom dere vet mer om denne slekta, kontakt Katrine Hynne via redaksjonskomiteen, eller via Tore Granly. Etterlysningen er kommet til Porsgrunn bibliotek, videre til Tore. Den er lagt ut på forumet vårt på www.grenlandslekt.no.

Drømmen om Amerika - Fra Serkland i Siljan til Sør Minnesota i USA i 1866

Av Jørn Olsen

Serklandstua, der Peder Pedersen ble født i 1837, står på Brekke museum i Skien i 2008

Starten

En vårdag i Porsgrunn i 1866 stod en fattig familie klar til å gå om bord i båten som skulle bringe dem til Quebec i Canada. Målet for reisen var USA. Familien bestod av Peder Pedersen på 29 år og hans kone Helen Sigurdsdatter på 31 år. De hadde med seg sønnene Peter Oluf på 6 år og Hans Martin på 3 år. Helene var dessuten gravid med deres tredje barn. Alt de eide var pakket i "Amerikakofferten" og billetten var betalt. De hadde mat for overfarten, noen få kroner i lomma og en drøm om en bedre tilværelse enn den de hadde hatt som leilendinger på husmannsplassen Øvrebøhagen i Siljan. Det var der de hadde bodd de siste årene. I kirkeboken for Siljan står de notert som utflyttet den 3. april 1866. De skulle reise med skipet "Laurdal" som skulle seile fra Porsgrunn 8. april 1866. Dette skipet var fremme i Quebec 19. mai 1866, og hadde med seg 349 passasjerer.

Skipet "Laurdal" som familien seilte med fra Porsgrunn til Quebec 8. april 1866.

De stod ikke alene der ved skutesiden. Peder sin søster, Anne Karine Pedersdatter på 32 år og hennes mann Claus Andreasen på 31 år reiste sammen med dem. De hadde giftet seg året før og hadde ingen barn med seg. En annen søster av Peder, Petronelle Pedersdatter, skulle også reise. Hun var 26 år gammel og ugift. Deres bror Knud Pedersen hadde reist over til USA i 1856 bare 23 år gammel, så de hadde nok fått noen rapporter fra han om hvordan livet var i dette nye landet. Da så broren Knud døde i Wisconsin, hadde de arvet en liten sum penger. Det var dette som gjorde det mulig for dem å kjøpe billettene til USA.

Vi er nå i starten på perioden da emigrasjonen til USA virkelig skjøt fart. I 1860 utvandret 1100 personer til USA mens det i 1865 emigrerte hele 15455 personer. Toppen ble nådd i 1884 med 28804 emigranter.

Hva de tenkte der de stod er ikke godt å vite, men at det var et dramatisk valg de hadde tatt er sikkert. Dette var et skritt ut i en verden som var ganske annerledes enn livet i den lille bygda Siljan.

Hvem var så denne leilendingsfamilien?

Dersom vi begynner med Peder Pedersen, så ble han født på gården Serkland i Siljan 10. april 1837. Hans far var Peder Olsen og

hans mor het Maren Knudsdatter. Peder Pedersen giftet seg i Siljan kirke 29. juli 1859 med Helene Sigurdsdatter fra Engelstad. Peder var da 22 år gammel og Helene var 24 år.
Peder og Helene bodde den første tiden på Serkland. Da de fikk sitt første barn, Peter Oluf, 28. juli 1860, var de "inderster" på Serkland. Det betydde at de bare bodde der uten å drive gården. De var leieboere.
De fikk sitt andre barn, Hans Martin, 9. desember 1863 bosatt på husmannsplassen Øvrebøhagen. Der har de trolig bodd helt frem til de reiste til USA i 1866. De var fattige og levde i enkle kår. Helene fortalte at det siste året de bodde i Siljan gikk Peder nesten hele vinteren uten arbeid. Dette til tross for at han var en flink arbeider. Dersom han var så heldig og få arbeid noen få dager var lønnen fra 12 til 16 skilling om dagen. Dette var ikke til å leve eller dø av som hun siden sa. Peder og Helene så vel ikke for seg at de noen gang ville få sin egen gård og igjennom det få det bedre. Det var nok hovedgrunnen til at de emigrerte.
Peder Pedersen sin far, Peder Olsen, ble født i 1798 på Serkland i Siljan. Faren hans var Ole Pedersen og moren var Taran Hansdatter. Peder Olsen giftet seg i Siljan kirke 20. januar 1828 med tjenestepike Maren Knudsdatter. Maren ble født i 1804 på Gonsholt i Siljan. Hennes far var Knud Halvorsen og moren var Karen Bentsdatter.
Peder Olsen fikk i 1838 leilendingskontrakt på "Søstua" på gården Serkland. Han døde 14. mai 1840 på Serkland bare 42 år gammel. Etter at han døde giftet Maren seg igjen den 20. mai 1841 i Siljan kirke med ungkaren Anders Pedersen. Han var født i 1799 på Søndre Tveitan i Siljan. Maren bodde videre på Serkland med barneflokken fra ekteskapet med Peder Olsen. Maren døde på Serkland 6. mars 1848. Hun var da 44 år gammel. Hennes andre ektemann, Anders Pedersen, giftet seg igjen med Karen Halvorsdatter fra Kåsene i Siljan, men ikke før 30. desember 1862.
Barna fra ekteskapet mellom Peder Olsen og Maren Knudsdatter mistet foreldrene sine tidlig. Da de ble konfirmert var de fortsatt bosatt på Serkland ifølge kirkeboka. De har derfor trolig vokst opp videre på Serkland sammen med sin stefar.
På den tiden stod "Serklandstua" på plassen "Søstua" på Serkland. Denne stua er bevart og står i dag på Brekke museum i Skien. Den ble flyttet dit i 1909. Stua er svært gammel og er fra slutten av 1500 tallet. Det er trolig der barna til Peder Olsen og Maren Knudsdatter ble født. De barna som levde opp emigrerte alle til USA.

Gården "Søstua" på Serkland ca 1947

Dersom vi så går tilbake til Peder Pedersen sin hustru Helene Sigurdsdatter, så ble hun født 29. juli 1835 i Siljan. Hennes far var Sigurd Hansen og moren het Maren Borgersdatter.
Sigurd Hansen ble født i 1814. Hans far var Hans Sigurdsen. Sigurd Hansen giftet seg i Siljan kirke 1. januar 1835 med enken Maren Borgersdatter. Hun var 32 år gammel og født på Kongsberg. Hennes far var Borgar Pedersen. Maren var enke etter Henrik Knudsen. Hun og Henrik hadde fått 4 barn bosatt på Moholt. Henrik jobbet trolig på Verket.
Sigurd var fra Moholt Verk og ungkar på 20 år da de giftet seg. Han leide "Nordstua" på Engelstad på åremål av Fritzøe og bosatte seg der. Tidspunktet for dette står ikke nevnt i bygdeboken. Han står som arbeidsmann på Verket da de døpte sine barn. En finner familien i 1865 tellingen bosatt på Engelstad. Barneflokken har trolig vokst opp der.
Helene forteller at hun ble født på Moholt. Hun forteller videre at hennes far Sigurd Engelstad jobbet på Verket og at han var en veldig snill mann. Hennes mor Maren hadde et helt annet gemytt og styrte familien med strenghet. De hadde lite å rutte med og Helene minnes at hun måtte ut å gjete kyr og passe barn allerede i 7 års alderen. Hun hadde ikke så hyggelige minner om barndommen.

Hvordan gikk det så videre med familien fra Siljan?

Foreldrene fortalte siden sønnen Johan Christian at overfarten ble svært stormfull. De trodde flere ganger at skipet skulle synke. Det var nok med stor lettelse de gikk i land i Quebec i Canada etter nesten 6 uker om bord. Det var trangt og dårlige forhold om bord, og de var jo ikke vant til å være på sjøen.
Etter å ha levd hele sitt liv i Siljan må det ha vært mange nye inntrykk som møtte dem i Canada. Ikke bare var det et helt annet land, men også et helt nytt språk.

Her kan man se hvor trangt det kunne være om bord i en slik skute

De ble ikke lenge i Quebec. Sammen med flere andre reiste de raskt videre. Først i jernbanevogner og så videre på slepebåter i innlandet. De kom omsider til området rundt La Crosse i Wisconsin i USA.
Da den lille familien kom frem til La Crosse var det slutt på pengene. Ved hjelp av nordmenn de traff, kom de i kontakt med Peder Mo og hans familie. Dette skal ha vært kjente av Peder og Helene. Familien Mo hadde en liten gård, og der fikk Peder og Helene bo med guttene sine. Med litt hjelp fikk Peder jobb som jernbanearbeider. Han tjente en dollar om dagen, og dette var mye penger for Peder og familien. Dermed kan man si at de første skrittene i det nye landet gikk ganske bra. Mens de bodde hos familien Mo fikk de den 5. september 1866 sin tredje sønn, Syver Marinius.
De bodde hos familien Mo i et år. De hadde da tjent til en okse og en gammel prærievogn. Sammen med to andre familier begynte de på reisen til Minnesota, som var målet deres. Det ble en strabasiøs tur. Det var ikke veier der på den tiden og det var et ulent terreng de reiste i. For å komme forbi sølete områder måtte de enkelte ganger hjelpe hverandre med å tømme vognene. De måtte få vognene lettere for i det hele tatt å komme frem. Så var det å bære bagasje over de sølete partiene og laste inn i vognene igjen. Mygg var en forferdelig plage på hele turen. Peder og Helene kom senere i livet ofte tilbake til slitet de hadde på denne reisen fra Wisconsin til Minnesota.
Da Peder og Helene kom til Sør Minnesota, slo de seg ned ved Watonwan elven i Watonwan. Dette området ble bostedet deres resten av livet.
Nå begynte kampen om tilværelsen for alvor. Det første de måtte gjøre var å få gravd en jordkjeller for å få ly for vær og vind. De bygde siden ei tømmerhytte. Dette var et værhardt område med sterke prærievinder. Det kunne være stekende hett om sommeren og

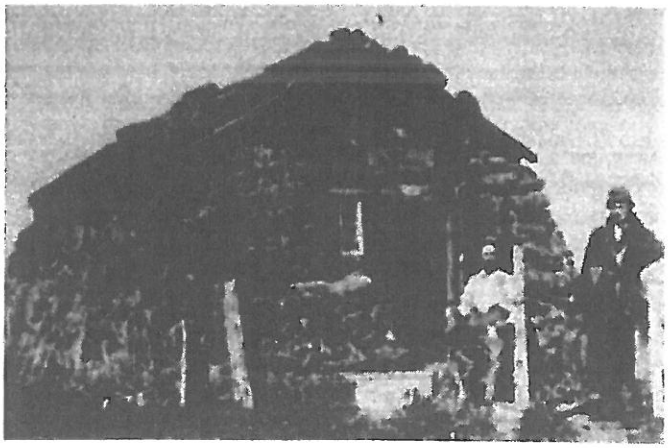

fryktelige snøstormer om vinteren. Ved siden av været, var innsekter en stor plage. De levde nå i et helt annet klima enn det de var vant til fra Siljan i Norge.

Her er et eksempel på den første hytten til en nybygger på denne tiden

Den 20. desember 1869 ble sønnen Carl Anton født og 23. februar 1872 ble sønnen Johan Christian født. Familien ble stadig større.
Peder og Helene hadde søkt om land, og den 15. november 1873 skrev de under papiret på jorden de var tildelt. De fikk, som andre på denne tiden, tildelt 80 acers med land. En acer er ca. 4 mål, så dette var ca. 320 mål. Bosetterne fikk siden tildelt 160 acers land. Denne dagen i november 1873 var nok en stor dag for familien. Dagen da de endelig eide sin egen jord.
Den 6. oktober 1874 ble en etterlengtet datter født. Hun ble døpt Hilda Palmina, og hun ble den yngste i søskenflokken.

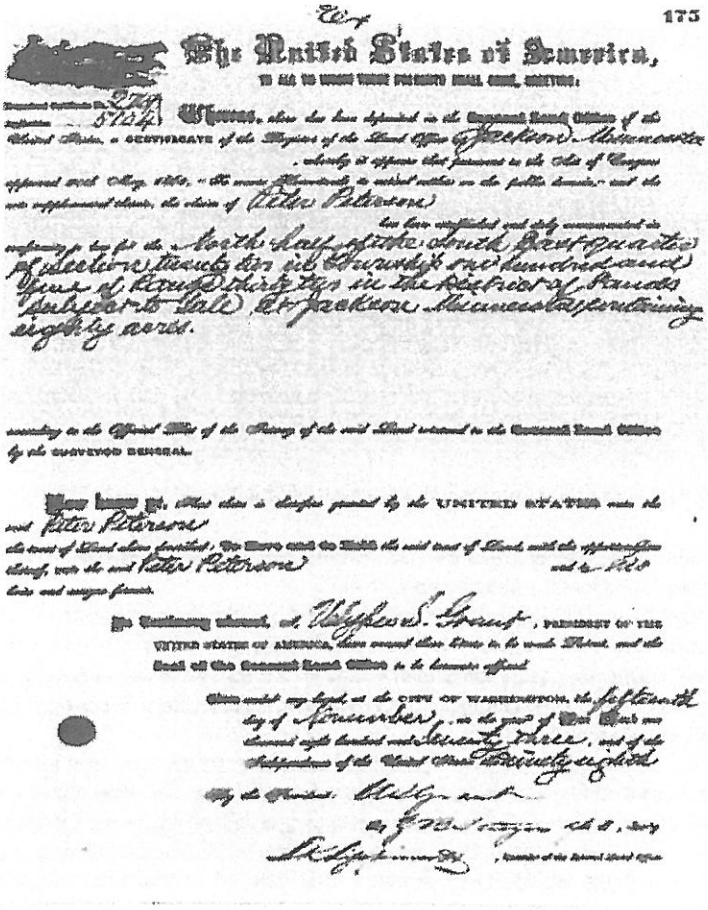

173

The United States of America,

Skjøte på jorden de fikk i 1873

Livet i Wisconsin.

Familien startet nå arbeidet med å få opparbeidet gården. Det var jo den de skulle leve av. Peder måtte i perioder reise vekke for å ta seg annet arbeid for at de ikke skulle sulte. Det var vaskelig å finne arbeid i dette området på denne tiden.

En av de første avlingene deres ble tatt av en gresshoppesverm, noe som var et hardt slag for dem. Peder måtte igjen reise bort for å ta seg arbeid før de igjen tok nye tak.

Den første tiden var det oksen de hadde kjøpt i Wisconsin som ble brukt på gården. Men etter en tid kjøpte de to hester. Dette var et steg i riktig retning for familien.

Barna begynte på skole, men de hadde ikke noe skolestue den første tiden. Undervisningen foregikk mest rundt om i hjemmene. Et hus som stod tomt om vinterne ble brukt i vinterhalvåret.

I 1879 bestemte Peder seg for en byttehandel med en nabo. Han fikk igjennom dette bytte en større gård med bedre hus. De drev med å fø opp kveg og kunne nå utvide flokken. Kveg var billig på denne tiden og det kostet heller ikke så mye og fø dem opp. Det var derfor en del å tjene på dette. Men fortsatt var det lite med penger i familien. Barna frøs tidvis da de ikke hadde varme sko på bena. Det de tjente gikk nok med til å bygge opp gården.

Landsbyen de bodde i het Long Lake. Navnet kom av den lange elven som gikk gjennom landsbyen. De fleste nybyggerne i området var lutherske mennesker som hadde emigrert fra Norge. De savnet kirken i det nye landet og i ca. 1869 grunnla de en norsk luthersk menighet. Peder og Helene var medlemmer av menigheten. (De ble senere gravlagt ved siden av menighetens kirke som ligger ved bredden av Watonwan elven.) Barna ble også konfirmert i denne lutherske kirken. For at barna ikke skulle miste sin religiøse og kulturelle arv organiserte sognet tidlig en skole bygd på det lutherske fundament.

I april 1881 opplevde familien hvordan naturen kunne vise krefter i dette området. Det kom en kraftig tornado. Den kom om natta og tok taket på huset deres. Tre av guttene lå og sov på det de kalte loftet. Det var et spisst tak laget av tømmer. Tornadoen tok taket og alt som var løst. To av sengene med guttene ble tatt av viden og blåst ut av huset. De kom seg heldigvis velberget ned i kjelleren sammen med de andre i familien. Men der så de at de manglet en. De fant ikke Johan Christian. Alle ble naturligvis veldig bekymret. Faren ville opp på loftet, men de andre mente at det var det lite vits i. De trodde vinden hadde tatt alt som hadde vært der og at Johan Christian enten var omkommet eller befant seg ute i stormen. Noe måtte gjøres og faren stod på sitt. Han satte en stige opp mot loftet. Mens han stod i stigen flerret et lyn over himmelen. I lyset fra lynet så han en seng i det ene hjørnet. Der så han en tømmerstokk som hadde falt over en seng og som holdt den fast. Der fant han Johan Christian liggende gråtende i regnet. Han var våt, men uskadd. Faren fikk han ned i kjelleren til de andre. Der var lettelsen stor over at alle var reddet.

Tornadoen hadde tatt med seg mye på sin ferd. Planker og annet ble funnet i området i flere år etterpå. For familien ble nå det viktigste å bygge opp igjen det som var ødelagt. De måtte få tak i 50 dollar for å kjøpe det de trang til dette arbeidet. En foretningsmann i St. James som het Bishop, og som Peder hadde solgt kveg til tidligere, kom dem til unnsetning. Han lånte dem pengene med sikkerhet i hestene. I løpet av høsten var pengene betalt tilbake.

Sønnen Johan Christian.

Nå fulgte noen rolige år for familien. Ved siden av skolen måtte alle barna hjelpe til på gården, også Johan Christian. Han gikk for presten i 1886, og var da 14 år gammel. En kald dag med snø i luften ble han konfirmert i Long Lake kirke. Dette var tidlig i desember og kirken var fulgt til randen slik tradisjonen var når det var konfirmasjoner.

Sommeren 1887 gikk det en forferdelig epidemi av difteri i deres område. Dette var før det fantes noe difteri vaksinen, så mange familier ble rammet. I en familie døde 6 barn på under 2 uker. I en annen familie døde fire personer i løpet av et par dager.

Ingen i Serklandfamilien ble rammet av epidemien, men høsten 1887 ble Johan Christian syk. Han kaldsvettet, hadde feber, mistet appetitten og det var også til tider blod i spyttet hans. Alt dette ble etterfulgt av en sterk smerte rett under det høyre kneet. Etter hvert ble det umulig for han å jobbe. Slik gikk hele vinteren og om våren var han svak og utarmet.

Utover sommeren ble Johan Christian bedre, og høsten 1888 ble han sendt til St. James for å gå på skole. Han fikk seg en plass å bo og husleien ble betalt med forskjellige små jobber. Han måtte ta vare på to kuer, bære ved og vann og løpe ærend, og ellers hjelpe til så godt han kunne. Benet plaget han mer og mer denne vinteren.

Tidlig på våren var han hjemme igjen på gården og jobbet. Huset var blitt for lite og de bygde nytt denne sommeren. Dette arbeidet ble gjort ved siden av det vanlige arbeidet på gården. Det var ikke snakk om å leie hjelp. Eiendommen var nå utvidet til 320 acers (ca. 1300 mål).

Johan Christian satt ofte oppe om nettene og helte kaldt vann over kneet som verket. Om høsten ble det så ille at han ikke kunne jobbe mer. Han ble sendt til en lege i Minneapolis, hvor Johan Christian sin bror Peter bodde. (Brødrene Siver og Hans bodde i St. James.) Johan Christian var 17 år gammel da han tok toget for første gang og reiste til boren Peter. Etter å ha blitt undersøkt av legen, ble han operert på St. Barnabas sykehus. Da han reiste hjem etter operasjonen fikk han med en lapp av legen der det stod et ord: "Osteomyelitis". Osteomyelitt er en infeksjonssykdom som setter seg i bensubstansen. Han skriver selv at han ikke visste hva dette mystiske ordet var før han siden studerte medisin. Han tror dette ordet og denne operasjonen var en av grunnene til at han senere valgte medisinstudiet. Foruten et lite tilbakefall hadde han ikke spesielle problemer med smerter etter dette.

Høsten 1889-90 ble igjen familien rammet. Det gikk en stor influensa epidemi som krevde flere liv. Johan Christian sin bror Peter Oluf ble syk og halvveis invalid. Han døde i 1897 etter et langt sykeleie.

På høsten i 1889 ble det bestemt at Johan Christian skulle begynne som student ved Mankato skolen. Livet på gården var ikke noe for han.

Han reiste til Mankato med toget, og kom frem en av de første dagene i september. En drøm hadde gått i oppfyllelse. Han skulle få seg en høyere utdannelse. Johan Christian gikk på skolen der i 4 år. Dette var 4 år han siden så tilbake på som en fin tid uten noen bekymringer. Han var hjemme på gården og jobbet i feriene.

Han ble utdannet lærer, og hadde etter skolen en undervisningsplikt på to år. Han søkte flere jobber og fikk en stilling i Franklin Minn. Der fikk han betalt 60 dollar i måneden.

Dette ble to begivenhetsløse år for Johan Christian. Det ensformige arbeidet passet han ikke så bra. Han tok disse to pliktårene og fant ut at han ville studere medisin. Han reiste hjem og jobbet på gården sommeren 1895.

Sykkelen kom dette året. Johan Christian ble bitt av basillen og kjøpte sin første sykkel for 85 dollar. Han hadde den til han ble ferdig med medisinstudiene i Minnesota, og solgte den da for 8 dollar. Den var da nesten helt utslitt.

I september 1896 reiste han til Minneapolis og registrerte seg på det medisinske universitetet i Minnesota. Han hadde spart 500 dollar i løpet av de to årene han hadde jobbet som lærer, og greide seg med å låne 3-400 dollar for å gjennomføre utdannelsen. Johan Christian jobbet hardt i denne perioden og ble uteksaminert som lege i april 1900.

Johan Christian var siden tilbake på universitetet og tok eksamen i medisin og kirurgi.

Det var stort for denne leilendingsfamilien fra Siljan og få en sønn som ble lege. De hadde gjennom det å reise til USA fått muligheter de aldri ville fått i Norge og Siljan. Der ville de nok levd livet ut som fattige leilendinger.

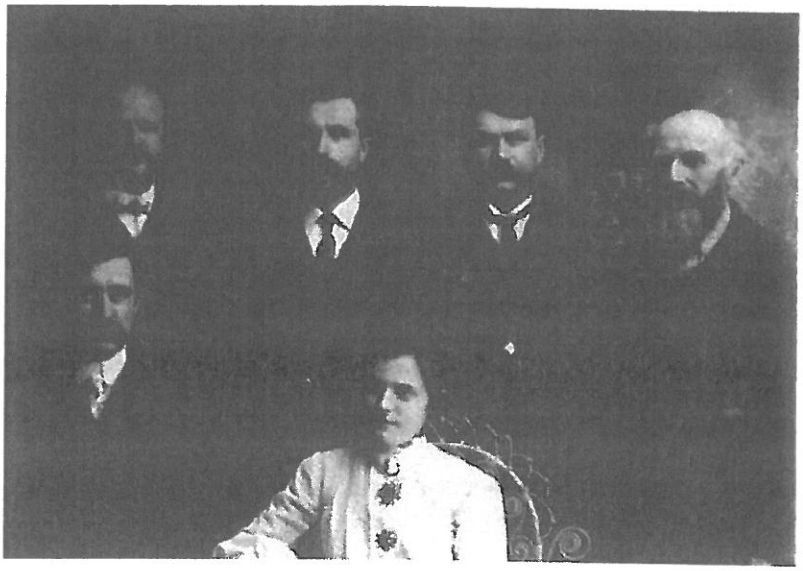

Familien Serkland.

Bak fra venstre: Johan Christian Serkland, Syver Marinius Serkland, Hans Martin Serkland, og faren Peder Pedersen Serkland
Foran fra vestre: Carl Serkland, Hilda Serkland (av en eller annen grunn var ikke moren Helene med på bildet). Det er trolig tatt rundt 1900 (muligens i forbindelse med Johan Christians eksamen som lege)

Johan Christian vurderte flere plasser for å etablere en legepraksis. Valget falt til slutt på byen Rothsay. Han ankom byen den 10. juli 1900. Det var allerede en annen lege der, Dr. Rogers, så det var en viss skepsis til at han kom. Det stod i avisen da Johan Christian kom at Dr. Serkland hadde kommet til byen for å prøve seg på en legepraksis der. Han bygde raskt opp en god klinikk i Rothsay, men det var hardt arbeid der hjemmebesøk ble gjort med hest og kjerre. Veiene var dårlige og vinterne var harde. I 1908 kjøpte han sin første bil, en tosylindret kjededrevet Buick.
Den 4. juni 1904 giftet han seg i Rothsay kirke med Berthe Celine Pedersen. Hun var datter av norske emigranter, og født i St. Paul i Minnesota 1. desember 1875. Hennes far var Anders Pedersen fra Brattelien i Sigdal. Hennes mor var Jøran Olsdatter fra Vatnås i Sigdal. De hadde emigrert til USA i 1870.
I 1906 tok Johan Christian etterutdanning i Chicago i allmenn medisin. Han skrev senere at mens han var der hørte han nyheten om det store jordskjelvet i San Francisco, og at det var stor bekymring blant folk som hadde venner eller familie der.
Hans kone Berthe Celine var dessverre ikke så veldig sterk, så ekteskapet ble ikke så langt. Etter ca. 4 år utviklet hun tuberkulose og døde julaften 1912.

Dr. Serkland på sine eldre dager

Etter at konen døde bodde Johan Christian videre hos svigerforeldre med de tre barna. Johan Christian prøvde å hjelpe til med barna så godt som han kunne, men den største børen falt på svigermoren Mrs Pedersen. Han hadde jo klinikken å passe på. Slik gikk det frem til 1917 da helsen sviktet hos svigerforeldrene. Det ble nå en strevsom periode for Johan Christian med ansvaret for klinikken og tre små barn. Han mistet også sin mor i 1919.
Etter som årene hadde gått hadde han fått et godt øye til en annen jente i byen, og den 17. november 1920 giftet Johan Christian seg for 2. gang med Anna Langeland. Hun var født 11. mai 1886 i Minnesota. Anna Langeland var datter av pastor Langeland som var prest i Rothsey i 40 år. Hans foreldre kom fra Voss og kom til Iowa i 1850 årene.
Johan Christian og hans kone Anna bygde sitt eget hus som stod ferdig til innflytting i september 1921. De fikk ingen barn sammen, men de ble nå to til å ta seg av Johan Christian sine tre barn.
Johan Christian hadde fra barnedagene hatt en drøm om å komme til Europa og Norge. Dette ble en virkelighet våren 1932. Han var da blant annet på arkivene i Oslo for å finne ut mer om sine aner og om gården Serkland i bygda Siljan.
Dr. Johan Christian Serkland døde 9. mai 1948 i Rothsay i Minnesota, 76 år gammel. Hans kone Anna G Langeland døde 2. februar 1973, 87 år gammel.

Avsluttningsvis:
Johan Christian sin far Peder Pedersen døde 25. mars 1910, 72 år gammel i St. James i Minnesota. Johan Christian sin mor Helene Sigurdsdatter døde 20. september 1919, nesten 84 år gammel, også i St. James. De ble, som nevnt, begge gravlagte ved siden av menighetens kirke som ligger ved bredden av Watonwan elven.
Jeg er sikker på at de var fornøyd med det valget de hadde tatt hjemme i Siljan i 1866 om å reise til USA. De hadde nok levd et strevsomt liv, men familien ble et bilde på den amerikanske drømmen som ble virkelig. De jobbet hardt og lykkes i å skape et bedre liv for seg og sine barn.
Det lever mange etterkommere etter denne familien i USA. En del av dem tar med seg navnet Serkland fra gården i Siljan. Det er også etterkommere i Siljan og Norge etter søsknene til Helene Sigurdsdatter. Alle Peder Pedersen sine søsken emigrerte, så deres etterkommere er i USA.
Dr. Serklands legekontor, og en del av det utstyret han hadde som lege, er bevart og står i dag på et "Vestnorsk utvandrersenter" på Radøy utenfor Bergen i Norge. Legekontoret ble kjøpt tilbake av Dr. Serkland sine barnebarn.

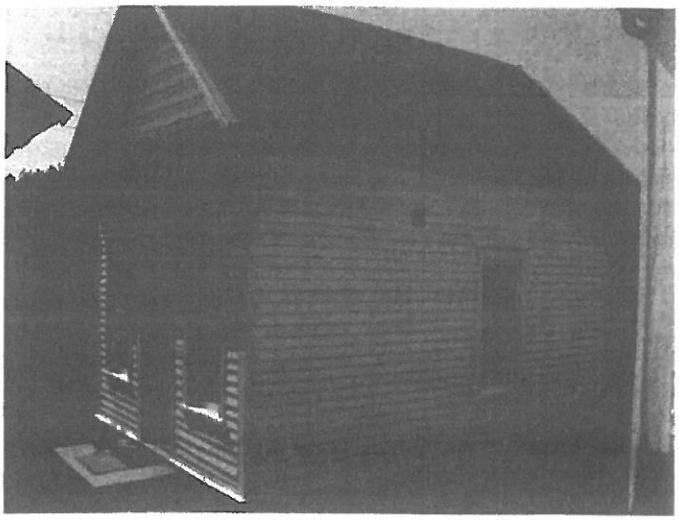

Dr. Serkland sitt legekontor på Radøy i Norge i 2006

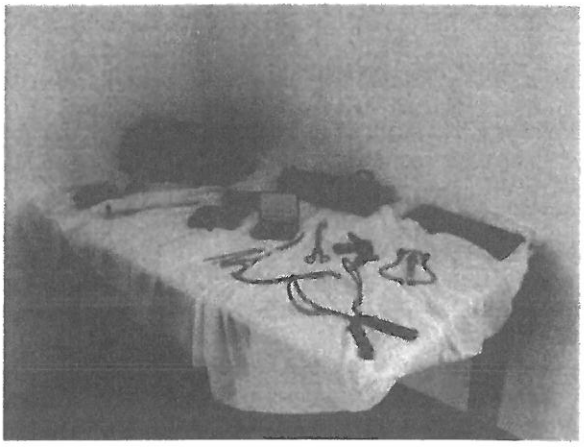

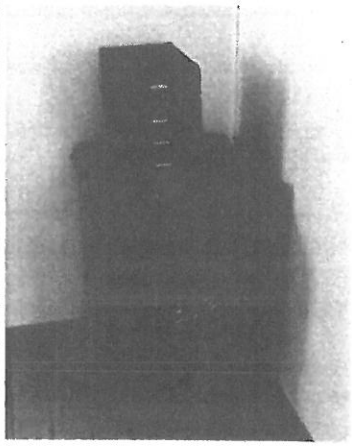

Noe av Dr. Serkland sitt legeutstyr og hans safe. Dette er også oppbevart på Radøy i Norge.

Ps. Som en kuriositet kan jeg nevne at jeg selv er litt i familie med Dr. Serkland, da jeg er oldebarn av en firmenning av han.
Denne artikkelen bygger på egen forsking både i kirkebøkene og i andre kilder, men også på ting Johan Christian Serkland selv har skrevet om sitt eget liv. Jeg har også hatt nytte av kontakt med hans barnebarn Roger Alvin Serkland.

Jeg har valgt å plassere oversikten over de forskjellige familiene helt til slutt i artikkelen.

Peder Olsen f. 1798 og Maren Knudsdatter f. 1804 og deres barn:
Peder Olsen ble født i 1798 på Serkland i Siljan, og døpt 19. august 1798 i Siljan kirke[1]. Hans far var Ole Pedersen født 1759 på Nordre Kiste i Siljan[2] og moren var Taran Hansdatter født 1770 på Årholt i Siljan[3].
Peder Olsen giftet seg 20. januar 1828 i Siljan kirke[4] med Maren Knudsdatter. Hun ble født i 1804 på Gosholt i Siljan, og døpt 15. mai 1804 i Siljan kirke[5]. Hennes far var Knud Halvorsen født 1770[6] og moren var Karen Bentsdatter født 1772[7].
Peder Olsen døde 14. mai 1840 på Serkland, og ble gravlagt 28. mai 1840 på Siljan kirkegård[8].
Maren Knudsdatter giftet seg 2. gang 20. mai 1841 i Siljan kirke[9] med Anders Pedersen. Han ble født i 1799 på Søndre Tveitan[10] i Siljan. De fikk ingen barn sammen.
Maren Knudsdatter døde 6. mars 1848 på Serkland, og ble gravlagt 19. mars 1848 på Siljan kirkegård[11].
Hennes 2. ektemann Anders Pedersen giftet seg på nytt 30. desember 1862 i Siljan kirke[12] med Karen Halvorsdatter. Anders døde i 1879 på Serkland[13].

Peder Olsen og Maren Knudsdatter fikk 7 barn:

1. Karen Pedersdatter ble født 2. mai 1828 på Serkland i Siljan, og døpt i Siljan kirke 15. mai 1828[14]. Hun døde allerede 30. mai 1828, og ble gravlagt på Siljan kirkegård 22. juni 1828[15].

2. Knud Pedersen ble født i 1829 på Serkland i Siljan. Han døde 14. mars 1829 bare 4 dager gammel. Han ble gravlagt på Siljan kirkegård 22. mars 1829[16].

3. Ole Pedersen ble født 16. juni 1830 på Serkland i Siljan, og døpt 18. juli 1830 i Siljan kirke[17]. Han døde på Serkland 21.

desember 1841 bare 11 år gammel. Han ble gravlagt på Siljan kirkegård 1. januar 1842[18].

4. Knud Pedersen ble født 20. oktober 1832 på Serkland i Siljan, og døpt 21. oktober 1832 i Siljan kirke[19]. Han ble konfirmert i Siljan kirke 1. oktober 1848 bosatt på Serkland, og emigrerte til USA i 1856.
Ifølge nedtegnelser gjort av Johan Christian Serkland hadde Peder Pedersen en bror som reiste til USA, og som døde i Wisconsin før Peder reiste over i 1866. Det var en liten arv etter han som gjorde det mulig for Peder og hans familie å reise. Dette skal ha vært en Ole Serkland ifølge Johan Christian Serkland. Jeg tror han tok feil og at dette nok var denne Knud Pedersen som emigrerte i 1856. Peder hadde en bror som het Ole, men han døde, som nevnt, bare 11 år gammel.

5. Anne Karine Pedersdatter ble født 3. november 1834 på Serkland i Siljan, og døpt 21. desember 1834 i Siljan kirke[20]. Hun ble konfirmert 2. november 1850 i Siljan kirke bosatt på Serkland.
Anne Karine bodde i 1865 sammen med sin bror Peder på "Hagen" (Øvrebøhagen). Hun står da oppført som "jordemoder".
Hun giftet seg 8. februar 1865 i Siljan kirke med Claus Andreasen[21]. Claus ble født 19. juli 1835 på Susaas i Eidsbygda i Holla, og døpt i Holla kirke 21. juli 1835[22].
Claus kom fra Thoreskaas i Holla da de giftet seg, og foreldrene var Andreas Halvorsen og Anne Augustiniusdatter. Anne Karine og Claus emigrerte til USA sammen med Anne Karine sin bror Peder og hennes søster Petronelle i 1866.

6. Peder Pedersen ble født 10. april 1837 på Serkland i Siljan, og døpt 21. mai 1837 i Siljan kirke[23]. Han ble konfirmert 25. september 1853 i Siljan kirke bosatt på Serkland. Han giftet seg 29. juli 1859 i Siljan kirke[24] med Helene Sigurdsdatter født 29. juli 1835 på Moholt i Siljan[25]. De emigrerte til USA i 1866.

7. Petronelle Pedersdatter ble født 18. juni 1840 på Serkland i Siljan, og døpt 5. juli 1840 i Siljan kirke[26]. Hun ble konfirmert 12. august 1855 i Siljan kirke bosatt på Serkland.
Hun emigrerte til USA sammen med søsknene Peder og Anne Karine og deres familier i 1866. Hun var da ugift. Hun giftet seg 16. oktober 1866 i USA med Gunder Olsen Tvedt[27]. Han var født i 1844 og døde i 1923[28]. De fikk 7 barn med navnet Tvedt i USA.

Henrik Knudsen f. 1796 og Maren Borgersdatter f. 1803 og deres barn:
Henrik Knudsen ble født i 1796[29]. Han giftet seg med Maren Borgersdatter 26. desember 1822 i Styrvoll kirke i Lardal[30]. Hun ble født i 1803 på Kongsberg og hennes far var Borger Pedersen[31]. Henrik bodde på Moholt og Maren bodde på Steinsholt da de giftet seg.
Henrik Knudsen døde 30. september 1832 på Moholt i Siljan, og ble gravlagt 21. oktober 1832 på Siljan kirkegård[32].
Maren Borgersdatter giftet seg 2. gang 1. januar 1835 i Siljan kirke[33] med Sigurd Hansen født i 1814[34].

Henrik Knudsen og Maren Borgersdatter fikk 4 barn:

1. Knud Henriksen ble født 12. januar 1824 på Moholt i Siljan, og døpt 1. februar 1824 i Siljan kirke[35]. Han giftet seg 1. mars 1850 i Langestrand kirke i Larvik med Ellen Olea Jacobsdatter født 1824 i Larvik. Hennes far var Jacob Andersen[36].
Knut Henriksen døde 6. februar 1874 på Streket i Siljan[37]. Ellen Olea Jacobsdatter døde 23. april 1907 på Moholt i Siljan[38].

2. Maren Sofie Henriksdatter ble født 24. desember 1826 på Moholt i Siljan, og døpt 28. januar 1827 i Siljan kirke[39].
Hun giftet seg 23. november 1857 i Siljan kirke med Nils Helgesen[40]. Han ble født 4. april 1828 på Sandbrekkene i Siljan som sønn av Helge Hansen og Anne Nilsdatter[41].
Maren Sofie Henriksdatter døde 5. desember 1909 på Tveitan i Siljan[42]. Nils Helgesen døde 29. juni 1913 på Tveitan i Siljan[43].

3. Bernt Henriksen ble født 11. september 1829 på Moholt i Siljan, og døpt 27. september 1829 i Siljan kirke[44].

4. Borger Henriksen ble født 11. november 1831 på Moholt i Siljan, og døpt 11. desember 1831 i Siljan kirke[45].
Borger bodde med sin mor og hennes andre mann Sigurd Hansen på gården Engelstad i 1865. Det står der at han var ungkar på 33 år og at han hjalp til på gården.

Sigurd Hansen f. 1814 og Maren Borgersdatter f. 1803 og deres barn:
Sigurd Hansen ble født i 1814. Han giftet seg 1. januar 1835 i Siljan kirke med Maren Borgersdatter født i 1803.
Sigurd Hansen døde 23. april 1890 på Engelstad i Siljan, og ble gravlagt 1. mai 1890 på Siljan kirkegård[46]. Maren Borgersdatter døde 22. september 1890 på Engelstad i Siljan, og ble gravlagt 29. september 1890 på Siljan kirkegård.[47]

Sigurd Hansen og Maren Borgersdatter fikk 4 barn:

1. Helene Sigurdsdatter ble født 29. juli 1835 på Moholt i Siljan, og døpt 16. august 1835 i Siljan kirke. Hun giftet seg 29. juli 1859 i Siljan kirke[48] med Peder Pedersen Serkland[49].
2. Elisabeth Sigursdatter ble født 3. mai 1838 i Siljan, og døpt 10. juni 1838 i Siljan kirke[50]. Hun giftet seg 28. desember 1859 i Siljan kirke med Jørgen Andreas Olsen[51].
Jørgen Andreas ble født 1. mai 1832 på Torsås i Lardal, og døpt 18. mai 1832 i Svarstad kirke[52]. Foreldrene hans var Ole Christophersen og Oline Ellefsdatter og de kom til Vierød i Siljan i 1844. Elisabeth og Jørgen Andreas fikk en sønn og en

datter. De var bosatt på Vierød i 1865 med sønnen Olaf.

a. Olaf Sigvart Jørgensen ble født 2. april 1860 på Vierød i Siljan, og døpt 20. mai 1860 i Siljan kirke[53].

b. Mathilde Olava Jørgensdatter ble født 1. oktober 1866 på Vierød i Siljan, og døpt 4. november 1866 i Siljan kirke[54].

3. Anne Helvik Sigurdsdatter ble født 26. april 1842 i Siljan, og døpt 29. mai 1842 i Siljan kirke[55]. Hun giftet seg 16. september 1864 i Siljan kirke med Anders Isaksen[56]. Han ble født 29. august 1835 på Gonsholt i Siljan og døpt 6. september 1835 i Siljan kirke[57]. Foreldrene hans var Isak Jonsen og Kari Andersdatter. Anders var fra "Nistua" på Gonsholt.
Anne Helvik og Anders var, ifølge bygdeboken, en tid bosatt på "Nistua" på Gonsholt. (Fra 1880 var de, også ifølge bygdeboken, bosatt på "Nordstua" på Engelstad). De døde begge i føderåd på Serkland.
Anne Helvik døde 10. august 1903 på Serkland i Siljan[58]. Anders døde 18. april 1918 på Serkland i Siljan[59].
De fikk 6 barn.

a. Karoline Marie Andersdatter ble født 18. desember 1864 på Gonsholt i Siljan, og døpt 22. januar 1865 i Siljan kirke[60]. Hun giftet seg med Ole Petter Jonsen 8. juni 1886 i Siljan kirke[61]. Ole Petter ble født 13. oktober 1860 på Skilbred Nordstua i Siljan og døpt 28. oktober 1860 i Siljan kirke[62] som sønn av Jon Olsen og Pernille Pedersdatter. De kom til gården Rød i Siljan. Karoline Marie døde 4. juni 1922 på Rød i Siljan[63].
De fikk 5 barn:

1. Peder Pettersen ble født 29. november 1887 på Engelstad i Siljan, og døpt 8. januar 1888 i Siljan kirke[64].
Han giftet seg 19. oktober 1912 i Siljan kirke med Hanna Mathilde Syversdatter[65]. Hun ble født 6. april 1889 på Kragemo i Lardal og døpt 17. mai 1889 i Svarstad kirke[66] som datter av Syvert Anton Jensen og Inger Johanne Sivertsdatter.
De kom til gården Kiste i Siljan.

2. Julia Pettersdatter ble født 17. desember 1890 på Engelstad i Siljan, og døpt 17. desember 1890 i hjemmet. Hun døde samme dag på Engelstad i Siljan[67].

3. Anne Pettersdatter ble født 17. desember 1890 på Engelstad i Siljan, og døpt 17. desember 1890 i hjemmet[68]. Hun døde 30. desember 1890 på Engelstad i Siljan[69].

4. Aksel Joakim Pettersen ble født 8. mars 1892 på Gråten i Solum, og døpt 15. mai 1892 i Solum[70].
Han giftet 27. juni 1915 i Skien kirke med Helga Hansdatter.[71] Helga ble født 11. februar 1892 på Moholt i Siljan, og døpt 24. juli 1892 i Siljan kirke som datter av Hans Jacob Jacobsen og Inger Andrine Halvorsdatter[72].

5. Alma Pettersdatter ble født 27. februar 1894 på Rød i Siljan og døpt 13. mai 1894 i Siljan kirke[73].
Hun giftet seg 18. juni 1916 i Siljan kirke med Karl Fridjof Karlsen[74]. Han ble født 8. april 1895 og døpt 21. juli 1895 i Idd i Østfold sønn av Karl Manfred Karlsen og Brita Amalie Akselsen[75].

b. Ida Sofie Andersdatter ble født 25. desember 1867 på Gonsholt i Siljan og døpt 2. februar 1868 i Siljan kirke[76].
Hun fikk sønnen, Hans Severin, med Hans Jacob Solvesen. Hans Jacob ble født 19. november 1865 på Øvrebø i Siljan og døpt 14. januar 1866 i Siljan kirke[77].
Hun giftet seg med Gustav Anderson[78]. Hun flyttet til Sverige, og kan ha fått flere barn der.

1. Hans Severin Hansen, (sønn av Hans Jacob Solvesen og Ida Sofie Andersdatter) ble født 20. desember 1888 på Engelstad i Siljan og døpt 31. mars 1889 i Siljan kirke[79].

c. Hans Jacob Andersen ble født 7. oktober 1871 på Gonsholt i Siljan, og døpt 12. november 1871 i Siljan kirke[80]. Han kjøpte Nordstua på Serkeland i 1894.
Han giftet 15. juni 1902 i Siljan kirke seg med Elise Magdalena Syversdatter[81]. Hun ble født 25. mai 1880 i Larvik og døpt 4. juli 1880 i Larvik kirke som datter av Syvert Anton Jensen og Inger Johanne Sivertsdatter[82].
De fikk 9 barn:

1. Artur Serkland ble født 6. juli 1903 på Serkland i Siljan, og døpt 6. september 1903 i Siljan kirke[83]. Han døde ung.

2. Hilda Serkland ble 12. januar 1905 på Serkland i Siljan, og døpt 19. mars 1905 i Siljan kirke[84]. Hun giftet seg og bodde i Larvik.

3. Anton Serkland ble født 17. januar 1907 på Serkland i Siljan, og døpt 17. januar 1907 i hjemmet[85]. Han døde 18. januar 1907 på Serkland i Siljan[86].

4. Anton Serkland ble født 11. januar 1908 på Serkland i Siljan, og døpt 22. mars 1908 i Siljan kirke[87]. Han døde ung.

5. Julie Serkland ble født 9. januar 1910 på Serkland i Siljan, og døpt 27. mars 1910 i Siljan kirke[88]. Hun var gift og bodde i Skien.

6. Halvdan Serkland ble født 11. februar 1913 på Serkland i Siljan, og døpt 23. mars 1913 i Siljan kirke[89]. Han overtok Nordstua på Serkeland.
Han giftet seg i 1948 med Hilda Ingebretsen[90]. Hun ble født 3. juli 1921 på Granheim i Siljan og døpt 18. september 1921 i Siljan kirke som datter av Martin Ingebretsen og Aslaug Hansdatter[91].

7. Einar Serkland ble født 23. april 1917 i Serkland i Siljan, og døpt 27. mai 1917 i Siljan kirke[92]. Han var gift og bodde i Skien.
Han giftet seg i 1946 med Hjørdis Grorud i Siljan kirke[93]. Hun ble født 22. mai 1926 på Grorud i Siljan og døpt 29. august 1926 i Siljan kirke som datter av Johannes Hansen og Laura Mathilde Stendalen[94].

8. Johan Serkland ble født 16. august 1919 på Serkland i Siljan, og døpt 26. oktober 1919 i Siljan kirke[95]. Han var gift og bodde i Skien.
Han giftet seg i 1945 i Siljan kirke med Helene Lyngre[96]. Hun ble født 21. mars 1923 på Toklev i Siljan og døpt 22. juli 1923 i Siljan kirke som datter av Elias Lyngre og Ingeborg Lyngre[97].

9. Klara Serkland ble født 12. november 1922 på Serkland i Siljan, og døpt 12. november 1922 i hjemmet[98]. Hun døde samme dag på Serkland i Siljan[99].

d. Hella Julie Andersdatter ble født 7. desember 1874 på Gonsholt i Siljan, og døpt 7. februar 1875 i Siljan kirke[101]. Hun flyttet til Botne.
Hun giftet seg 26. juli 1896 i Siljan kirke med Johannes Olsen[101]. Han ble født i 1874 på Bakkehaug i Botne i Vestfold som sønn av Ole Haagensen[102]. Johannes bodde på Gurholt da de giftet seg.

e. Anne Berthe Andersdatter ble født 27. januar 1878 på Gonsholt i Siljan, og døpt 24. mars 1878 i Siljan kirke[103]. Hun ble bosatt på Kvisla.
Hun giftet seg 12. april 1906 i Siljan kirke med Petter Olaf Pedersen[104]. Han ble født 27. januar 1875 på Kvisla i Siljan og døpt 29. mars 1875 i Siljan kirke som sønn av Peder Pedersen og Anne Helvig Knudsdatter[105].

f. Helga Amalie Andersdatter ble født 21. mars 1881 på Nordstua i Engelstad i Siljan, og døpt 22. mai 1881 i Siljan kirke[106]. Hun er konfirmert i 1895. Hun flyttet siden til Gjerpen.
Hun giftet seg gift 6. februar 1904 i Gjerpen kirke med Olaus Hansen Flatha[107]. Han ble født 10. august 1877 på Flata i Gjerpen, og døpt 14. oktober 1877 sønn av Hans Olsen og Margrethe Christophersdatter[108].

4. Gunhild Marie Sigurdsdatter ble født 22. januar 1845 i Siljan, og døpt 2. mars 1845 i Siljan kirke[109]. Hun giftet seg i 29. oktober 1875 i Siljan kirke med Ole Mathisen[110]. Han ble født 24. oktober 1847 på Prestejorden i Siljan, og døpt 31. oktober 1847 i Siljan kirke[111]. Hans foreldre var Mathis Halvorsen og Gunhild Olsdatter.
Gunhild Marie og Ole fikk bare en sønn, Martinius, som døde etter noen dager. De var da bosatt på Engelstad.

a. Martinius Olsen ble født 16. september 1876 på Engelstad i Siljan[112]. Han døde 19. september 1876 på Engelstad i Siljan[113].

Peder Pedersen f. 1837 og Helene Sigurdsdatter f. 1835 og deres barn:
Peder Pedersen døde 25. mars 1910 i St. James i Minnesota. Helene Sigurdsdatter døde 20. september 1919 i St. James i Minnesota[114].
Peder Pedersen og Helene Sigurdsdatter fikk 6 barn sammen:

1. Peter Oluf Serkland ble født 28. juli 1860 på Serkland i Siljan, og døpt 26. august 1860 i Siljan kirke[115].
Han reiste med foreldrene til USA og giftet seg med Anni Mathilde Andersen. Hun ble født i 1861. Peter Oluf døde i 1897 etter et langt sykeleie. Anni Mathilde døde i 1927.
De fikk 5 barn.

a. Hildred Serkland ble født i 1885.
b. Arthur Oliver Serkland ble født i 1886 og døde i 1920.
c. Effie Serkland ble født i 1887 og døde i 1918.
d. Clara Jenny Elizabeth Serkland ble født i 1890 og døde i 1915. Hun giftet seg med William Gustave Woahn. Han ble f ødt i 1893 og døde i 1926.
e. Margaret Lily Serkland ble født i 1893. Hun giftet seg med Carl Ekstrum.

2. Hans Martin Serkland ble født 9. desember 1863 på Øverbøhagen i Siljan, og døpt 3. januar 1864 i Siljan kirke[116]. Han reiste med foreldrene til USA.
Han giftet seg 1. gang i 1886 med Dorthea Lobben[117]. Hun ble født i 1867 og døde i 1888. Han giftet seg 2. gang i 1891 med Marie Lobben[118]. Hun ble født i 1870.
Hans Martin døde i 1928. Hans 2. kone Marie Lobben døde i 1946.
Hans Martin fikk en datter med sin 1. kone Dorthea, og 4 barn med sin 2. kone Marie.

a. Dorthea Christine Serkland, (datter av Hans Martin Serkland og Dorthea Lobben) ble født i 1888 og døde i 1953.
Hun giftet seg med Harry Barney Knowles. Han ble født i 1881 og døde i 1955.
b. Esther Margaret Serkland, (datter av Hans Martin Serkland og Marie Lobben) ble født i 1893 og døde i 1965.
Hun giftet seg med Archibald MacDonald, også kjent som Archie. Han døde i 1969.
c. Eunice Edith Sophia Serkland, (datter av Hans Martin Serkland og Marie Lobben) ble født i 1894 og døde i 1985.
Hun giftet seg med W. Carrol Weeks. Han ble født i 1896 og døde i 1969.
d. Svanhild Helga Serkland, (datter av Hans Martin Serkland og Marie Lobben) ble født i 1899 og døde i 1981.
Hun giftet seg med Elmer Edgar Burk. Han ble født i 1881 og døde i 1939.
e. Fridtjof Kent Serkland, (sønn av Hans Martin Serkland og Marie Lobben) ble født i 1909 og døde i 1971.
Han giftet seg med Agnes Mary Weible. Hun ble født i 1910 og døde i 1976.

3. Syver Marinius Serkland ble født 5. september 1866 i Lemonweir i Juneau i Wisconsin. Han giftet seg 18. mai 1891 i Filmore i Minnesota med Christina C Braterud. Hun ble født i 1866 og døde i 1922. Syver Marinius døde året etter i 1923.
De fikk 4 barn.

a. Reuben Willard Serkland ble født i 1893 og døde i 1976. Han giftet seg med Irene Symes. Hun ble født i 1893 og døde i 1985.
b. NN Serkland. Dette barnet ble født i 1896 og døde i 1896.
c. Walter Thomas Serkland ble født i 1900 og døde i 1958. Han giftet seg med 1. gang med Esther F Wigdahl. Hun ble født i 1901 og døde i 1930. Han giftet seg med 2. gang med Stella May Johnson. Hun ble født i 1909.
d. Alta Marguerite Christine Serkland ble født i 1908 og døde i 1987. Hun giftet seg med Willis O. Starr. Han ble født i 1909 og døde i 1988.

4. Carl Anton Serkland ble født 20. desember 1869 i Long Lake i Watonwan i Minnesota. Han ble døpt 6. mai 1870 i Long Lake Norwegian Lutheran Church.
Han giftet seg 7. mai 1869 i St. James med Mary Ruston Larson[1139]. Hun ble født 11. oktober 1872 i Gudbrandsdalen i Norge[120]. Hun ble konfirmert i St. James i Minnesota 11. november 1883.
Carl og Mary bodde en tid etter at de giftet seg i Crandall i Sør Dakota. I 1910 tellingen finner man dem i Oak Gulch Township i Day County i Sør Dakota. De flyttet så tilbake til St. James og levde der resten av sitt liv. Mary var hjemmeværende.
Carl Anton døde 29. mars 1927 i St. James i Minnesota[121]. Hans kone Mary døde i 1960.
De fikk 5 barn.
   a. Helmer Oliver Serklandble født i 1897 og døde i 1980. Han giftet seg med Ruth E. Hamlin. Hun ble født i 1898 og døde i 1978.
   b. Mae Ernestine Serkland ble født i 1898 og døde i 1985.
   c. Carns Milton Serkland ble født 13. august 1900 i St. James, Minnesota, USA og døde i 1988 i St. James, Minnesota, USA.
   Han giftet seg 1. gang med Florence Josephine. Hun ble født i 1943. Han giftet seg med 2. gang 22. desember 1944 i Long Lake Lutheran Church, Ormsby med Clara A Olson. Hun ble født 19. november 1907 i Waverly Township, Ormsby, som datter av Abraham Olai Olson og Karen Torsdatter Stenberg.
   Clara døde i 1984.
   d. Richard Milburne Serkland ble født i 1908. De fikk tvillinger som både ble født og døde i 1937. Han giftet seg med Miriam Sophia Swan. Hun ble født i 1907 og døde i 2002.
   e. Carl Loren Serkland ble født i 1911 og døde i 1992. Han giftet seg med Jeanette Charlotte Westberg. Hun ble født i 1920 og døde i 1972.

5. Johan Christian Serkland ble født 23. februar 1872 i St. James i Minnesota.[122] Han giftet seg 1. gang 4. juni 1904 i Rothsay i Minnesota med Berthe Seline Pedersen[123]. Hun ble født 1. desember 1875 i St. Paul i Minnesota av foreldrene Anders Pedersen og Jøran Olsdatter[124]. Johan Christian og Berthe Seline fikk 3 barn.
Berthe Seline Pedersen døde 24. desember 1912 i Rothsay i Minnesota[125].
Johan Christian Serkland giftet seg 2. gang 17. november 1920 i Rothsay i Minnesota med Anna G Langeland[126]. Hun ble født 11. mai 1886 i Minnesota[127].
Johan Christian Serkland døde 9. mai 1948 i Rothsay i Minnesota[128]. Anna G. Langeland døde 2. februar 1973 i Rothsay i Minnesota[129]. Johan Christian og Anna G Langeland fikk ingen barn.

6. Hilda Palmina Serkland ble født 6. oktober 1874 i St. James i Minnesota[130]. Hun giftet seg i 1899 med Nils Thomas Siem. Han ble født i 1864. Nils Thomas døde i 1936 og Hilda Palmina i 1942.
De fikk 8 barn med navnet Siem[131].
   a. Tilda Karine Siem ble født 15. januar 1900 og døde 3. juli 1975. Hun døde ugift.
   b. Harry Phillip Siem ble født 8. januar 1902 og døde 8. februar 1970. Han giftet seg i 1933 med Viola Myrtle Schultz.
   c. Emil Severin Siem ble født 23. januar 1904 og døde 14. mars 1978. Han giftet seg med Hazel Marie Kahler.
   d. Eddie William Siem ble født 10. januar 1906 og døde 3. februar 1970. Han giftet seg i 1930 med Mildred Ann Tiell.
   e. Melvin Sigvard Siem ble født 28. mars 1908 og døde 16. april 1965.
   f. Ester Ovedia Siem ble født 28. mai 1910. Hun giftet seg i 1929 med Theodore Rosevelt Thompson.
   g. Nelius Helmer Siem ble født 15. oktober 1913 og døde 22. mars 1974. Han giftet seg i 1956 med Ruby Thelma Opal Krause.
   h. Hazel Florence Siem ble født 29. april 1917. Hun giftet seg med 1. gang i 1939 med Everett Harald Reist. Hun giftet seg med 2. gang i 1965 med Herbert Edvin Roth.

Johan Christian Serkland f. 1872 og Berthe Celine Pedersen f. 1875 sine barn[132]:

1. Alice Helene Serkland ble født 17. mars 1905 Rothsay i Minnesota. Hun døde 8. mars 1996 på Eventide Lutheran Home Moorhead[133], nesten 91 år gammel. Hun jobbet noe som lærer og var siden hjemmeværende. Hun var ugift.

2. Alvin Percival Serkland ble født 25. desember 1906 Rothsay i Minnesota. Alivin Percival giftet seg i 18. juni 1931 i Milan i Chippewa Cunti med Clara Odette Eide[134]. Hun ble født 29. september 1907 i Estevan i Canada.
Alvin jobbet en tid som lærer, men utdannet seg videre til journalist. Han var blant annet redaktør i avisen Richland Mirros i Richland. Alvin døde 18. januar 1989 i Fergus Falls, 82 år gammel[135] og Clara Odette døde 28. oktober 1990, 83 år gammel. De døde begge i Fargus Falls i North Dakota. De fikk to barn.
   a. Roger Alvin Serkland født i 1940. Han giftet seg med Adelle Doris Gauthier født i 1942.
   b. Wayne Christian Serkland født i 1943. Han giftet seg med Anne Laura Rudstrom født i 1945.

3. Chester James Serkland ble født 20. april 1909 Rothsay i Minnesota. Han giftet seg med Alice Caroline Brenden. Hun ble født i 1912.
Chester ble advokat og var utdannet ved Universitetet i Denver. Han døde 11. mai 1996 i Fargo i North Dakota, 87 år gammel. De fikk 4 barn.
   a. John David Serkland født i 1936. Han giftet seg med Lola Lee født i 1936.
   b. James Chester Serkland født i 1939. Han giftet seg med Gloria Ann Mathison født i 1938.
   c. Stephen Peter Serkland født i 1943. Han giftet seg med Marianne Thompson født i 1946.
   d. Jane Serkland født i 1947. Hun giftet seg med Richard Franklin Strauss født i 1946.

Kilder:

1. Kirkebok for Eidanger Mini. 06 1764-1814, folio 79a.
2. Bygdebok for Siljan av Asbjørn Bakken, side 104.
3. Bygdebok for Siljan av Asbjørn Bakken, side 261.
4. Siljan, Viede 1683-1831, Registrert av Gard Strøm på "Gamle Gjerpen".
5. Kirkebok for Eidanger Mini. 06 1764-1814, folio 106b.
6. Bygdebok for Siljan av Asbjørn Bakken, side 209.
7. Bygdebok for Siljan av Asbjørn Bakken, side 211.
8. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 270.
9. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 216.
10. Bygdebok for Siljan av Asbjørn Bakken, side 519.
11. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 282.
12. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 216.
13. Bygdebok for Siljan av Asbjørn Bakken, side 537.
14. Kirkebok for Eidanger Mini. 07 1814-1831, side 80.
15. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok nr. 1 1827-1847, side 106.
16. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok nr. 1 1827-1847, side 108.
17. Kirkebok for Eidanger Mini. 07 1814-1831, side 84.
18. Kirkebok for Siljan nr 1 1831-1870, side 272.
19. Kirkebok for Siljan nr 1 1831-1870, side 3.
20. Kirkebok for Siljan nr 1 1831-1870, side 10.
21. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 235.
22. "Holla og Lundeslekt" Nils Buveruds database
23. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 15.
24. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 229.
25. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 11.
26. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 22.
27. Informasjon gitt av Janet Marie Simen
28. Informasjon gitt av Roger Serkland fra USA 2006
29. Alder ved død
30. Kirkebok for Lardal Mini nr. 5 1814-1835, side 443.
31. Oppgitt ved vielsen og ved hennes død
32. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 257.
33. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 209.
34. Alder ved gifte.
35. Kirkebok for Eidanger Mini. 07 1814-1831, side 72.
36. Kirkebok for Langestrand i Larvik, Mini nr. II 3 1842-1856, side 233.
37. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 239.
38. Kirkebok for Langestrand i Larvik, Mini nr. II 3 1842-1856, side 233.
39. Kirkebok for Eidanger Mini. 07 1814-1831, side 78.
40. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 229.
41. Kirkebok for Eidanger Mini. 07 1814-1831, side 81.
42. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 123.
43. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 128.
44. Kirkebok for Eidanger Mini. 07 1814-1831, side 83.
45. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, uten sidetall
46. Kirkebok for Siljan Mini nr. 2 1870-1895, side 195.
47. Kirkebok for Siljan Mini nr. 2 1870-1895, side 195.
48. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 11.
49. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 229.
50. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 18.
51. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 230.
52. Kirkebok for Lardal Mini nr. 5 1814-1835, side 234.
53. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 62.
54. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 79.
55. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 26.
56. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 233.
57. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 11.
58. Kirkebok for Siljan Mini nr. 3 1896-1910, side 185.
59. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 135.
60. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 74.
61. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 188.
62. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 63.
63. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 139.
64. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 58.
65. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 107.
66. Kirkebok for Lardal, Svarstad 1881-1911, side 36.
67. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 66.
68. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 66.
69. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 66.
70. Kirkebok for Solum, 1884-1898, side 59.
71. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok nr. 3 1909-1927, side 110.
72. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 70.
73. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 75.
74. Lysningsprotokollen for Siljan 1909-1927, side 111.
75. Kirkebok for Idd Enningdal 1882-1923, side 54.
76. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 81.
77. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 76.
78. Bygdebok for Siljan av Asbjørn Bakken, side 212.
79. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 61.
80. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 17.
81. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 199.
82. Kirkebok for Larvik Mini nr. I 7 1871-1883, side 197.
83. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 199.
84. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 101.
85. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 106.
86. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 186.
87. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 108.
88. Kirkebok for Siljan Mini nr. 3 1896-1910, side 31.
89. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok nr. 3 1909-1927, side 13.
90. Bygdebok for Siljan av Asbjørn Bakken, side 262.
91. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok nr. 3 1909-1927, side 45.
92. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 27.
93. Lysningsprotokollen for Siljan 1919-1975, side 33.
94. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 61.
95. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 37.
96. Lysningsprotokollen for Siljan 1919-1975, side 32.
97. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 49.
98. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 48.
99. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1909-1927, side 139.
100. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 22.
101. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 194.
102. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 194.
103. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 29.
104. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 203.
105. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 22.
106. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 37.
107. Kirkebok for Gjerpen, Klokkerbok 1901-1919, side 322
108. Kirkebok for Gjerpen, Mini nr 9 1872-1885, side 21
109. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 31.
110. Kirkebok for Siljan Mini nr. 2 1870-1895, side 142.
111. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 38.
112. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 25.
113. Kirkebok for Siljan, Klokkerbok 1864-1908, side 240.
114. Det meste om Peder Pedersens etterkommere, uten kilder, er informasjon gitt av Roger Serkland fra USA
115. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 63.
116. Kirkebok for Siljan Mini nr 1 1831-1870, side 71.
117. Informasjon gitt av Janet Marie Simen
118. Informasjon gitt av Janet Marie Simen
119. William George Awe.s hjemmmeside.
120. William George Awe.s hjemmmeside.
121. William George Awe.s hjemmmeside.
122. Informasjon gitt av Steve Rea fra Iowa i USA.
123. Informasjon gitt av Steve Rea fra Iowa i USA.
124. RootsWeb.com
125. RootsWeb.com
126. Informasjon gitt av Steve Rea fra Iowa i USA.
127. RootsWeb.com
128. Wilkin County Obituraries index.
129. Informasjon gitt av Steve Rea fra Iowa i USA.
130. Informasjon gitt av Steve Rea fra Iowa i USA.
131. Informasjon om disse barna er gitt av Janet Marie Simen
132. Det meste om denne familien er informasjon gitt av Roger Serkland fra USA 2006.
133. "Wilkin County Obituraries index".
134. Informasjon gitt av Steve Rea fra Iowa i USA.
135. "Wilkin County Obituraries index".

Klokkeren som ble anklaget for mord på presten

Av Jon Straume

Jeg skal nå ta for meg hvorfor klokkeren Peder Jensen Lykke ble avsatt i 1678 og hvilke alvorlige anklager som ble rettet mot ham. Drangedal-soga skriver i den anledning:
- Peder ble avsatt som klokker i 1678, men en vet ikke hvorfor, men straks etter ble han innsatt igjen.
Dette er alt Drangedal-soga har om saken.

Peder Jensen Lykke var anklaget for mord. Her følger nå de alvorlige beskyldningene mot ham.

STEVNINGEN FRA GJERT JØRGENSEN NIEMANN
Nest tiltalen. Helser eder Niels Mund Voge, Jens Ettestad, Jon Bergen, Christen Jensen, Olle Tellefsen og Ane Opsall, med Gud, vider at Giert Jørgensen Niemand eders sandferdige vidne behøffuer, ved ed lade tage, huad ehn huer af eder haffuer seet och hørt anlangende, hans sl. Broder Hr. Claus Jørgensen Niemands ynkelig afgang udi Peder Jensen klaachers nerverelse D. 30 Januari 77, thi paa Høyst Kog: Mj.: min aller naadigste arue herres vegne, stefnis och strengelig befallis eder ofuerbemeldte at I retter eders leilighed herom at møde Giert Niemand, till laugting anden søgne efter Martini, huor da eders sandferdige vidnesbyrd aff velædle Hr. Asessor, och Laugmand Hr. Claus Andersen bliffuer tagne, aarsager Niemand forgieffuer de iche til hiemting, for Halfuor Solbergs forhindring hafuer maatt profue, til samme tid at møde, befalles dig Peder Jensen Klocher som forment morder, prof at andhøre, och der efter domb at lide, med videre imod dig for retten vorder proponeret, ladendis det ingenlunde under louens palsmaal. Scheen d. 1. sept: Anno 1677

Samme tekst "oversatt" til dagens språk:
I tillegg til tiltalen: Hilser Dere Nilsmund Voje, Jens Ettestad, Jon Bergane, Kristen Jensen, Ole Tellefsen og Anne Opsal. Jeg hilser dere med Gud. Videre behøver Gjert Jørgensen Niemand deres sannferdige vitnesbyrd, avlagt under ed, om hva enhver av dere har sett og hørt angående hans salige bror Hr. Claus Jørgensen Niemands ynkelige avgang i klokker Peder Jensen nærvær, den 30. Januar 1677.
På Høyeste Kongelige Majestet, min aller nådigste arveherres vegne, stevnes og strengt befaler dere ovennevnte å møte Gjert Jørgensen Niemann i lagtinget andre hverdag etter Mortensmesse 11/11, hvor da deres sannferdige vitnesbyrd bli tatt av veledle meddommer og lagmann Claus Andersen. Grunnen Niemann gir for at det ikke ble noe hjemting, er at Halvor Solberg var forhindret fra å møte. Til samme tid befales klokker Peder Jensen, som antatt morder, å høre bevisene mot ham for deretter og få sin dom. Med videre i mot deg for retten blir fremsatt, la det ingenlunde under lovens straff/ bøter. Skien den 1. September 1677.

PEDER JENSEN LYKKES KONTRASTEVNING:
Nest tiltalen. Hilser menige sognemænd i Drangedal og Tørredall og i serdeelesshed Peder og Asper Findøe i Drangedal, samt Elef Lone i Tørredal, med Gud, vider at Peder Jenss. Lyche klocher til Drangedall beretter sig højlig at skal behøfve Eders sandferdige prof og vidnesbyrd anlangende om hvis Eder om sl. Her. Clausis paa mange aars tid hafde svaghed og sær fang og tilfald kand være bevist: Saavelsom ogsaa Karen Michelsdaatter, Tosten Melsoven, Jacob Gundersen, og Anne Pederssdaatter i Solumherret sampt Gunder Simonss. og Marthe Erichsdatter tienendis i Kragerøe, hvilche samptlig skal hafve seet og fornummet, hva Extremitet den salige mand i Solum Præstegaard for nogen rum tid siden, udi et symptomate og sært fang skal hafve væren geraaden udi. Thi paa min allernaadigste Herris og arve kongis vegne vile jeg hafve Eder samptlig anbefalit, at I retter Eders lejlighed her effter, at møde ofr. Bemelte Peder Klocher eller hans fuldmechtig, en hver paa sit værende ting, som først og nest effter denne stefnings loulige forkyndelse, holdendis vorder for den sorrenskrifver og et uvillig laugrette, og du Gunder Simonss. og Marthe Erichsdaatter for den ordinarie øfrigh. paa Kragerøes nestholdende Raadstue, och der Eders sandfærdige vidne som før er melt at aflegge. Til samme tider og steeder befales Eder Maria Jacobsdatter eller fuldmegtig at bivære og profvene at anhøre: ladendis een hver det ingenlunde under loufens fulsmaall. Skeen, den 11 Sept. 77.

Samme tekst "oversatt" til dagens språk:
I tillegg til tiltalen: Hilser dere innbyggere i Drangedal og Tørdal sogn og i særdeleshet Peder og Asborg Finneid i Drangedal; i tillegg Ellef Lone i Tørdal. Hilser dere med Gud. Videre at Peder Jensen Lykke, klokker i Drangedal, melder seg tydelig og skal behøve Deres sannferdige prov og vitnesbyrd for å se om De kan bevise at salige hr. Claus (Niemann) i mange år tid har vært svak og tung av epilepsi og anfall. Slik som også Karen Mikkeldatter, Torstein Melshoven, Jakop Gundersen og Anne Pedersdatter i Solum herred, samt Gunder Simonsen og Marthe Eriksdatter, som tjener i Kragerø, skal samtlige ha sett og fornemmet hvor ekstrem den salige mann var på Solum prestegård for en tid siden. Han skal da ha vært utsatt for et typisk og hardt anfall. På min aller nådigste Herre og arvekonges vegne, vil jeg anbefale dere alle at dere forbereder dere på å møte ovennevnte Peder Klokker eller hans fullmektig, enhver på det ting man hører hjemme, som først og nest etter denne stevnings lovlige forkynnelse holdes for sorenskriveren og en uvillig lagrett. Gunder Simonsen og Marthe Eriksdatter møter for den ordinære øvrighet på Kragerøs neste rådstue og der Deres sannferdige vitnesbyrd avlegges som før er meldt. Til samme tider og steder befales Dem, Maria Jakopsdatter eller hennes fullmektig, å være til stede for å høre bevisene. La en hver det ingenlunde under lovens straff/ bøter. Skien 11 sept. 77.

Lagmannsrettens dom finnes ikke bevart, men i den ble Peder Jensen Klokker kjent skyldig.

DOMMEN I OVERHOFFRETTEN – DATIDENS HØYESTERETT

Fra avsiktsboka: Sak 19 i 1679; ***Vdi den sag imellem Citanten Peder Jensøn klocker paa den enne – och Laugmanden Claus Andersøn, saawell aff gangne Giert Jørgensøn paa Maria affg. her Claus Niemand weigne paa den anden side kiendis saaledis.***

Effterdi Citanten med adtschillige till eed tagne widne, bewijser att den affdøde her Claus Niemand, nogle gange i sin wellstand, och lewende liffue har wæred angrebed aff et farligt fang; dernest fornemmis aff acterne att her Clausis egen søn Jørgen Clausøn, war paa herremaged, den tid Peder klocker war inde paa kammered, hos hans fader, och widner att hand ingen larm hørde enten med ord heller gierninger. Tienestepigen Ellene Nielsdaatter, widner iligemaade, att hun tillige med her Clausis daatter war neden for trappen och hørde ingen larm. For det tredie befindes ey att besigtellsen paa steden, strax och i klockerens nærværellse wed lowlig tillneffnde personer er bleffuen forretted, som billigen burde att haffue wæred scheed. For det fierde, haffuer Peder klocker siellff paaraabt folckene, och bleff till stede paa kammered da manden war død, och ey endten strax heller siden, har søgt att undviige, som well haffde scheed, huis hand sig i denne tillagde sag, haffde fundet schylldig. Aff forberørdte wichtige motiuer, befinder wi ey, forsuarligen att kunde føllge den indsteffnte dom, huillcken ey bør komme citanten till hinder heller nachdeell i nogen maade; belangende kost och tæring, da som aff acterne fornemmis, att Peder klocker, har leffued i nogen tuistighed, med den affdøde, det endoch aff hans schreffne beckiendellse om hans och den dødis samtalle, widere sees, att dennem nogle stridige ord, imellem wæred haffuer, huor aff mistancke till handgierning er woxen, och siden denne widtløfftige proces paa fulldt; da wide ey citantens protestation derudi att kunde bijfallde, mens parterne derforre fri att wære.

I ekstraktboken står således; ***I Peder Jensen klochers sag affsagt saaledis; Effterdi Citanten --- osv.*** (resten av teksten som ovenstående).
I tillegg står følgende, med annen håndskrift; ***Peder Jensen klocher til Drangedahl, steffner Laugmanden Claus Andersen, formedelst hand paa Giert Jørgensens vrange beretning /: og icke paa loug eller louglig vidnisbiurd :/ schall hafue funderit sin domb, ofuer hannem udi en u-bluelig, hans. af Maria afgangne hr. Clausis, tillagde morder sag, som Citanten formener at hafue veret saadan momme-sag, for huilchen ingen uden louglig vidnisbyrd, burde findis till loug.***

Her er samme tekst "oversatt" til dagens språk:

1679 sak 19.
Fra avsiktboken:
Sak 19. I den sak imellom saksøker Peder Jensen Klokker på den ene side og lagmann Claus Andersen på den andre siden; så vel som avdøde Gjert Jørgensen på Maria enke etter avdøde Herr. Claus Niemanns vegne.
Dommen lyder:
Ettersom saksøkeren med atskillige til ed tatte vitner beviser at den avdøde Herr. Claus Niemann noen ganger i sin velstand og levende live har vært angrepet av et farlig epileptisk anfall. Dernest fornemmes av aktoratet at Herr. Claus' egen sønn, Jørgen Clausen, var på gjesteværelset den tid Peder Klokker var inne på kammeret hos faren hans og vitner at han ikke hørte noe bråk verken med ord eller gjerning. Tjenestepiken Ellen Nilsdatter vitner det samme, at hun var sammen med Herr. Claus' datter nedenfor trappen og hørte ikke noe bråk. For det tredje finnes at besiktigelsen ikke straks var gjort og at besiktigelsen ikke var forrettet med lovlig oppnevnte personer, som i minste fall burde ha skjedd. For det fjerde har Peder Klokker selv tilkalt folkene og var til stede på kammeret da mannen var død. Han skal verken straks eller siden har forsøkt å unnvike, som vel hadde skjedd hvis han i denne sak hadde vært skyldig.
Ut fra tidligere nevnte viktige motiver finner vi ei forsvarlig å kunne følge den innstevnte dom, hvilket ei bør komme saksøkeren til hinder eller ulempe i noen måter.

Angående kost og tæring, der som av aktoratet antyder, at Peder Klokker har levd i konflikt med den avdøde. Det fremgår endog av hans skriftlige bekjennelse om samtalen mellom han og den avdøde. Videre sees det at det dem imellom har vært noen stridige ord. Derfor har mistanken om håndgemeng vokst og fulgt med saken videre i denne vidløftige prosess. Derfor avviser vi saksøkerens protest og vi bifaller at partene er frie.
I ekstraktboken står slik; I Peder Jensen klokkers sak avsakt således; det står det samme som ovenstående.
I tillegg står følgende med annen håndskrift ; Peder Jensen klokker i Drangedal stevner lagmann Claus Andersen fordi lagmannen har begrunnet sin dom over ham på Gjert Jørgensens vrange beretning og ikke på loven eller et lovlig vitnesbyrd. Det var uanstendig av Maria - avdøde hr. Claus Niemanns enke – å anklage ham for mord. Peder Jensen mener dette var en slags bakvaskelsessak. Han mener at saken ikke burde ha forgått uten lovlige vitnesbyrd.

Overhoffretten fant altså beskyldningene mot Peder Jensen klokker grunnløse og han ble da frikjent.

NOEN OPPLYSNINGER OM DE INVOLVERTE I SAKEN
Peder Jensen Lykke var født ca. 1619 og skal ha kommet til Drangedal i 1639. I begynnelsen bodde han rundt på gårdene. Presten Claus Niemann skriver 1664 følgende om ham:
- Til klokkeren er ikke noe lagt, verken gård eller annet, men av en del får han 1 mele korn om året. Det er kun en klokker til begge sognene (Drangedal og Tørdal). Hans innkomme til livsoppholdet er veldig lite ("saare ringe). I 1691 vitnet almuen/innbyggerne at han var 72 år og hadde vært menighetens klokker i 52år. Han hadde ikke midler så han kunne skatte til kongen og burde derfor være fri for skatt for sin alderdoms- og fattigdoms skyld. Peder sluttet som klokker i 1693 og døde 1698. Kona hans var Åse Helleksdatter, kanskje var hun fra vestre Straume, som døde før ham. (Kilden her er Drangedal-soga).
Av barna kjenner jeg bare hans etterfølger i embetet Jens Pedersen Klokker, men jeg har også sterk mistanke om at kona til Hans Taraldsen Setre, Ingrid, er hans datter.
Claus Jørgensen Niemann kom til Drangedal i 1650. Hans foreldre var Jørgen Clausen (Niemann) og Ingrid Gjertsdatter. Begge hans foreldre tilhørte det tysk/nederlandske borgerskap i Skien. Mange av hans forfedre var rådmenn i Skien. Claus stammer fra den kjente handelsmann, sagbrukseier i Skien Jørgen von Ansbach. Han stammer fra ham gjennom sin mor Ingrid Gjertsdatter og ikke gjennom sin far som Drangedal-soga påstår. Claus sin ættelegg tilbake til Jørgen von Ansbach er som følger: Moren hans Ingrid - hennes mor igjen Femia Sørensdatter som var gift med Gjert Jansen "Hollender" - hennes mor igjen var Karen datter av Jørgen von

Ansbach. Hun var gift med Søren Nilsen og Engel Jensen.
Claus hadde minst 2 brødre. Den ene Gjert Jørgensen (Niemann) som førte saken for enka. Han bodde på Li i Skien. Han var gift med Ingrid Pettersdatter og hadde sønnene Jørgen, Meinert, Isak, Petter og Hans. Den andre broren var Morten Jørgensen (Niemann) i Kragerø. Hans dattersønn var Kragerøs store velgjører Jens Laursen.

Claus sin enke Maria Jakopsdatter kjenner jeg ikke opphavet til. Men jeg tror det er hun som døde 1699. - ***Begravet 1699 16. juni Maria Jakopsdatter Tørnes, 58 år, mindre enn 2 uker og 6 dager.*** Hun var altså født 1641. Tørnes var gården som sønnen Jørgen eide og bodde på den tida. Av barna kjennes 1 sønn og 1 datter. Sønnen Jørgen var gift med enka på Solberg: Maria Tolfsdatter. Datteren Inger var født 16. juli 1660 og gift med Åsulf Pedersen Finneid.

KILDER
Stevningene er hentet fra ***stevninger*** i Statsarkivet på Kongsberg.
Orginaldokumenter fra Overhoffretten og trykt kilde: *Overhoffrettsdomar 1 1667-1679.* Utgitt for den rettshistoriske kommisjon av Mons Sandnes Nygård, Oslo 1981.
Drangedalsoga.
Kirkebøker for Drangedal
Pluss noen andre kilder bla. fra Skien
Så en spesiell takk til Thomas Bakkerud for all hjelp med stykket.

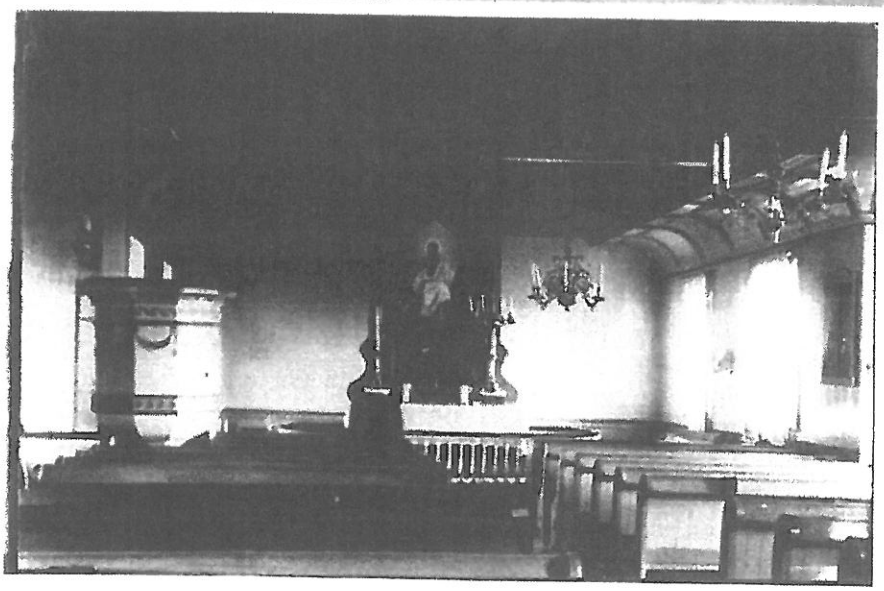

Noen Langesunds-folk/-familier i en ikke så fjern fortid

Av Henrik Andreas Eddie

Da jeg som barn tidlig på 1950-tallet var i Langesund, lærte jeg gjennom min mor litt om slektsforbindelsene vi hadde der, og vi besøkte flere av de som fremdeles bodde i byen. I godt voksen alder ble interessen for Langesund og slektene der vekket. Etter en gjennomgang av forskjellige kilder blir det etterfølgende en forenklet fremstilling av noen Langesunds-folk – mest av egen slekt, men også noen inngiftede og andre som disse hadde kontakt med. Hovedvekt er lagt på tiden mellom 1850 og 1950 – med noen unntak.

Anund Andreassen / Elise K. Thorbjørnsen – mine oldeforeldre

På kirkehaugen, i huset med marikkelnr. 168 gr.nr.142 – det som senere skulle bli byens sykestue for en tid – bodde i noen år skipstømmermann *Anund Andreassen* (1854-1909) og hustru *Elise Kristine Thorbjørnsen* (1861-1897). Anund var sjømann i ung alder og ble senere skipstømmermann ved verftet i byen. Ved hans død som enkemann ble huset kjøpt av Langesund kommune.
Anund og Elise var begge født i Langesund. Hans mor *Inger Andrea Hansdatter* (1826-1859) hadde flere generasjoner Langesunds-slekt og far *Andreas Jørgen Anundsen* (1818-1873) var snekker og kom fra Gjerpen. Elises far var sjømann *Thorbjørn Halvorsen* (1834-1894) også med flere generasjoner Langesunds-slekt på farssiden. Hans mor *Pernille Olsdatter* (1829-1906) var fra Gjerpen – i 1885 bodde de i Kongens gate 158.

Pernille Olsdatter

Elise K. Thorbjørnsen

Søsknene til:

Anund Andreassen hadde 2 søsken som begge forlot Langesund og Norge i yngre år. Den eldste broren *Peder Andreassen* (1850-1916) reiste til sjøs i 1865 og gikk i land fra briggen Concordia av Brevik i 1869 i Barro? Han kom etter hvert til Tahiti i Stillehavet hvor han døde og ble begravd. (se art. i Ætt og Annet nr.52 år 2000)
Den yngre søster *Caroline Henriette Andreasdatter* (1856-1946) ble gift 1884 i Langesund med seilmaker *Nicolai Viersdalen* født 1856 i Brevik. Paret utvandret til USA og bodde flere forskjellige steder i staten Washington, hvor det finnes etterslekt.

Søsknene til:

Elise Kristine Thorbjørnsen var den eldste i en søskenflokk på 4. Hennes yngre bror Halvor Thorbjørnsen (1864-1925) var i mange år skipsfører i Skougaards rederi og gift med Jensine Caroline Nerisen fra Brevik (1865-1915). De fikk 4 barn. Nekrolog over han 2/1-1926 i Langesunds Blad.
Den neste av søsknene ble *Kirstine Thorbjørnsen* født 1866 og gift 1895 i Langesund med stuert *Jacob Jordsmyr* født 1871 i Langesund.
Den yngste i søskenflokken *Olette Thorbjørnsen* var født i 1870 og ble gift 1891 i Langesund med los *Ole Severin Hansen* født 1871 på Eikstrand. Familien bodde 1900 i Vaterlandsgaten, men flyttet senere til Porsgrunn, der Ole Severin var los.

Halvor Thorbjørnsen

Olettte Thorbjørnsen

Barna til Anund Andreassen og Elise Kirstine Thorbjørnsen.
Deres første barn ble døpt Inga *Pauline Anundsen* (1889-1982) og gift med *Sigurd Ihlebæk* (1892-1870) fra Drammen. Familien flyttet til Notodden da han var lokomotivfører ved NSB. Etterslekt i dag.
Det andre barnet fikk navnet *Andreas Anundsen* (1891-1953) ***min morfar.*** Han flyttet til Kristiania i 1908 og ble der gift med *Laura O. Nordstrand* (1891-1973) fra Ålesund.
Det tredje barnet ble tvillinger – *Karoline* (1895-1973) og Peder som levde ca.6 måneder. Karoline reiste også til hovedstaden hvor hun ble gift med kjøpmann Hans Aspelund (1893-1950) Sammen drev de i mange år kolonial og delikatesse på Røa i Oslo. Etterslekt i dag.

Jordsmyr

Det var først nærmere 1900 tallet at Jordsmyr-navnet blir tatt i bruk i offentlig sammenheng om familien som opprinnelig kom fra Eidanger-gården ved samme navn. Innen familien og blant kjente var navnet i bruk mye tidligere.
Stuert *Jacob Jordsmyr* og *Kirstine Thorbjørnsen* som ovenfor nevnt – fikk 3 barn, den første fikk navnet *Maria* født 1896. Hun reiste tidlig til Lier i Buskerud for å gå på husmorskole (Nøsted) og traff der *Knut Espedal* født 1898 – som hun ble gift med i Langesund 1921, men ble boende hele sitt liv på gården Øvre Lian i Lier. Etterslekt der i dag. Marie fikk en søster født 1900 og døpt *Johanna Jordsmyr*, men om henne er intet kjent.
Maria fikk så en bror som ble døpt *Johannes Jordsmyr* (1904-1985). Han virket i Langesund hele sitt liv og var gift med *Astrid Ihlebæk* (1919-1958) fra Drammen. Etterslekt i dag.

Johannes og Maria Jordsmyr

Utflytting

Som vi ser var det mange som reiste fra Langesund og fant en ledsager et annet sted. Flere av de nevnte personer har etterslekter i dag – de som måtte ønske å vite litt mer om disse kan kontakte Henrik A. Eddie ved e-post: tofeddie@online.no – eller vanlig post: Müllersg. 4B, 3181 Horten. Kommentarer og eventuelt supplerende/korrigerende opplysninger er ønsket.

Parti fra Langesund

Henrik og Suzannah Ibsens slekt

Av Egil Borse-Svensen

Henrik Ibsens slektsrøtter og miljøet rundt kan gi forklaring på mange av hans valg av emner, men mye informasjon kan også hentes fra hans kones slekt. Vi har derfor i likestillingens tegn forsøkt å kartlegge begges slekt i og med at de begge var viktige i hans arbeid. Deler av Ibsens slekt i Norge finnes beskrevet i Thor W. Gundersens artikkel "Henrik Ibsen – med aner i Skien gjennom 300 år" og vil ikke bli gjentatt. Men i slektsoversiktene ser vi at Henrik Ibsen har over 400 år med aner i Grenland og andre norske områder, slik at synspunkter om at hans utenlandske slektstilknytning skulle være det viktigste, dermed er gjort til skamme. Samtidig viser vi at både Henrik og kona Suzannah har mye slekt med lik bakgrunn nettopp i det kulturelle skjæringspunktet mellom de norske slekter og innvandringsslekter, slik mange slekter i Norge har. Dermed var Ibsen preget av de samme problemene som de fleste andre familier og kjente det norske særpreget både personlig og gjennom slekten helt inn til margen.

Det ene nye i denne artikkelen er Henrik Ibsens kones slekt fra Vestlandet og Vestfold. På Vestlandet finner vi sogneprester blant forfedrene, og i Vestfold var slekten knyttet til Vallø Saltverk. Ibsen selv hadde slekt knyttet til prester, "lavadel" og jernverk. Det neste nye er oppdateringer om Ibsen og hans "lausunge", et barn født utenfor ekteskap, fra Grimstad, og hans liv og dikting i denne sammenheng.
Dikteren Henrik Johan Ibsen var født i Skien 20. mars 1828 med far Knud Ibsen og mor Mariken C. Altenburg. Han døde i Kristiania 23. mai 1906.
Han ble gift med Suzannah Thoresen i Bergen, og det ble sagt om henne at hun mente han var doven der han lå eller gikk og tenkte ut de store verkene. Hun fulgte han overalt med store krav, trodde på han og presset på for at han skulle skrive og også tjene bedre. Derfor var hun en pådriver i hans liv, selv om hun levde et liv i skyggen av sin mann. Han hadde mer kontakt med hennes familie enn sin egen.

Suzannah Thoresen
1836-1914

Sogneprest Hans Conrad Hermansen Thoresen
1802-1858, Tønsberg så Bergen

&

Sara Margrethe Daae
1806-1841, Summnøre

Bødtker Hermann Thoresen Gaarbo & Anne Sophie Walther, Slagen, Vestfold
Gift 1. Birthe Marie Jørgensdatter gift 1 Bang,
Vallø Saltverk, d før 1844 1767-1844

Sogneprest Johan Christoffer Haar Daae & Susanne Grytten
Lindås, Hordaland så Verøy Furesund så Verøy, Romsdal
1759-1827 1760-1828

Johan C. Walther & Johanne M. Solome
Mester, Vallø Saltverk
1735-1800 d 1801?

Ludvik Daae & Kirsten Jensdatter
Sogn og Fjordane så Sør Trøndelag
1723-1786 Kirsten er fra Jylland, D.

Johan Chr. Haar Daae & Maren S, Caspersdatter
Første Lindås så Verøy
1739-1775 1739? -1827

Anders Daae & Birgitte L. Munthe Ludvik Daa & Drude C. Haar
Trondheim (sønnene Anders og Johan ble begge sogneprester som faren)

Deler av Suzanah Ibsens stamtre

Den eldste gjenværende bygning fra Ibsens slekt i Telemark er sogneprestboligen i Hjartdal som står hos kunstbrødrene Grøstad på Nutheim i Flatdal. Der bodde den danskfødte sogneprest i Hjartdal, Søfren Hansen Borse (f. ca 1606) fra 1630 til ca 1645. Hans kone skal ha vært fra Grenland. Deres datter, Anne, ble gift Bomhoff. Annes bror, jernverkseier Halvord Søfrensen Borse, er beskrevet av Berdal i hennes bok om "Henrik Ibsen.....". Det er altså en direkte kobling fra jernverkene og overklassemiljøet hun beskriver på Ulefoss, til Henrik Ibsen, og også til slekten til senere eiere Løvenskiold og Cappelen slik hun antyder (i tillegg til annen slektstilknytning i de mellomliggende slektsledd). Hermann Løvenskiold ble gift med Inger Borse, og begge har slekt fra Kristiania, med røtter til Tyskland. Den dansk-engelske Niels Aall ble introdusert i samme familie, da han ble gift med et oldebarn til Søfren, Margrethe Josten, datter av Kirsten Borse (Ingers søster) og Niels Josten fra Porsgrunn, sønn av Bamble-fogden. Margrethe og de mange barna hun fødte, døde unge.
Sognepresten som overtok i Hjartdal etter Søfren, var Povel Vinje fra Henrik Ibsens mors slektstre, og hvis barn tok navnet Paus. Dermed er også han og Ravn knyttet til samme sogneprestbolig. Christian Andersen Ravn var prest i Hjartdal. Vinje ble gift med Inger Trinepol.

Forøvrig var mange i slekten kjøpmenn og rådmenn i bl.a. Skien. De startet gjerne med kjøp og salg eller utskiping av trelast, deretter som kjøpmenn, og for overskuddet kjøpte de eiendommer som de solgte eller som etterkommere slo seg ned på. Her finner vi navn som Plesner, Kall, Bomhoff, Post, Altenburg m fl.
Mange av slektene kom fra England, Tyskland, Nederland og Danmark, men ved inngifte ble de en del av den norsk-internasjonale stammen som holdt næringslivet i gang.

Knud Ibsen
1797 - 1877

Henrich Ibsen & Johanne Cathrine Plesner
1765 - 1797/98 1770 - 1847

Henrich Ibsen & Wenche Disington Knud Plesner & Maria Kall
1726 - 1765 1738 - 1780(89?) 1731-1789 1741 - 1786

Petter Ibsen & Birgitte Holtemun Giert A.Disbington & Margrethe Foremun Johan G. Plesner & Catarina J. Hind Nicolai Kall & Elisabeth M. Bornhoff
(fra Stege på Møn) 1698-1798 1706-69 1709(12?) - 1774 1707(18?) - 1784 (fra Flensburg)
1706?-66

Anders Disigthun & Venchie Meyer Johan Foremund & Margretha Meckelin Engebreth B. Bornhoff & Maria Brunn
(Bergen) (Bergen) 1685 - 1761 1693 - 1775

Familien Disington ble senere velkjent i Lofoten.
De andre var sentrale i Bergen og med slekt fra utlandet.

Margrethe I. Olsen & Bertel Bornhoff Jacob Hansen Brunn & Bertha P. Post
1651-1727 165-1695 ca 1657-1724 1660-1706

Berthel Jansen Bornhoff & Anne Sørensdatter Borse Povel Olufsen & Maria H. Post
d. ca 1685 ca 1630-1688 (Valdres) -1660

Jan Bertelsen Bornhoff & Ellen Giertsdatter Sørren Hansen Borse & Maren Halvorsdatter
d 1662 d 1661 ca 1606 - 1645 1613-1676
(fra Danmark eller Nederland?) (fra Sjelland) (gift 2.gang Peder Jensen, Skien)

(datter av Giert Clausen Niemand? trelastkjøpmann Halvor Nilsen
med mor Anne Gunnersdatter, Borgestad?) skifte Hastvedt, Naskerud 1641

Johanne Cathrine Plesner ble gift på nytt med Ole Paus og kom til Rising gård. Hennes søster, Maria, ble gift med Diderik Cappelen og broren gift med Anne Cathrine Jørgensen(Wasseltoft). Povel og Maria Olufsen har mye gammel slekt fra gårdene Kvale og Bergan i Sigdal, Hovland i Modum og Holm i Sande(ref Thor Gundersen). Marias bror Herman Post kom til Forsum Jernverk. Anne Borses bror var Halvor Sørensen Borse som fikk jernverket på Ulefoss på beina og startet Bolvik Jernverk. Annes niese, Inger, ble gift Lovenskiold. En annen niese's datter ble gift Niels Aall. Sørren kom fra Barne, 8 mil sør for København på Sjelland til latinskolen i Skien og 1630 som sognepreist til Hjartdal. Maren er antatt Sørens kone, datter av Halvor Nilsen. En bror, Johan Halvorsen Groll, var jernverkseier. Søsteren, Pernilla, var gift med Hans Iversen som av Iffiner Christensen viss kone var datter av Jørgen von Asbach. Iffiner(Iver)s datter, Sunnuf, var gift sognepresten i Holla (m/ Ulefoss) med enkesete i Hjartdal. Disse familiene kan forklare noe av disse familiens tilknytning til jernverkene i Holla og Ulefoss.

Deler av Henrik Ibsens fars stamtre

Marichen Cornelia Martine Altenburg
1799-1869

Johan Andreas Altenburg & Hedevig Christine Paus
1763 - 1824(34?) 1763 - 1848

Diedrik Altenburg & Marichen Barth Cornelius Paus & Christine Olsdatter(Falck)
1719 - 1766 1737 - 1769 1726 - 1799 1732 - 1798

Jochum Altenburg & Kirstine J. Hein Johan D. Barth & Dorothea F. Rohland Povel Paus & Marthe Blom Ole T. Falck & Marte M. Mogensdatter
1684 - 1745 - 1734 1711-1770 (1710-1717?) 1697-1768 1699 -1735 (Ole våpensmed på Kongsberg)

Henrik Didriksen Altenburg Jochum Hein Daniel Barth & Margrethe J. Oeding Cornelius Paus & Valborg Ravn Christoffer Blom & Johanne Margrete Øm
(Auditør i Skien) 1674-1716 1674-1713? 1661 - 1732 1673 - 1726 1651 - 1735 1671 - 1745

Tokler Rasch & Anna M. Brarth Povel Pedersen Vinje Jørgen Ravn Fredrik J. Bohn
1647-1671 & Inger Trinepol & Margrethe Blom & Maren Stockman

Anders Rasmussen Rasch Daniel Barth Cornelius Trinepol & Anna Iversdatter Jens Blom Christoffer H. Stockman
1697 Sørren
-1624 Kongsberg Iffiner Christensen & Margrethe Jørgensdatter
(hun var datter av Jørgen Von Ansbach)

Christoffer Blom ble kalt Kristoffer Bjåland, bror til Marthe Blom. Han er sannsynligvis også far til Hans Blom, kjøpmann i Skien, gift Elisabeth Rougtvedt der datteren Marie ble gift med Diderik von Cappelen da hans kone Maria Plesner døde. Povel Pedersen Vinje var sognepreist i Hjartdal etter Sørren Hansen Borse. Også navnet Ravn stammer fra samme presstembede.

Deler av Henrik Ibsens mors stamtre

Dikteren Henrik Ibsen ble født 20. mars og hjemmedøpt 28. mars 1828. Han døde 23. mai 1906. Han ble forlovet i januar og gift 18. juni 1858 med Susanna (Suzannah) Daae Thoresen (f. 26. juni 1836 i Bergen, død 3. april 1914 i Kristiania). Henrik traff henne i hennes stemors teater- og kunstmiljø i Bergen.

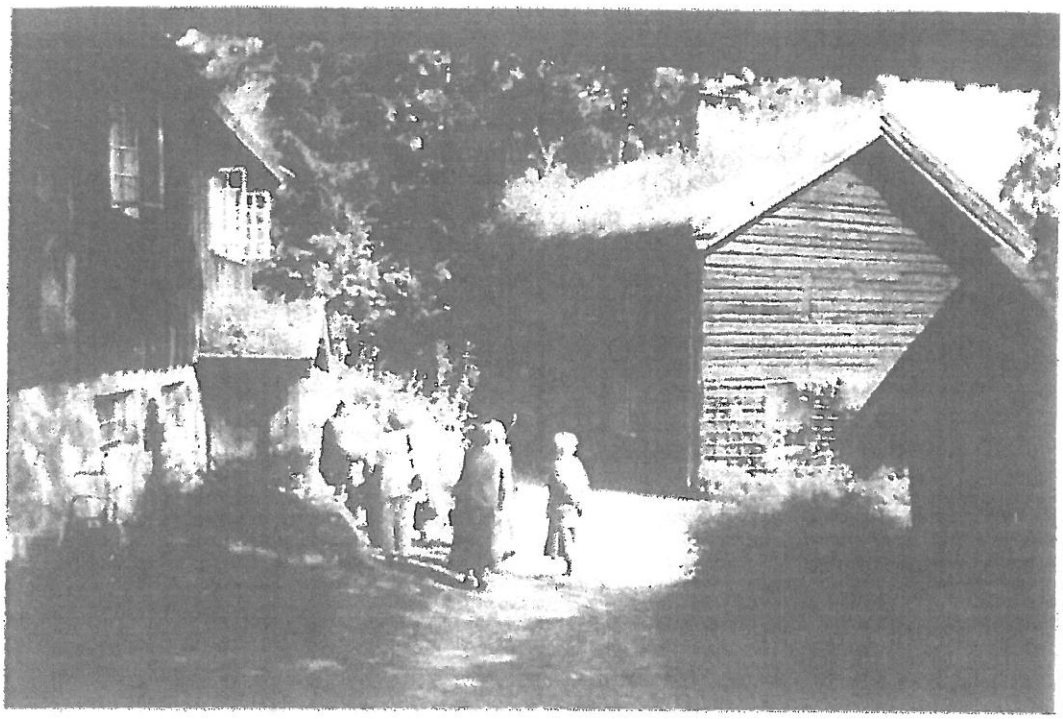

Sogneprest-stua fra Hjartdal, nå hos brødrene Grøstad, Nutheim, Flatdal. Herfra kommer ætlinger til både far og mor til dikteren Henrik Ibsen.

I 1850 gikk Henrik på Heltbergs Studentfabrikk i Christiania. Der fikk han aldri eksamen. Han strøk i bl.a. gresk og fikk kun "godt" i norsk. Før dette gikk Henriks far konkurs i Skien, og det var lite koselige tilstander. Fra en storhetstid var det nå lite penger igjen, og de bodde på nåde. Derfor ble Henrik sendt til Grimstad som 15-åring som apotekerlærling fra sommeren 1843 (ifølge Ibsen selv i et brev, men trolig fra årsskiftet 1843/44) og bodde der til 1850. Skipsreder Morten Smith Petersen i Grimstad var gift med Ibsens tremenning og brukte Henrik som representant i Forliksrådet to ganger i 1845.
Apotekeren lot Henrik bo i huset (Storgata 7, nå flyttet til Vestregate 4) i samme rom som sine tre sønner, der de gikk rett forbi tjenestejentenes soverom. Soverommene var over stua butikken. I 1847 måtte apotekeren selge, og butikken ble overtatt av Lars Nielsen i Østregate 2, dit Henrik fulgte med. Herfra skrev han sitt første drama "Catilina" under pseudomymet Brynjulf Bjarme. I seks år levde han med andre folk i sitt eget soverom, der ble han en voksen mann. Deretter flyttet han i 1850 til Christiania for å ta videre utdannelse og søke karriere.

Ifølge VG/Varden (november 2006) med referanse til Roger Trondstad i Riksarkivet i Kristiansand hevdes at slektshistorikere har funnet at Henrik Ibsen som 17-årig apotekerlærling i Grimstad hos Jens Aarup Reimann fikk en sønn, Hans Jacob Hendrichsen Birkedalen (f. 9. oktober 1846 hos morens foreldre i Birkedalen, Vestre Moland), med tjenestejente Else Sophie Jensdatter Birkedalen (f. 18. januar 1818, d. 5. juni 1892 i Vestre Moland, fattigunderstøttet). Hun var ti år eldre enn Henrik, og han var da 17 år. Henrik skrev da til "øvrigheta" at han ikke kunne motsette seg at de hadde hatt fysisk omgang, men antydet at det kunne være en annen som var far. De tok brevet som bekreftelse på farskap.
Else Sophies morfar var bondeopprøreren Christian Lofthus, som etter mange år som fange på Akershus festning døde i 1797. Henrik arbeidet på denne tiden med et verk som han kalte "Fangen paa Agershuus" (senere kalt "Kjæmpehøien).

Ibsens sønn Hans Jacob ble enkemann tre ganger og fikk 8 barn, bl.a. Alvilde Magdalene Henriksen, født utenfor ekteskap. Alvilde hevdes død (barnløs) i Brooklyn i New York i 1977 under navnet Margaret Sottile.
Barna til Hans var:
- med Mathilde Andreasdatter(død av tæring 1881):
Jens (1876-1895), skipskokk, barnløs.
- med Trine Marie Gunvaldsen:
datteren Marie som med moren døde like etter fødselen.
- med Ida Gurine Olsdatter:
sønnen Ole, som døde like etter fødselen av krampe,
sønnen Isak, død tre år gammel av bronkitt
datteren Inga Hansine (f. 1888). Hun omkom ved emigrantskipet "Norge"s
forlis, ung og ugift i 1904 på vei til Chicago,
Gunda Elise (1892-1896), død av lungebetennelse og
Jenny (1895-1922) død i Lillesand av lungetuberkulose.
Hans uekte barn med Anna Rasmusdatter:
Alvilde Magdalena (f 1880, Vestre Moland). Hun er senere funnet av Sigbjørn Sandsmark, emigrert til USA og funnet der død i 1977. Hennes navn var da Miss M. Henderson, Brooklyn N.Y. (Magdalena, eller i USA Margareth). Dette er vel diskutert i diskusjonsforumet i Digitalarkivet.
Ibsen betalte barnebidrag i 14 år, men hadde ingen kjent kontakt med barnet og moren. "Øvrigheta" ved amtmannen bestemte at han skulle betale 8 spesiedaler i året til barnet var 5, deretter 7spd til barnet var 10 og 6spd til barnet 15 år, alt betalt kvartalsvis.

(forordning av 14.10.1763 og lov av 1.8.1821). I Ibsens skuespill "Gjengangere" (som for øvrig har med et av de tidlige skipene til Smith Petersen) satte kaptein Alving barn på tjenestejenta. Ibsen kjente både forliksråd og resultatet av "det å sette barn på" – helt personlig.

I 1851 (uten eksamen) ble Henrik teaterpoet i Bergen, ansatt av Ole Bull. Han ble i Bergen i seks år, med flere reiser til København. I 1856 traff han Suzannah i en litterær salong i Bergen, drevet av hennes stemor, den berømte Magdalene Thoresen. Magdalene er det skrevet mye om, og hun betydde åpenbart mye både for Henrik og Suzannah. De holdt kontakten i alle år, med besøk også når hun flyttet til København.
Suzannahs far var stiftsprost H.K. Thoresen, enkemann to ganger før han ble gift med Magdalene (jfr det offentlige Ibsen.net).
Så ble Henrik direktør for Det Norske Teater i Christiania og ble der i syv år, men han fikk problemer med stillingen i 1862. I 1864 forlot han nedbrutt Norge for nærmere 30 år, først Roma (1864), så Dresden(1868), så München (1874) før han returnerte til Roma i 1878 og så til Norge i 1891. Etter krav fra Suzannah flyttet han i 1895 inn i den største og mest fasjonable leiligheten i Arbiensgate, og da flyttet hun etter fra Miinchen. Han døde i denne leiligheten i Oslo i 1906. Bortsett fra et par korte besøk mens han var i Grimstad og på vei til Christiania, holdt han seg vekk fra Skien, men han hadde litt kontakt med søsteren Hedvig.

Henrik og Suzannah hadde kun ett barn:
- Sigurd Ibsen (f. 23/12 1859 - d. 1930), jurist med eksamen i Roma 1882, senere statsråd, gift 11/10 1892 med Bergljot Bjørnson (f 16/6 1869, d. 1953) yngste datter av Bjørnstjerne Bjørnson. Sigurd og Bergljot fikk tre barn:

Tancred (1893-1978) – filmregissør, Irene (1901-1985) og Eleonora (1906-1978). De brakte Ibsens slekt videre.

Ibsens nære slekt
Ifølge slektsboken til Plesner hadde Henrik Ibsen kun en sønn, broren Johan hadde ingen barn (den andre Johan døde som liten), og søsteren (Hedvig) hadde fire barn (hvorav en død som barn). Den ene av disse flyttet til USA og hadde to barn. Henrik Ibsens søster Hedvig Cathrine Ibsen (f. 1832 i Skien) ble gift Stousland i 1859. Stousland er en velkjent familie i Skien etter skipsfører Jacob Stousland (f. 4/6 1828 i Kristiansand). Hedvigs sønn Carl hadde en stor politisk karriere som ordfører i Skien og med statlige verv, samt britisk konsul. Hedvig var strengt religiøs og medlem av Den Lammerske frimenighet. Hvor også moren var med. Hun gjorde sitt beste for å påvirke dikteren gjennom brev. Lammers var prest i den norske kirke, gikk ut og dannet en egen menighet som så skiftet navn to ganger og i dag fremdeles lever, som misjonskirkesamfunn. Lammers gikk selv tilbake til kirken og fikk en mindre pensjon. Han hevdes å være modell for presten i Ibsens "Brand".
Hedvig finnes i Ibsens "Vildanden", som kvinnen som er i "fengsel" med mannen og egne drømmer om familieliv, med villand på loftet og en datter som til slutt skyter seg. Hun forblir i drømmen, og ekteskapet.
(Barna var: Carl f. 15/10 1860 (ugift), Marie (f. og d. som liten), Johan Ibsen Stousland f. 17/9 1866, dampskipsfører, gift med Grace Wilson, USA (etterkommere), Anna Stousland (f. 16/10 1868), styrer for sin mor og brors felles hjem.

Susanne Daae Thoresen, gift Ibsen.

Suzannahs slekt

Faren var sogneprest i Korskirken i Bergen Hans Conrad Hermansen Thoresen (f. 28/7 og dpt. 10/8 1802, Vår Frue Kirke i Tønsberg, død 11/6 1858 i Bergen. Foreldre: Herman Thoresen og jomfru Anne Sophie, med mye familie i Vestfold. Faddere til Hans Conrad var bl.a. Mad. Ingeborg Isacsen, jfr. Nyegaard, Dhr. Petter Collier, Christian Larsen, Christian Paulsen, kjente navn fra Tønsberg. Hans Conrad ble gift 2. gang 2/6 1830 med Sara Margrethe Daae(f. 6/4 1806, Nordalen, Sunnmøre, d. 10/5 1841, Herøy Prestegard, Sunnmøre), så gift 13.10 1843 med forfatterinne Anne Magdalene Kragh (3/6 1819 til 28/3 1903, København), og her kommer familien fra Danmark, frakteskipper/ tømmermann Thomas Nielsen Kragh (1790-1846), gift med Anne Kristine Pedersdatter (1789-1877). Vi kjenner igjen trekkene fra Ibsens egen slekt.
Saras foreldre var sogneprest Johan Christoffer Haar Daae (f. 2/8 1759, Lindas prestegard, Hordaland, d. 10/10 1827, Verøy Prestegard, Romsdal), gift med Susanne Grytten (f. 31/12 1760, Furesund, d. 16/11 1828, Verøy). Saras søsken var Ludvig Daae(l 792-1879), gift med Barbra Henrikke Wind (barn) og Kristine Petronelle Daae (1796-1876) gift med Johan Wedge (en sønn).Her er slektene fra/til Vestlandet og Trøndelag.

Vi ser av oppramsingen at denne del av Suzannahs slekt har navn som tyder på slekter fra Danmark og i de høyere lag av befolkningen lik Henriks egen slekt. Henrik Ibsens skuespill "Brand" eller for den slags skyld mange av hans andre skuespill, har nok mye hentet fra Suzannahs slekt og fra historiene rundt hennes stemor og Suzannahs sogneprestfamilie. Det er derfor grunn til å være forsiktige med å trekke konklusjoner og sitater fra Henrik Ibsens egen familie og Telemark for langt når det gjelder inspirasjonen til hans diktergjerning. For som vi ser under, sprer slekten seg nordover også til Trøndelag og nedover Vestlandet.

Johans far var sogneprest Ludvik Daae (f. 9/5 1723, Vik prestegard, Sogn og Fjordane, d. 18/2 1786, Sletten, Sør-Frøya, Sør-Trøndelag) med foreldre sogneprest Anders Daae (20/12 1680, Trondheim – 18/5 1763, Vik Sogn og Fjordane). Hans mor var Kirsten Jensdatter, gift annen gang med Jonas Edvardsen, Trondheim, kom fra Jylland). Anders ble gift med Birgitte Ludviksdatter Munthe (1686 Hope, Vik i SF – 25/6 1770 Hopperstad). Ludvik ble gift 10/12 1754 med Drude Cathrine Harr (viss foreldre var Ludvig Christopherson Munthe (f. 1657, Flahammer, Luster, SF – 9/6 1708, Vik prestegard, SF) og Karen Iversdatter Leganger). Her kommer den tysk-vestlandske slekt Morgenstieme (faren var fogd i Indre Sogn, hans far var buntmaker i Bergen og hans far

igjen var fra Oberland, Schelsien) inn med flere sogneprester eller tilsvarende i slekten. Konene var av ætt Glad og Morsing, danske slekter som sogneprester i bl.a. Vågå. Leganger var sogneprest i Vik og tilhørte gamle familier på Vestlandet, antagelig tilbake til vikingtiden.
Susanne Gryttens mor var Massi Susanne Caspersdatter (f. 1739), gift 14/4 1790 med sogneprest i Førde Johan Christoffer Haar Daae (f. 01/8 1739, Lindås Prestegård, Hordaland, d. 10/10 1827, Verøy prestegård). Faren var Ludvik Daa, gift med Drude Cathrine Haar nevnt over.
Blant forfedrene finnes det ikke bare gamle kjente vestlandslekter, men også slekter i Danmark og Nord-Tyskland. Derfor er Ibsens gener, og hans internasjonale liv og dikting godt forankret i Europa også gjennom sin kones slekt og tradisjoner. De forstod hverandre meget godt.

Slekt i Vestfold
Hans Conrad Hermansen Thoresens slekt var fra Tønsberg der hans far var bøtker Hermann Thoresen og mor Anne Sophie, ifølge kirkeboken. Anne Sophie (dpt. l. mai 1767 i Slagen, død 21. mars og begr. 28. mars 1844 og var da 76 og 11/12-delers år gammel) hadde foreldre Mester Johan Conradt Walther fra Wallee (egentlig skrevet Vallø Saltverk, like øst for Tønsberg) og Johanne Marie Solome. Fadderne til Anne Sophie var Anne Sophie Preuss, Mad. Anna Catharine Qværnheim, Nicolai Thrane, Johan Christian Worsløff og Melchior Hafting. (Moren hadde intro 28/5; etter en (blodig) fødsel ble mødrene "renset" ved en introduksjon, eller velsignelse i kirken).
Jomfru Anne Sophie Walther ble først gift 26. juli 1793 i Slagen kirke med ungkar bøtker Hans Jørgensen Haarvig (andre hevder han heter Bang). Causjonister er Jørgen Haarvig og Johan Caspar Walther. I Digitalarkivet finner vi Anne Sophie Conradsdatter som enke med pensjon, 34 år i 1801-telling for Jarlsberg og Larvik i Sem prestegjeld. Hun bor da uten barn hos broren garvermester Johan Casper Conratsen, 37 år, gift med Christine Gudmundsdatter, 32 år, med datter Abigal Conratinde Johansdatter 6 år. Her finner vi også tømmermann Johan Michel Conratsen 31 år, gift med Antonete Knudsdatter, 32 år (gift 10/11 1800 i Sem, Slagen Kirke med Johan Caspar Walther og Knud Eliassen Holch (Holt?) som causjonister). De er alle Verkets arbeidere. (En Sophia Walter, 46 år, ugift, var husjomfru i Holmestrand for Peder Falck og familie i 1801 (Botne i Vestfold), men det må være en i familien).
I Riksarkivet i Oslo finnes flere pakker under Sønnafjeldske Bergverk med skifter i Overbergamtet om Vallø Saltverk og med en del tilleggs-informasjon om de som arbeidet og døde der, samt gårdsmanntall fra Vallø 1777. Vallø Saltverk var en gammel bedrift som ble drevet lenge. Mange av arbeideme har
navn som tyder på at de kom fra Danmark eller Nord-Tyskland og giftet seg med lokalbefolkningen med mange senere kjente vestfoldslekter.
Herman Thoresen ble ifølge kirkeboken for Vor Frue, Tønsberg, trolovet 22. november og gift første gang 2. desember 1787, med Birthe Marie Jørgensdatter. Han var da bøtkersvenn i Vallø Saltverks tjeneste. Causjonister var Niels Akselsen og Jørgen Tobias Hurvig. Birte var datter av Jørgen Bang og Birte Larsdatter fra Husvik, en gård nær Vallø. Herman var også fra Vallø, men bodde nå i Tønsberg.

FAMA,

Forordninger for Vallø Saltverk fra 1742, "De Europeiske saker" Verket fikk tillatelser i 1739 og startet opp driften i 1742.

Die
Dänische FAMA,
No. 10.
welche
Neue Sachen
von den Europäischen Höfen
mitbringet.
Den 2 Februarii, 1742.
Rom, vom 6 Januar.
Hier ist ein Edict angeschlagen worden, vermöge dessen Se. Heil. verordnet, daß alle Kaufleute ihre Waaren mit dem neuen Päbstl. Siegel sollen stemplen lassen, und weil man voraus sehen können, daß viele contrabande Waaren darunter seyn dürften, so will Se. Heil. nun für dieses mahl ihnen solches gnädigst übersehen, wenn sie selbige nur zum stemplen

Hans Jørgen Bang ble døpt 30. sept. 1797, med foreldre Herman Thoresen og Birthe Marie Jørgensdatter med faddere Olena Johannisdatter, Cathrine Abrahamsdatter, Jørgen Paulsen Bang, Paul Jørgensen Bang, Hartvig Christensen. Herman Thoresens antagelige sønn og kone er begravet 14/11 1797 og 25/10 1798 i Vår Frue Kirke i Tønsberg. I folketellingen 1801 bor Herman Thoresen i Øvre Landgate gård nr 184 i Tønsberg, 40 år, enkemann av første ekteskap. Her bor også Anne Nielsdatter, tjenestepike 26 år, ugift.
Herman Thoresen Gaarbo og Sophie Bang ble viet i Slagen 30.juni 1801. Johanne Marie Salome Walter, er begravet (2 år og 9 mnd?) ca. juli 1801.
Salome´er et interessent navn da en kvinne med samme navn fra en tysk familie (et sted er navnet Walter over skrevet Wacter), men som vokste opp i Russland, rett før århundreskiftet på Ibsens egen tid. Hun skrev den første boken om Ibsens kvinner. Der beskrev hun seks Ibsenkvinner som om de var villender på Ibsenes loft med forskjellige utfall. Han lekte med kvinneskikkelsene og lot de få forskjellige utfall, en ble temmet, en fløy, en begikk selvmord, etc. Det er en enestående bok fra Tyskland som er lite kjent i Norge og som jeg for tiden arbeider med.
Herman Thoresen og Anne Sophie hadde datteren Birthe Marie som ble døpt 28. oktober 1804 i Vor Frue Kirke og hun kalles da Walter til etternavn. Faddere var Ingeborg Bang, Anne Jørgine Bang, Johannes Ericsen, Hesselberg og Captein Mejer. Navnevalget bekrefter at dette er første datter etter Hermans første kone Birthe Marie. Det var vanlig at man oppkalte det første barnet etter at forrige hustru/ektemann døde, etter nettopp denne for å vise den avdøde og familien respekt.
Da Anne Sofie døde, var hun gift med avdøde bøtker Herman Thoresen, Tønsberg som viser at han da var død. En Walter – som kan være hennes far – blir begravet, 65 år, 6/5 1800. 1802 ble så Herman Thoresen født.

Enkelte i disse slektene finnes beskrevet i lokale bygdebøker.
Slekten i Vestfold bærer, i motsetning til slekten fra Vestlandet, preg av mer alminnelige folk med tilknytning til saltverket, og disse har giftet seg med slekter i Vestfold. Og vi ser av navnene på bl.a. faddere at mange av disse slektene er kjent i ettertid i området og ellers i Norge. Suzannahs slekt har derfor mye til felles med Henrik Ibsens slekt i knytningen mellom prester, industri og høyere stillinger, men også preget av blandingen av norske slekter og innvandrere med lengre tradisjoner og håndverksarbeid på et mer alminnelig plan i Telemark og Vestfold.
Dermed kan historiene fra Henrik Ibsens skuespill like gjerne være knyttet til historier fra Suzannahs slekt som hans egen, eller rett og slett knyttet til de mer alminnelige historier fra de fleste slektsbilder i Norge i denne brytningstiden mellom gammelt og nytt i den norske løsrivelsesprosess fra Sverige i Ibsens levetid. Både hun og han representerer derfor de nye familiene med røtter fra flere land. Kanskje var det denne bakgrunnen som gjorde at Henrik og Suzannah Ibsens storhet var lojalitet til menneskene, livet og kunsten mer enn til det lokale særpreget og de lokale makthavere i det enkelte fylket eller de enkelte byer. Samtidig ser vi at de begge hadde en brokete slektsfortid fra flere lag av befolkningen slik mange hadde i den tids Norge. Antagelig var det ikke bare hans skrivekunst, men også denne kulturelle blandingen hos begge to som gjorde ham til vår største forfatter noensinne. De hadde en felles kulturell forståelse av hverandre og de tema han skrev om.
Høyesterettsassessor Johan Herman Thoresen var en av Henrik Ibsens aller nærmeste blandt familie og venner. Han sendte ham ofte personlige brev, dedikasjoner på verk han laget, og Johan var den eneste fra Ibsens slekt til stede da Sigurd Ibsen ble gift. Den danske dikteren Herman Bang (1857-1912) som også kan ha vært i hans kones familie, hjalp på tilsvarende måte Ibsen som en nær venn med oppsetninger av hans verk både i Frankrike og Norge. Han fikk personlige dedikasjoner på den opprinnelige "Peer Gynt". Mens mange av Ibsens familie var distanserte og ble modeller, var Suzannahs familie mer personlige. De hadde alle sine roller i Ibsens sinn. Avstanden, tryggheten Henrik hadde til sin far, var med å gi han den styrke og stolthet som skulle til for å tørre å gå nye veier.
I skrivende stund er det en ny bok om Suzannah Ibsen på trappene fra Gyldendahl som vi ikke har fått se, så det er tydelig at også interessen for henne er tilstede i økende grad.

Referanser:

Roger Trondstad: "Henrik Ibsen i Grimstad, Bostaed, farskapssak og etterkommere", artikkel presentert av Riksarkivet i Kristiansand)
"Henrik Ibsen, herregårder, kammerherrer, godseiere og proprietærer" av Høgvoll og Bærland, bok.
"Henrik Ibsens – med aner i Skien gjennom 300 år" av Thor Gundersen i "Ætt og annet" juni1998(årgang 19 utgave 47).
"Enkelte med familienavnet Borse i Telemark" av Egil Borse-Svensen, Bics,
"Ætt og annet" juni 1999, årgang 20 utgave 50.
"Kommentarer til artikkel om Tor Bolvik og hans arvinger" av Egil Borse-Svensen, "Ætt og annet" oktober 1996, Årgang 17 utgave 41.

Bilder:
Bilde av Suzannah Ibsen
Slekstdiagram for Henrik Ibsen
Slekstdiagram for Suzannah Ibsen
Bilde av sogneprestsstua i Hjartdal
Forsiden av Forordning om Saltverk

Fra et gammelt maleri fra Ibsens Venstøp
(c) www.slekt.org

Thomas Sommers etterkommere—Herstad

Av Torkild Lier

1.THOMAS JONSEN SOMMER, kjøpmann, skipsreder og rådmann i Skien. f.ca.1648 i Skien, -død der 18.mai 1697, omlag 49 år gl.; sønn av borgermester Jon Thomesen Sommer og 3.hustru Elen Jensdatter.
Gift i København 1669 med **CATHARINA DYSSEL**, f.1649, -død 18.mars 1687 i skien, 38 år gl.; datter av kjøpmann Arent Dyssel og 3.hustru Maren Jacobsdatter Hiort.
I ekteskapet 11 barn, hvorav:

2F.MARIA SOMMER, dpt.27.okt.1676 i Skien, -gravl.6.juli 1740 i Holla, nærmere 64 år gl. Gift 1699 med **RASMUS PEDERSEN HERSTAD**,fogd i Bamble og eier av Hellestvedt, dpt.11.nov.1660 i Skien, -gravl.der 1.mai 1724, 63 1/2 år gl.
I ekteskapet flg.barn:

3aF.INGER CATHRINE RASMUSDATTER HERSTAD, f.ca.1702 på Hellestvedt i Bamble, -gravl. 24.juli 1772 i Skien *Steen Jansens enke i k.jord kl.12, gamel 70 aar..*
Gift iflg.kongebrev 16.april 1727 i Bamble med enkemann, masmester ved Ulefoss **STEEN JANSEN**, f.ca. 1678, -gravl.28.juli 1745 ved Romnes i Holla, 67 år gl. Mulig sønn av masmester Johan Steensen, sønn av masmester Steen Henning (d.1677) i Brunlanes.
Steen Jansens første hustru Anne Jonsdatter (1680-1724, datter av borger i Skien Jon Christensen i Gjelden og 1.hustru Karen Andersdatter) hadde etterlatt ham med 6 umyndige barn Jan, Jon, Anders, Andreas, Guro og Lisbeth.
Barn:

4aaF.ANNE STEENSDATTER, f.1728, -begr.i Holla 28.feb.1731, 3 år og 3 uker gl.

4baF.MARIA STEENSDATTER, f.1729 i Holla, -konfirmert 1746.

4caF.RASMUS STEENSEN, dpt.Dom 22 á Trin.1731, -begr.23.feb.1733, 1 år og 3 mnd.gl.

4daF.RASMUS STEENSEN, dpt.21.okt.1733 i Holla.

4eaF.ANNE STEENSDATTER, dpt.28.jan.1736 i Holla. Konfirmert Skien 1755. Gift i Skien 12.feb.1761 med **JUST PEDERSEN**.

4faF.NIELS HERSTAD STEENSEN, dpt.13.des.1739 i Holla, -død 31.aug.1796 i Larvik av sottesyge, 57 år gl. Konfirmert Skien 1756. Skomaker i Larvik.
Gift 1777 med **ANNE MARIA OLSDATTER OPSAHL**, f.ca.1757; datter av Ole Opsahl og hustru Maren i Larvik, som det ble sluttet skifte etter 29.feb.1778. Deres eneste barn var Anne Maria da gift med skomaker Niels Steensen.
I 1801 finner vi Anne Maria Olsdatter bosatt på Feyer-Rønningen; hun lever av bakeri og er ellers legdslem; hjemme er 5 barn.
Barn:

5afaF.STEEN NIELSEN, f.1777, -død 25.nov.1819 i Larvik, *45 aar gl.* Skomakermester i Larvik.
Ved folketellingen 1801 er han 23 år *..fahrer til søes..* Gift i Hedrum 3.sep.1802 med **KAREN MARGRETHE OLSDATTER HOVLAND**, f.1779, -død 6.april 1819 i Larvik, 40 år gl.; datter av bonde og gårdbeboer Ole Svendsen Hovland og h.Kirsten Christophersdatter.
Inger Johanne Steensdatter, dpt.20.feb.1799 i Hedrum.
Niels f.17.okt.1802, -begr.19.des. Niels f.1.jan.1804, -begr.20.des.s.år.
Olea f.5.nov.1805, -d.5.feb.1815,*10 aar gl.*, Niels f.24.juli 1812, -død 11.sep.s.år, 7 uker gl.
Maren Kirstine dpt.14.nov.1813, -død 19.nov.
Dødfødt datter 17.mai 1815.

6aafaF.NILIA STEENSDATTER, f.11.aug.1809 (konf.1823 i Tanum)
Gift 8.mai 1831 med murer **NIELS GULLIKSEN**, f.ca.1805 i Tanum. I 1865 finner vi murarbeider Niels Gulliksen og Nelia Stensdatter i Larvik, og i samme husstand deres datter og svigersønn med to døtre.
Barn:

1.GULLIK NIELSEN, f.8.april 1832 i Larvik.

2.ANTHON STEEN NIELSEN, ølbryggerarbeider i Larvik. f.1.nov.1836 i Larvik.
Gift 22.aug.1858 i Hedrum med **INGER CATHRINE ERIKSEN**, f.1832 i Hedrum.
Barn: Emilie Nicoline f.1858, -Carl Nicolai f.1860, -Inga Antonia f.1862 og Anne Marie f.1865.

3.ANNE MARIE NIELSDATTER, f.2.juni 1839.
Gift i Larvik 21.mars 1861 med vognmann **NIELS HANSEN**, f.1826 i Hedrum; sønn av Hans Berthelsen.
Barn: Hagbart Julius 1861, Hilda Josephine 1863, gift 1878 med gårdbruker Ole Hvaal i Lardal (10 barn) -Constanse Henriette 1864,

-Oscar Sigvart 1866,- Adolph Steen 1870, -datter 1872, -Niels Oscar Marinius 1873 og Fridthjov Sigvart f.og d.1875.

6bafaF.OLE CHRISTIAN STEENSEN, f.29.juni 1816. -konf.1831.

5bfaF.Sønn, f.1778, -begr.i Larvik 23.juli 1785, 7 år gl.

5cfaF.MAREN NIELSDATTER, f.ca.1784.
Hjemme i 1801.
5dfaF.OLIA NIELSDATTER, f.31.juli 1786.
Gift 10.mars 1811 med matros, senere fraktemann PEDER NIELSEN STENSNÆSS, f.ca.1786. I 1825 er de bosatt i TorvRoden i Larvik med fostersønn, nevøen Ole Christian.
Barn: Niels Peter f.19.mai 1812, -død 8.apr.1815, -Niels f.4.nov.1815 og sønn sep.1823.

5efaF.OLE NIELSEN, f.24.des.1788.
Hjemme i 1801.

5ffaF.NIELS NIELSEN, f.3.juni 1792.
Hjemme i 1801.

5gfaF.INGER CATHRINE NIELSDATTER STEEN ,f.21.aug.1795, -død 2.okt.1841 av brystsvaghed, *51 aar*
Konfirmert 1810. Gift 26.feb.1813 med snekker BENT MALMBERG, f.ca.1775, -død 13.juli 1833 i Larvik *-druknet ved at bade sig, 58 aar ...*
Barn:
Laurentz Nicolaj Malmberg f.1814, -død 9.feb.1815, 9 mnd.gl.
Anne Kathrine Malmberg f.13.des.1815.
Anne Regine Malmberg f.13.sep.1817. -konf.1833
Amalia Malmberg f.13.feb.1820-konf.1835
Benedictus Nicolai Malmberg f.28.aug.1821-konf.1836.
Carl Fredrich f.6.juli 1824-konf.1841
Anne Marie f.1.juli 1827.
Sønn 20.juni 1828.
Carl Johan f.29.aug.1830.
Anthon Winther Malmberg, f.14.okt.1834.

3bF.PEDER RASMUSSEN HERSTAD, skipper i Brevik og borger til Skien. f.1701, -gravl. i Brevik 11.juni 1778, 77 år gl.
Gift 1.-i Brevik 7.des.1736 med BIRTE ISACSDATTER MOI, dpt.28.juli 1715, -gravl. 21.mai 1745 i Brevik etter sin femte barnefødsel, 30 år gl.; datter av skipper Isac Svendsen Moi (1670-1724) i Brevik og 1.hustru Cathrine Andreasdatter (1671-1719).
Gift 2.-i Brevik 4.jan.1746 med ELEN BENTSDATTER TISTED, dpt.13.aug.1717 i Bamble, -begr. i Brevik 24.juni 1774, nærmere 57 år gl.; datter av skipper Bent Iversen Tisted (1680-1759) og 1.hustru Margrethe Giertsdatter (1681-1717),-halvsøster av skipsreder Albert Blehr på Kjellestad i Bamble.
Skiftet etter Elen Bentsdatter-(8.juni 1774 -31.juli 1776) viste en brutto inntekt på rdlr.163-3-18. Gjeld og utgifter løp imidlertid opp i 229-3-6 og boet var fallitt med 65-3-12.
Skiftet etter Peder Rasmussen tok til i svigersønnens hus i Brevik 12.juni 1778.
I ekteskapene 5 og 7 barn:

4abF.CATHRINE MARIA PEDERSDATTER HERSTAD, dpt.Dnca.23 p.trin.1737 i Brevik med faddere: *Qv:f: Anne Hvistend: bar det, Demoiselle Schuds, Md:f: Messrs Bent Iversen, Schuds, Bucha og Hans Chrystie.*

4bbF.RASMUS PEDERSEN HERSTAD, dpt.6.sep.1739 i Brevik med faddere: *Willum Schudses kone bar det, Iwer Iwersens daatter Trine, Mdf.Jacob Nielsøn, Giert og Iwer Bentsøn.*
Ved skiftet etter faren 1778 sies det at han for mange år siden er reist utenlands, *det være 15 aar siden at nyt er spurgt...*

4cbF.MARIA SOMMER HERSTAD, dpt.i Brevik 14.feb.1742 med faddere: *Boel Jacob Nielsens bar det, Helvig Hofgaard, Mandsf: Niels Grubbe, Christopher Manal og Hans Bentsøn.*

4dbF.CATHRINE PEDERSDATTER HERSTAD, dpt.i Brevik 13.juni 1743 med faddere: *baaren af Anna Bent Iversens, Madselle Schuds, Mdfadder: Mess.Lars Schuds, Hans Mouritzen og Niels Larsøn.*
Gift iflg.kongebrev 17.nov.1771 i Brevik (hjemme i huset) med styrmann PEDER PEDERSEN (BLEG), dpt. i Brevik Dnca Lætare 1736, -gravl. i Brevik 12.mai 1807, *73 aar gl.*, sønn av Peder Stoesen Blegebakken (1696-1745) og 2.hustru Anne Hansdatter (d.1750).
Konf.1754 *Per Persen Blegebakken.*
Peder Pedersen fikk skipperborgerskap til Skien 1778. I 1801 finner vi ham og hustru under fam.218 i Brevik; han er borger og kjøpmann og hjemme er sønnen Peder, 1 tjenestepike.
I ekteskapet flg.barn:

A.Dødfødt datter 15.aug.1772.

B.ANNE KIRSTINE PEDERSDATTER, dpt.29.juli 1774, -gravl. i Brevik 11.april 1796 *Jomfru Anne Kirstine Pedersdatter 22 aar.*

C.PEDER PEDERSEN Jr., dpt.11.okt.1776, -gravl. i Brevik 10.feb.1806, 29 år gl. I 1801 hjemme og maler av yrke.

D.BIRTHE ELISE PEDERSDATTER, dpt.10.des.1778, -begr. i Brevik 21.sep.1780, nærmere 2 år gl.

E.ISAC MOI PEDERSEN, dpt.23.feb.1781 i Brevik.
konfirmert 1796 i Brevik.

F.Dødfødt sønn 1.mars 1785.

4ebF.ISAAC MOY PEDERSEN HERSTAD, dpt.15.juni 1745 med faddere: *holt over Daaben af Anna Lars Mouritzens, Berthe Iwersdatter, Mandf: Mess: Bucha, Hans Bentsen og Søren Ring.*

4fbF.BENT PEDERSEN HERSTAD, dpt.1.okt.1747 med faddere: *baaren af Anna Bent Iversens, Gunil Christine Grubbe, Mdf.Simon Johansøn, Hans Bentsen og Søren Ring.*
Gravl. 16.nov.1809 i Brevik, 62 år gl. (Kb.angir 70 år!)
Gift 1.-i Brevik 11.okt.1782 (hjemme i huset med kongebrev) med sin kusine MARGRETHE LARSDATTER HVISTENDAHL, dpt. i Brevik 14.nov.1748, -død i sin første barselseng og gravl.der 8.nov.1783, 35 år gl.; datter av kjøpmann Lars Larsen Hvistendahl (1710-66) og 2.hustru Maria Bentsdatter Tisted (1709-52).
Gift 2.-i Staværn 8.april 1791(med kongebrev hjemme) med enken PERNILLE LARSDATTER BÆCHEN, dpt.9.juli 1760 i Tjølling, -gravl. 27.juni 1798 (Brunlanes kb, 49 aar !) som *enken Pernille Herstad.*(Mannen utenriks?), datter av Lars Olsen Kjerringvigen(1730-94) i Tjølling og hustru Rise Maria Christophersdatter (1727-66).
Hun gift 1. i Tjølling 18.jan.1787 skipper Ole Andreassen Bekken i Staværn (1744-1788).
Datter: Maren Bekken, dpt.1.des.1787 i Brunlanes, -konfirmert 1803 i Staværn *Jfr.Maren Bekken 15 aar.*
I 1801 er hun pleiebarn hos tollerenken Sara Marie Jacobsen i Staværn.
Bent Pedersen finner vi samme år bosatt i Brevik under fam nr.118: huseier, 54 aar, enkemann efter 2.ekteskap, *har en ubetydelig handel.*
Sønn: Lars Bentsen Herstad, dpt.5.nov.og gravl.17.des.1783 i Brevik.

4gbF.GIERT PEDERSEN HERSTAD, dpt.i Brevik Dnca.Rogate 1750 med faddere: *baaren af Hans Bentsens kone, Margrethe Schaaning, Mdf.Hans Chrystie, Niels Larsen og Jørgen Chrystie.*
Ved farens død 1778 utenriks i fart fra Holland.

4hbF.BIRTHE MARIA HERSTAD, dpt.i Brevik 26.jan.1752 med faddere:*b:af Erich Andersens kone, Ass: Maren Kirstine Manal, Fad: Rasmus Schiøth, Friderich Schiøth, Jens Bentsen.* Død 29.juni 1839 i Staværn, 87 1/2 år gl.
Ved farens død var hun i huset hos Madame Grubbe i Brevik.
Gift i Staværn 2.juni 1780 i huset med mestermaler HANS HALVORSEN KOCK, f.ca.1724, -død 1.juni 1799 etter langvarig sykdom, 75 år gl.; sønn av Halvor Jonsen Kock i Staværn (ca.1694-1780).
Birthe Marie Herstad satt i uskiftet bo i henhold til Kgl.bevilling av 19.juli 1799. Samfrendeskiftet etter Kock ble sluttet 29.des.1801. Stervbohuset lå imellom Thor Lodberg og Michel Melsoms gårder, og ble vurdert til 800 rdlr. Løsøre av sølv etc., møbler og sengeklær beløp til 400 rdlr., og den samlede boinntekt til 1200 rdlr.
Madame Kock skulle selv ta hånd om evt. gjeld til kreditorer.
Hans Kock etterlot 4 barn. Av første ekteskap med enken Valborg Charlotte Jørgensdatter (1711-1777) hadde han sønnen Johannes, styrmann f.o.1750, og 3 barn av siste ekteskap. På brødrene falt 200 rdlr. i arv, døtrene fikk hver 100 og birthe Maria den resterende halvdel av boet på 600 rdlr.
Folketellingen 1801 angir familien som nr.2 i Staværn strandsted. *Husmoder Birgitte Marie Kok driver smaahandel*, og har hos seg den yngste datter samt tjenestepike.
Gift 2.-i Staværn 4.jan.1802 med skipper THOMAS TYRHOLM, dpt.10.mai 1763 i Skien, -død 9.sep.1837 i Staværn, 74 år gl.; sønn av kanselliråd Hans Tyrholm og hustru Anna Barbara Lange.
Tyrholm var 1801 bosatt i Holmestrand hos kjøpmann Peder Falck.
Ekteparet drev på sine eldre dager høkerhandel i Staværn.
I første ekteskap 3 barn:

5ahbF.CHARLOTTE AMALIA KOCK, dpt.16.juni 1781 i Staværn, -død 21.mai 1865 i Helgeroa, nærmere 84 år gl.
1801 husjomfru i Skien hos skipper Johan Blom og Elisabeth Plesner i Kverndalstredet nr.91.
Gift i Staværn 25.nov.1803 med skipper i Helgeroa NIELS JENSEN, dpt.3.des.1769 i Eidanger, -død før 1832; sønn av skipperborger og gårdbruker Jens Larsen Herøen (1739-1806) og 1.hustru Karen Nielsdatter (ca.1736-1774).
Niels Jensen var 1801 styrmann i Helgeroa, 32 år gl. og ugift.
I ekteskapet 10 barn:

A.CAROLINE JENSINE JENSEN, dpt.3.aug.1804 i Brunlanes, -begr.8.aug.1806, 2 år gl.

B.HANS KOCK JENSEN, dpt.3.aug.1804 og gravl.1.sep.s.år, 4 uker gl.

C..HANS KOCK JENSEN, dpt.17.juni 1806 i Bergs kirke, Brunlanes, -gravl.8.aug.s.år, 2 mnd.gl.

D..HANS CHRISTIAN QVIST-JENSEN, skipsfører i Porsgrunn.
f.25.okt.1807 i Helgeroa, dpt.1.des.samme år med gudmor *Madame Susanne Sl.Qvist.*
I 1865 finner vi han som skipsfører og skipsreder i *Helgeroens Grunde Sondersrød*, selveier og ugift. Hos ham var de 3 sønnene til søsteren Karen og Otter Steen, samt 1 tjenestepike.
Fadder 1877 for Marie Steen og Isak Lie Nielsens eldste sønn.

E.CAROLINE JENSINE JENSEN, dpt.4.mai 1810 i Brunlanes, -gravl.14.okt.1810, 1 år gl.

F.JENSINE BIRGITTE JENSEN, f.18.sep.1812 i Helgeroa.

G.NICOLAI CARL LOVISIUS JENSEN, f.16.nov.1814 i Helgeroa, -død 15.mai 1905 i Rødtangen Hurum, 91 år gl.
Skipsfører i Helgeroa, ansatt 2.des.1861 som undertollbetjent i Rødtangen.
Gift i Christiania 28.des.1846(DK)med enkemadame **ANNE MATHEA HOLST** f. **SOLBROE**, f.26.jan.1821 i Christiania (Garnison) ,-død i barselseng 29.jan.1855 i Helgeroa, *32 aar gl.*, datter av overjeger Hans Hansen Solbroe og hustru Marthe Larsdatter.
Hun gift 1.-i Christiania 24.okt.1843(Garnison) med handelsbetjent Christian Ferdinand Holst, f.1821 og sønn av byråsjef Johan Christian Holst.
I 1865 finner vi han som enkemann og tollbetjent i Rødtangen med 3 barn, husjomfru og tjenestepike.
Barn: Hanna Christine f.29.juli 1849 i Pipervigen (DK). Hjemme 1865.
Nilsine f.6.aug.1851 på Manvig i Brunlanes. Hjemme 1865.
Carl Martin Oluf f.25.mars 1853 på Manvig.Hjemme 1865.
Dødfødt sønn 27.jan.1855, -begr.3.feb.

H.KAREN MALENE AASILDE JENSEN, f.12.feb.1817 i Helgeroa, -død 20.nov.1851 i Helgeroa, nærmere 35 år gl.
Gift i Brunlanes 21.aug.1839 med snekkermester **OTTER DANIEL STEEN**, f.ca.1817 i Larvik; sønn av Hans Ottersen Steen.
Barn: Hans Nicolai f.18.aug.1839 i Larvik. -1865 styrmann i Helgeroa.
Niels Jensen f.1.feb.1843 i Helgeroa -1865 styrmann- skipsfører og fadder 1878
Sophus Marius f.18.apr.1845 i Helgeroa -1865 styrmann -skipsfører og fadder 1878
Marie Charlotte f.7.des.1850 -1865 fosterdatter hos skipsfører Ole Christiansen og Jensine Jensen, Langestrand.

I.PETER HALVOR ELIAS JENSEN, snekkermester og landhandler i Helgeroa. f.11.apr.1819 i Helgeroa.
Gift 26.nov.1847 i Brunlanes med **KAREN JOHANNE OLSEN**, f.des.1823; datter av Hans Olsen og hustru Inger Olsdatter i Nevlunghavn.
I 1865 finner vi Petter H.E.Jenssen som landhandler i *Helgeroens Grunde*,med hustru og 3 barn, 2 tjenestefolk og butikkjomfru Elise K.Jenssen, f.1848 i Larvik.
Barn: Elise K, f.1848.
Niels, f.11.juli 1849 på Langestrand.
Hans Ingvardt, f.16.okt.1854.
Dorthea Charlotte, f.12.nov.1856.

J.HANS KOCK-JENSEN, skipskaptein i Helgeroa, -levde 1900. f.1822 i Helgeroa. Blant faddere Jomfru Bartolomine Qvist.
Konf.1837 i Brunlanes.
Gift 2.mai 1855 i Brunlanes med **HERMINE JOHANNE PEDERSEN**, f.24.mai 1830 i Skien; datter av kjøpmann Niels Pedersen og hustru Anne Cathrine Ludvigsen (gift 2.-1839 med kjøpmann Hans Houen i Skien).
I 1900 er fhv.skipsfører Kock-Jensen bosatt i Kirke Gade 4 i Larvik med sin ugifte datter Karen og en tjenestegutt.
Barn: Hans Herman f.28.jan.1855 i Langestrand.
Charlotte Cathrine f.8.aug.1859.
Karen Mathilde Petrea f.13.sep.1862.
Halfdan f.10.des.1865.
Einar f.19.juli 1868.

5bhbF.ELLEN JOHANNE KOCK, dpt.16.juni 1787 i Staværn(Brunlanes kb.), -død 11.feb.1844 av tæring, 57 år gl.
Gift på Melø i Brunlanes 19.nov.1811 med løytnant **HALVOR BREDA**, f.1782, -død 16.juli 1844 i Staværn, 62 1/2 år gl.; sønn av premierløytnant Jørgen Breda og hustru Marthe Winge på Steen i Skoger.
Halvor Breda ble senere oberstløytnant, ridder og sjef for Larvikske musketerkorps. Ekteparet var bosatt på Melø (Melaug) i Brunlanes og etterlot av 4 barn 3 gjenlevende døtre.
Datter:
Bartolomine Marie Breda f.1819, -levde 1900. Gift med marinekaptein Einar Tambeskjelver Rosenqvist f.1816. I ekteskapet flg barn: Nanna Amalia 1844, Olga 1847, Ragna 1848, barn 30/8-1855, Thoralf 1857 og Halvard Rosenqvist f.1864 i Krsand.

5chbF.PEDER KOCK, skipskaptein i Brevik, losoldermann. Dpt.11.okt.1791 i Staværn (Brunlanes kb.), -død 20.mai 1876 i Brevik, 84 1/2 år gl.
Gift 30.nov.1826 i Brevik med **KAREN KRISTINE SCHAANING**, f.1804 i Brevik; datter av skipper Jens Schaaning (1760-1820)

og hustru Marthe Kirstine Rynning.
I 1865 er losoldermann Peder Kock og hustru bosatt i gård nr.139, Rode nr.2 Søndre Rode med tjenestepike og 4 hjemmeværende sønner.
Barn:

A.HANNA JENSINE KOCK, f.31.mars 1828 i Brevik, -død der 26.okt.1902.
I 1865 husholderske hos skipsmegler Anders Christian Evensen. Ugift.

B.MARTIN BERTILDUS KOCK, f.13.april 1830.

C.NIELSINE CHARLOTTE KOCK, f.18.mars 1832 , -død 5.jan.1834 i Brevik.

D.CARL JOHAN KOCK, kjøpmann. f.26.jan.1834 i Brevik.
Gift i Brevik 30.nov.1869 med **CHRISTINE MARIE KNUDSEN**, f.ca.1866 i Bamble; datter av Knud Torstensen.
Den 13.mai 1870 emigrerte ekteparet via Kristiania havn til De forente Stater. Destination: Chicago.

E.HANS THOMAS KOCK, f.23.juni 1836 i Brevik, -druknet ved bryggen 22.juli 1843, 7 år gl.

F.JENS FRIDERICH KOCK, tvilling og f.23.juni 1836 i Brevik, -død 22.mars 1876 *av hjernetilfelde*, nærmere 40 år gl. og ugift. konfirmert 1852, hjemme i 1865.

G.HALVOR EMIL KOCK, f.22.nov.1838 i brevik. Konfirmert 1854 og hjemme i 1865.
Far til Julius Martin, f.15.mai 1858 og død straks, hvis mor var pige Maren Oline Larsdatter.

H.PEDOR CARENIUS KOCK, skipper i Brevik, senere innrulleringsbetjent. f.17.jan.1842 i Brevik, -død 18.sep.1895 i Risør av kreft(begr.i Brevik).
Gift 1.-i Brevik 26.des.1867 med **KAREN EVINE BERG**, f.1846 i Bamble,-død i Brevik 28.mai 1891 av lungebetennelse, 45 år gl datter av Jacob Berg.
Gift 2.-i Brevik 7.sep.1892 (iflg.kongebrev av 20/6)med lærerinne ved Brevik Middelskole **ADELGUNDE FREDRIKE HELBERG**, f.8.juni 1854 i Hägdal i Bohuslen, Sverige, datter av kjøpmann J.Hofgaard og jomfru Josephine C.Helberg (f.1825 på Fredrikshald).
I 1900 finner vi enkefru Adelgunde Kock som huseier i Brevik med tjenestepike og 3 lærere i losji.

4ibF.PEDER PEDERSEN HERSTAD, dpt.25.okt.1753 i Brevik.
I 1778 utenlands i fart fra Holland.

4jbF.ISAC MOI PEDERSEN HERSTAD, dpt.Dom.13p.Trinit.1756 i Brevik.
Fadder i Brevik 26.sep.1772 for sin kusine Kirsten Margrethes eldste sønn Lars.
Ved skiftet etter faren 1778 forklarte Bent Pedersen *endnu at have 3de fullbrødre, neml.Giert Pedersen 26 aar gl., Peder Pedersen 22 aar og Isac Pedersen 19 aar, alle udenlands og farer fra Holland.*

4kbF.RASMUS PEDERSEN HERSTAD, dpt.Dom 8p.Trinit.1759 i Brevik.

4lbF.ANNE MARGRETHE PEDERSDATTER HERSTAD, dpt.4.juli 1760 i Brevik.
I 1778 i sin svoger Peder Pedersens hus i Brevik. Mer vites ikke.

3cF.ELLEN RASMUSDATTER HERSTAD, dpt.9.juli 1703 i Bamble, -gravl.19.mars 1779 i Christiania, Vaterlands kirkegård .. *jord med alle k.betalt, 78 aar gl.*
Gift i Christiania (DK) 23.nov.1732 med enkemann **NIELS CHRISTENSEN** i Borche-gaarden, f.ca.1696,- gravl. i Vaterlands kirkegård 26.mars 1756, 60 år gl. *..er jord med alle klokk: ring: paa eeng.bet... DK 1732 20.feb. Niels Christensens hustru paa Vaterlands kg.*
Barn:

A.RASMUS NIELSEN, dpt.22.jan.1735 (DK), -begr.9.feb.1739 på Vaterlands kg., 4 år gl.

B.CHRISTEN NIELSEN, dpt.27.sep.1737 (DK), -begr.9.mai 1739 på Vaterlands kg., 1 1/2 år gl.

C.ANNE MARIA NIELSDATTER, dpt.24.mars 1740.
? DK: 23/4-1761 kbrev i huset Ole Larsen Wol og Anna Marie Nielsdatter
?DK: 16/6-1767 Erland Erichsen og Anna Maria Nielsdatter.

3dF.PERNILLE RASMUSDATTER HERSTAD, dpt.16.des.1705 i Bamble, -gravl.12.aug.1775 i Skien med storklokken 1/2 time, *63 aar gl.* (Hun var 70!)
Gift 1.-i Skien 25.feb.1745 (i huset) med skomaker **LORENTZ ANDERSEN**, f.ca.1690, -gravl. i Skien 21.nov. 1753 med alle klokker, 63 år gl.
Lorentz Andersen Møvig ble gift i Skien 1.-8.april 1724 med Maren Sørensdatter.

Skiftet etter ham ble begynt 15.nov.1753 i stervboets gård i Telemarksgaten, beliggende imellom bokbinder Jan Seiffert og salmaker Ole Andersens gårder. Huset med 4 jernkakkelovner + påstående tomt med verksted, forhus og vedskjul ble vurdert til 100 rdlr.
Boets inntekt andro til rdlr.190-0-1, gjelden var 387-0-18 og booppgjøret endte i fallitt med 196-3-18.
Begge ekteskaper var barnløse.
Gift 2.-i Skien (hjemme i deres eget hus) 25.jan.1758 med feltbereder og borger JACOB WETZELL, f.ca.1705 i Kønigsberg i Prøyssen, -gravl. i Skien 18.juni 1767 med full cermoni, 62 år gl.
Jacob wetzell fikk borgerskap i Skien 4.des.1738, og var gift 1.-med Sophia Jansdatter Curtz, datter av bokbinder Jan Curtz og hustru Dorothea Sørensdatter.
Gift 2.-med Johanne Hartvigsdatter.
Ved skiftet etter ham (29.juni 1767-27.okt.1770) levde 4 barn: Anna Dorothea f.1739 og gift med salmaker Bent Wettergren, Fredrik f.1743, Hartvig f.1748 og Jacob f.1750.
Boets brutto inntekt beløp til rdlr.1453-0-2, netto 596-1-1, som ble delt mellom Pernille Rasmusdatter og barna.

3eF.THOMAS RASMUSSEN, dpt.6.des.1706 i Bamble, -gravl.i Kragerø 19.sep.1766, nær 60 år gl.
Det ble skiftet etter ham i Kragerø, i hans losji i Madme sal.Hans Møllers hus, fra 20.sep.1766 - 29.apr.1767. Thomas Rasmussen *var bleven Syg opbragt fra skibet Providentia, samt ved Døden afgick Natten til d: 16de:hujus...*
Han var ugift, og arvinger var søsknene Inger Cathrine, Ellen, Pernille og Peder Rasmussen i Brevik.
Kragerø 10.sep.1737 dpt.Barbara *-mor Karen Andersdatter barnefader Thomas Rasmussen.*

3fF.ANDERS RASMUSSEN, dpt.16.sep.1711 i Bamble.
Levde 1724 men var død barnløs innen 1766.

Hellestvedt gård ved Herre i Bamble

Aasmund Norgaard og Jacob Aall

Av Gunnar Molden, Næs Jernverksmuseum

Aasmund Norgaard (Nordgaarden) (1776-1864) – eller Aasmund Saamundsen, som han også ble kalt – er en askeladd-aktig person, som av og til stikker hodet fram i tilknytning til Grenland-områdets historie i første halvdel av 1800-tallet.

Han var representant på det ekstraordinære Stortinget i 1814, har blitt tilskrevet ansvaret for arkitektur og bygningsledelse i tilknytning til Brekke gård i Skien og skal ha hjulpet Niels Aall med bygging av sagbruk og stemmer på Ulefoss. Han er også blitt omtalt som *Bandak-kanalens far*. Det fortelles at han hadde laget modell av et sånt kanal-anlegg hjemme på gården sin lenge før denne drømmen ble en realitet.

Mindre kjent er det at han også hadde en gjesteopptreden som jernverksmann, - ja, at han var tiltenkt en framtredende rolle i produksjonen ved Næs Jernverk i Aust-Agder.

En viktig – men ikke nødvendigvis hundre prosent troverdig – kilde til opplysninger om denne "gjesterollen", dukket opp allerede i 1934, da en levnetbeskrivelse ført i pennen av Norgaard, ble funnet i døpefonten i Brunkeberg kirke[1]. Skriftet var datert 1846 og var åpenbart plassert der av Norgaard selv, i forbindelse med at han hadde gitt døpefonten som gave til menigheten. – Med utgangspunkt i denne kildeteksten er Norgaards opphold på Næs nevnt i flere sammenhenger, uten at noen har gjort forsøk på å se nærmere på hva slags rolle Norgaard egentlig hadde eller var tiltenkt ved jernverket.

Aasmund Norgaard (1776-1864), tegnet av Adolph Tidemand i 1857

Dette er det som står i levnetsbeskrivelsen om Norgaards opphold på Næs:

> "Ung reiste jeg til Kiøbenhavn for at lære noget og blandt andet var her en Engelænder der var Manikus [Mechanicus], og lærte paa Academiet at Tegne, herved vant jeg nogen færdighed i Smidning og Dreining og Giørtelarbeide og Grundene i Bygnings og Maskinvæsenet. Efter min Hjemkomst, blev jeg 1801 antaget af Jacob Aall eier af Næss Jernværk som Verksmester, mod at saavel denne som hans Broder Niels Aall skulde bekoste Reiser i udlandet for enmere at perfektionere mig, som skeede ved Reiser mest i Sverig. 1806 blev jeg færdig med opførelsen af Uhlefos Saugbrug, og som jeg ikke kunde tiene toe Herer blev det besluttet at jeg fremdeles skulde blive hos Hr. Nils Aall"

Man legger merke til at fortellingen hopper raskt fra Næs til Ulefoss og man stusser litt over påstanden om at han ikke kunne tjene to herrer – siden det i dette tilfellet var snakk om to brødre som hadde et godt forhold til hverandre og som samarbeidet nært i flere sammenhenger. Og det må med en gang presiseres at opplysningen om at Norgaard ble "antaget af Jacob Aall .... som Verksmester" ikke må tas helt bokstavelig – som vi skal se er det grunn til å tro at han var *tiltenkt* denne eller en lignende rolle, men det er mindre sannsynlig at han tiltrådte en sånn stilling. – Det er også grunn til å sette et spørsmålstegn ved noen av de konkrete opplysningene, ihvertfall inntil de kan bekreftes av andre kilder. Så veldig oppsiktsvekkende er ikke dette, i betraktning av at levnetsbeskrivelsen om denne delen av Norgaards liv sannsynligvis er skrevet ned omkring førti år etter at begivenhetene fant sted.

Selve kjernen i historien – at Aasmund Norgaard var i tjeneste på Næs (Jacob Aalls jernverk) og også ble sendt til København for å "perfektionere" seg med tanke på en jernverkskarriere – viser seg å stemme bra med "harde fakta" man finner i bedriftsarkivet etter Næs Jernverk. Det var her jeg selv snublet over mannen, under gjennomgangen av kilder med tilknytning til Jacob Aalls "gode hjelpere" – dyktige personer som Aall knyttet til seg og i flere tilfeller bekostet utdannelse og opplæring for. På forhånd var jeg ikke oppmerksom på at en bondesønn fra Kviteseid var blant disse; ja antageligvis var den første i rekka av talentfulle personer som var tiltenkt en framtredende rolle ved Næs Jernverk, etter at Aall hadde overtatt verket i 1799. At Aasmund Norgaards tjeneste på Næs etter all sannsynlighet kom til å bli avsluttet før han var rakk å bli "verksmester", er en annen side av saken, som vi kommer tilbake til senere.

I de Næs-kildene jeg har gjennomgått dukker Aasmund Norgaard første gang opp i juni 1801 – fra da av har han sin egen konto i *verksboka*, hvor mellomværendet mellom de ansatte og verket ble innført i detalj[2]. I oktober samme år ble det så inngått en skriftlig og gjensidig forpliktende kontrakt mellom Aall og Norgaard, som også ble underskrevet av Norgaards far – Saamund Saamundsen – som kausjonist og foresatt[3].

Det kan virke litt spesielt – på bakgrunn av tidas æres- og dyds-begreper, som vi vet sto sterkt i Aalls bevissthet – at han hadde funnet det formålstjenlig og nødvendig å lage en skriftlig avtale. Jeg har ikke kommet over lignende avtaler for noen av de andre "hjelperne".

Det er mulig at det i utgangspunktet var Norgaards far som ønsket en sånn avtale. Like i forveien hadde han – muligens med hjelp fra sønnen Torje – skrevet et brev til Aall, hvor han tydeligvis har bedt om å få vite hva slags planer Aall hadde når det gjaldt sønnens framtid. Brevet er, såvidt jeg vet, ikke bevart, men ut fra svarbrevet[4] kan man danne seg et inntrykk av hva faren har vært opptatt av. Bl.a. er det flere ting som tyder på at faren var opptatt av hvordan det ville gå med sønnens dyd og moral, hvis han skulle bli sendt ut i den store verden for å søke kunnskap - noe som åpenbart var planen. I svarbrevet er det også snakk om Norgaards "Flygtighed" (ustadighet? rastløshet?), et karaktertrekk som også faren kan ha vært bekymret for. - Men det kan like gjerne være Aall selv som insisterte på en skriftlig avtale. Som vi skal se var også han bekymret for visse sider ved Norgaards

karakter og livsførsel.

Uansett – det ble inngått en avtale i fem punkter, datert Næs 19. oktober 1801. Her forpliktet Aall seg til å finansiere Norgaards opplæring og utdannelse inntil han ble dyktig nok til å få ansettelse ved jernverket. Dette skulle skje både ved "Reiser i Fremmede Lande" og på andre måter. Opplæringstida skulle vare i opp til tre år. Når denne perioden var over – og forutsatt at Norgaard hadde tilegnet seg de nødvendige kunnskaper og ferdigheter – skulle han gå inn i en "Betjent"-stilling ved verket. Hva slags stilling spesifiseres ikke nærmere, men uttrykket "Betjent" innebærer i denne sammenhengen en ledende rolle i produksjonen. Begynnerlønna skulle være garantert to hundre riksdaler; i tillegg fri bolig og et lite jordstykke. Det ville også være muligheter for lønnsforhøyelse, i forhold til den nytte verket ville få av hans arbeid.

Jacob Aall (1773-1844)

På den andre sida forpliktet Norgaard seg til å tilegne seg kunnskaper med "Flid og Opmærksomhed" med tanke på sitt "tilkommende Kald". Han måtte også love å følge Aalls veiledning og dessuten være sparsom med de pengene han ble betrodd. Til slutt ble det slått fast at hvis Norgaard av en eller annen grunn *ikke* skulle gå i verkets tjeneste etter avsluttet opplæring/utdannelse, så måtte han tilbakebetale de pengene Aall hadde lagt ut for dette. Det var denne forpliktelsen Norgaards far kausjonerte for som medunderskriver. Det ble imidlertid presisert at denne forpliktelsen ikke gjaldt uten videre hvis Norgaard døde før de tre årene var gått – i så fall skulle det inngås en minnelig avtale med hans nærmeste.

Noen urimelig avtale var det ikke snakk om; den har likhetstrekk med svært mange avtaler om "lønn under utdannelse" som er inngått gjennom tidene.

Som nevnt skrev også Norgaards far under på avtalen. Dette skjedde på den måten at han fikk tilsendt avtalen fra Aall, sammen med et følgebrev som er identisk med det svarbrevet som er omtalt ovenfor. Følgebrevet er stilet til "Bonden Saamond Aasmundsen [sic] til Nordgaarden i Hvidsøe" (sånn er det gjengitt i kopiboka). Her forteller Aall at han ikke personlig kjenner Aasmund Norgaards far, men "dog [gjør] Dit fordeelagtige Rygte, det til en Fornøjelse for mig, at komme i Forbindelse med en saa værdig Bondemand". Stilen i brevet er preget av et ønske om å vise respekt for bondestanden – "den norske bonde" – samtidig som man ikke kan se bort fra at det er en undertekst som signaliserer at enhver bør holde seg til sin stand. Dette standpunktet kommer også visse steder *nesten* fram i klartekst, som f.eks. når Aall forsikrer at han har formanet Norgaard "at beholde den ædle Eenfoldighed hvori hand er opdraget, og icke fatte større Tancker om sig selv, fordi han veed meget meere end hans Kammerrater". Isolert sett kan denne formuleringen oppfattes som en vennlig advarsel om ikke å bli "høy på pæra", men det er ikke unaturlig å se dette utsagnet i sammenheng med en tankegang som innebar at enhver burde holde seg til den standen man var født inn i ("skomaker – bli ved din lest"). For selv om Jacob Aalls livssyn var sterkt påvirket av liberale ideer og hans holdning til sine medmennesker var preget av humanitet og empati, var også 1700-tallets standstankegang og paternalisme en viktig del av hans grunnleggende samfunnssyn.

I brevet sier ikke Aall så mye konkret om hvordan han har tenkt å bruke Norgaard i verkets tjeneste (bortsett fra at han har tenkt å sende ham på en reise); istedet er det mye snakk om moral og oppdragelse. Aall lover at han skall gjøre alt for "at indgyde din Søn den Følelse for Dyd og Religion uden hvilken han med al sin Kundskab vilde blive et foragteligt Menneske". Han presiserer også at "I den Tid, som Aasmund har været i mit Huus, har jeg intet sporet, som kunde giøre mig bange for ham". Men samtidig forteller han at han har søkt å motvirke Norgaards *"Flygtighed"*; det er i den forbindelse han har oppfordret han til å beholde "den ædle Eenfoldighed". Men denne iveren og rastløsheten som tydeligvis preger Norgaard, kan også oppfattes på en positiv måte ifølge Aall – "Ungdommen er Munterheds Alder, og det er den som giver hand Raskhed, til sit Arbeide." (Her kan det være på sin plass å minne om at Aall var omtrent jevngammel med Norgaard).

Forøvrig understreket Aall at, selv om han skal gjøre sitt beste for at Norgaard skulle bli "en brav Mand", så var det til syvende og sist oppdragelsen hjemmefra og farens formaninger det vil komme an på – og bare faren kjente han godt nok når det gjaldt å vurdere "hvorvidt han .... (var) istand til at modstaae de Forføielser, som paa saadan Reise [den planlagte København-reisa] kunde møde ham".

Enhver leser som er utrustet med noenlunde normal kritisk sans vil nå forlengst ha rukket å tenke: ingen røyk uten ild. Og denne (mis-)tanken blir forsterket av innholdet i et kombinert formanings- og instruksjonsbrev som Norgaard ble utrustet med, da han i slutten av februar 1802 gjorde seg klar til å reise til København[5]. Brevet, som er ført i pennen av Jacob Aall, begynner med *formaningene* – i tråd med tidas tankegang om hva som er viktigst i livet: moral og religion. Aall tar det for gitt at Norgaard ikke vil oppføre seg på en sånn måte at han "forspilder den Yndest og det Venskab som Dine Foresatte og Din Familie hidtil har skiænket Dig". Dette utsagnet er i seg selv tilsynelatende nøytralt, men i neste omgang slippes "katta ut av sekken": "Jeg bør ikke dølge for Dig, min gode Aasmund, at Folk, hvis Dom er mig vigtig, har talt ilde om Din foregaaende Opførsel, fornemmelig i Khavn [København] og har fortalt mig Ting om Dig som stride mod Moralens strenge Love."

Aall skynder seg å presisere at Norgaard har "ved [sin] .... anstændige Opførsel i mit Huus utryddet ethvert for [ham] ....ufordelagtigt Spor, som disse Fortællinger har efterladt sig hos mig..." Allikevel er det ikke uten en viss engstelse han sender Norgaard av gårde til en by hvor det er så mange anledninger til "foragtelige Udskeielser". – Selv om det ikke sies direkte, må det vel være grunn til å tro at det det siktes til enten er *drikk* eller *damer* – eller begge deler. Formaningen avsluttes på dette viset:

> Jeg kunde befrygte, at der endnu var bleven tilbage hos Dig en hang til Usømmelighed som kun behøvede Leylighed for at vaagne. Jeg nødsages derfor til at erklære Dig, at Du allene med den anstændigste Opførsel og ved en vedholdende Fliid, kan gjøre Regning paa Fortsættelsen af mit Venskab og min Yndest."

- Dette må kunne kalles klar tale!

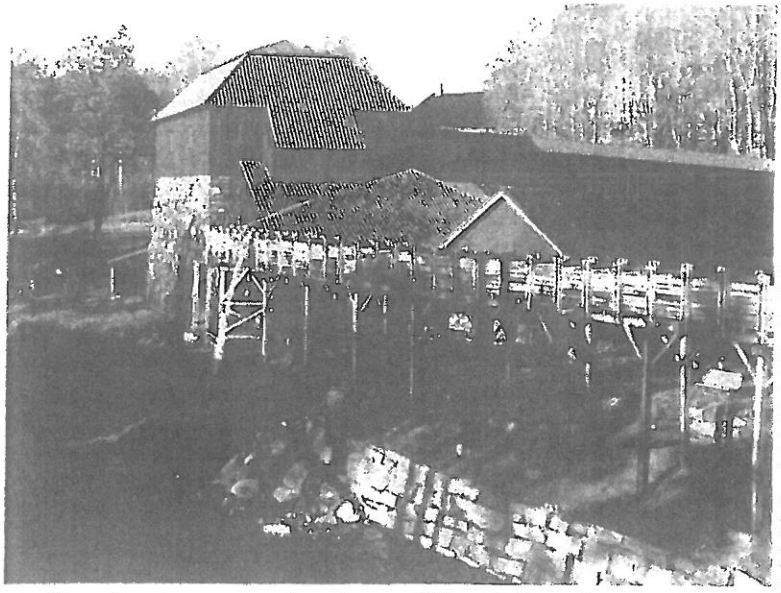

Den gjenreiste masovnsbygningen på Næs Verk, med vannrenne og vannhjul, som det ser ut i dag. Foto: Næs Jernverksmuseum.]

Så følger en redegjørelse for hva Aall forventer at Norgaard skal få ut av København-oppholdet. Det er i første omgang "Maskinvæsenet" han skal være oppmerksom på – alle maskiner/innretninger som han tror kan tas i bruk ved jernverket, skal han enten få laget tegninger eller modeller av. Han skal også være på utkikk etter det nyeste nye når det gjelder kakkelovner (støpejernsovner) og gryter – "hvad enten det er deres Zirelighed eller Oekonomie ved dem som giør dem merkværdig". Sirligheten henspiller på design og dekorasjoner; "Oekonomie" på brenselsbesparelse og andre forhold som har med bruken av ovnene å gjøre. Dessuten må han gjøre seg kjent med de "Kunstgreb ved Støberiet" og i smiene, som man benytter seg av ved Potters fabrikk (et av Danmarks første jernstøperier) og ved Holmen (marinens verft). Når det gjelder det faglige skal Norgaard forholde seg til slottsforvalter Voigt ("til hvem Du fornemmelig bør holde dig, da han i Maskinvæsenet har store Indsigter") og kaptein Rosenvinge på Holmen, som – hvis han hilser fra Aall – vil vise ham "hvad der er at see". Både Voigt og Rosenvinge var viktige personer i det københavnske nettverket som Aall kunne benytte seg av ved behov. Voigt tilhørte også den familie- og vennekretsen som Aall var blitt en del av, først som losjerende, siden som svigersønn, i justisråd Stephansens hus i Badstuestrædet i København.

Når det gjaldt de praktiske sidene ved oppholdet, var det "Professor Müller" - "under hvis ... Opsigt ieg har sadt Dig" – Norgaard skulle forholde seg til. (Peter Erasmus Müller, professor, senere biskop, var en av Jacob Aalls nærmeste venner). Dermed går brevet over i formanings-moduset igjen:

> "Du veed i øvrigt mine Tanker i den Henseende og hvor dybt ieg foragter den Forfængelighed at vilde ved stadselige Klæder *sætte sig ut over sin Stand.* Jeg venter altsaa at Du kommer tilbage i samme Simpelhed som Du forlod mig, og at du [ei?] bliver an....[?] af Hovedstadens Pyntegriller." (min kursiv).

- Så avsluttes brevet med ønsket om "en lykkelig Reyse".

*

Hvordan gikk det så med Norgaard i København? Dessverre tier kildene om dette, til fortvilelse for oss som gjerne ønsker mest mulig konkret informasjon om hva slags teknikker og innretninger som fant veien fra den gryende industrivirksomheten i København til Næs og andre norske jernverk på denne tida. Kildene tier også om hvordan Norgaard oppførte seg mens han var i København, men i dette tilfellet må det sannsynligvis tolkes positivt – det er vel sannsynlig at det hadde kommet fram i kildematerialet hvis Norgaard hadde begått noen kraftige moralske overtramp under oppholdet.

Det faktum at Norgaard i første omgang vendte tilbake til Næs og deltok i virksomheten ved jernverket, styrker også inntrykket av at København-oppholdet må ha vært vellykket – både faglig og moralsk – vurdert ut fra de instruksjonene som var gitt på forhånd. På bakgrunn av den klare advarselen som er sitert ovenfor, er det liten grunn til å tro at Norgaard hadde fått fortsette i Aalls tjeneste, hvis han hadde gjort noe under København-oppholdet som hadde vakt Aalls misnøye.

Nøyaktig når Norgaard var tilbake i Norge er ikke kjent. I begynnelsen av februar 1803 er han ihvertfall i fullt arbeid – da opplyser Aall i et brev til en arendalsborger at han vil sende Norgaard for å ta mål i forbindelse med ombyggingen av en skorstein[6]. Alt tyder på at Norgaard har gått inn i den daglige driften ved jernverket, som en av Aalls betrodde medarbeidere. Ifølge sitatet fra Norgaards selvbiografi var det nå han gikk inn i stillingen som "Verksmester" hos Jacob Aall. Det er mulig det var den rollen han var tiltenkt, men jeg har ikke kommet over noe som kan bekrefte at han faktisk *fungerte* i denne rollen – som ville betydd at han var øverste leder for produksjonen. Han nevnes aldri med denne

Næs Jernverk sett fra solsida, første halvdel av 1800-tallet

tittelen i det primære kildematerialet. I regnskapsboka for de ansatte ("verksboka") er det gjort klart mange sider med overskriften "Aasmund Saamundsen", men det oppgis ikke stilling eller tittel[7]. Hvis vi oppfatter rekkefølgen de ansatte er ført inn i som en slags rangordning, kan Norgaards plassering som nummer åtte (forvalter Westlye kommer først; Aalls betrodde fullmektig Thomsen er nummer fire) indikere at Norgaard fortsatt tilhørte "juniorskiktet" blant verkets betjenter.

Helt utelukket er det ikke at han ble "Verksmester", men i så fall må det ha vært for en veldig kort periode. For allerede et halvår senere – i august 1803 – er Norgaards ansettelsesforhold på Næs blitt avsluttet[8]. Det er flere ting som tyder på at det har blitt en skikkelig blåknute på tråden i forholdet mellom Aall og Norgaard. I et brev som er datert senere på høsten skriver Aall at Norgaard er blitt "entlediget fra ... (hans) Tjeneste" [9]. I et annet brev – i februar neste år – skriver Aall til en borger i Arendal at han må sende en uoppgjort regning til Norgaard personlig[10].

I et brev datert 4/3 1804 går det fram at Aall har henvendt seg til Norgaard angående de økonomiske forpliktelsene Norgaard hadde påtatt seg, hvis ansettelsesforholdet ble avsluttet før han hadde gjort nytte for seg i verkets tjeneste (jfr kontrakten)[11]. Her er det tydelig at forholdet mellom de to er nokså anspent. Aall skriver:

> "For nogen Tid siden sendte jeg Aasmund Nordgaarden een Regning, hvorpaa jeg bad mig tilkiendegivet hvad Anmærkninger han kunde have at giøre, eller og Regningen vedtagen. Dette er skeet paa en saadan forblommet Maade i et Brev til Thomsen, at jeg ingenlunde derved finder mig tilfredstillet."

Av dette brevet, som er stilet til en risørborger, går det fram at Aall ikke vet nøyaktig hvor Norgaard nå oppholder seg – enten det er "paa Værket i Søndeløf" (må være Egelands Verk) eller i Risør. Dette kan tyde på at Norgaard har hatt en rask gjesteopptreden ved Egelands Jernverk også, før han senere på året dukker opp på Ulefoss (hvor han såvidt vites ikke hadde noe med jernverket å gjøre). Forøvrig må det sies at Aall presiserer at han ikke nødvendigvis hadde tenkt å avkreve Norgaard de pengene han hadde lagt ut til hans utdannelse og opplæring, men at han allikevel vil ha en bekreftelse på at Norgaard vedstår seg sine forpliktelser.

Hva skyldes den brå avslutningen på ansettelsesforholdet? Hvorfor fortsatte ikke Norgaard i Jacob Aalls tjeneste?

Er det så enkelt som han selv framstilte det i selvbiografien – at *han ikke kunne tjene to herrer* og at han valgte Niels istedet for Jacob av de to Aall-brødrene? Siden det i dette tilfellet var snakk om to brødre som hadde et nært forhold til hverandre og som samarbeidet jevnlig, er det grunn til å ta denne forklaringen med en klype salt. Hvorfor skulle det ikke gå an å tjene to herrer, hvis alle parter ønsket det? Dessuten hadde jo Norgaard nedlagt en betydelig tid og innsats i å lære seg ferdigheter som først og fremst hadde nytte ved et jernverk. Hos Niels Aall ville denne kompetansen være mer eller mindre bortkastet, og det er ikke kjent at Norgaard har vært tilknyttet noe jernverk senere i livet – verken i Telemark eller andre steder.

Det er heller ikke noe som tyder på at Jacob Aall var misfornøyd med Norgaards innsats som jernverksmann.

På bakgrunn av Jacob Aalls gjentatte formaninger mot "Usømmelighed" og advarselen om å unngå "at ... sætte sig ut over sin Stand", må det være lov å spørre om det er på dette feltet at hunden ligger begravd. Var det Norgaards oppførsel som førte til bruddet, enten det var Jacob Aall som ikke aksepterte Norgaards handlinger eller det var Norgaard som fant ut at han ikke kunne leve med de restriksjoner som ble lagt på hans livsførsel?

I et brev til en arendalsborger, datert 15. oktober 1803, beklaget Aall seg over de problemene han hadde skaffet seg selv, ved at han som jernverkseier prøver å bidra til industriell nysatsing i "dette paa ... Fabrikantere saa fattig Land"[12]. Her støter man på dette hjertesukket, som det er fristende å tolke i sammenheng med Norgaard-saken: "Aldrig saasnart har man af en raae Bondeklods dannet et brugbart Subjekt førend Indbilskhed og Hoffærdighed bemæstrer sig dem." Det er grunn til å tro at det er Norgaard det siktes til her; evt. at han er en av flere som Aall har i tankene samtidig.

Men i så fall må man spørre hvordan denne "Hoffærdigheten" (hovmodet) kom til uttrykk. En opplysning som er bevart blant Norgaards etterkommere kan muligens være en nøkkel til å forstå hvorfor det plutselig ble "full skjæring" mellom Aall og Norgaard. Ifølge tradisjonen ble nemlig Norgaard kjent med sin framtidige kone – Lovise Dorthea Jacobsdatter (Berge) fra Fjære/ Grimstad – mens hun var "husjomfru" hos Aall-familien på Næs[13]. Hvis forholdet mellom de to var blitt innledet mens Norgaard var i Aalls tjeneste og oppholdt seg under hans tak, er det grunn til å tro at det ville ha vært mer enn tilstrekkelig for å få begeret til å renne over for Aall – de gjentatte formaningene Norgaard hadde fått og den siste advarselen i "formaningsbrevet" tatt i betraktning. – Det må understrekes at denne påstanden ikke lar seg "bevise" på grunnlag av det bevarte kildematerialet; forhåpentligvis vil det dukke oppe nye kilder som kan kaste lys over spørsmålet nå som det er blitt fokusert på forholdet mellom Norgaard og Aall i denne artikkelen.

Aasmund Norgaard og Lovise Jacobsdatter giftet seg på Ulefoss i begynnelsen av oktober 1804 og på vårparten neste år ble deres førstefødte – Haagen Norval – døpt samme sted[14]. Dermed var Norgaards karriere som jernverksmann over.

Forøvrig er det artig å legge merke til at Aasmund Norgaard og Jacob Aalls veier igjen holdt på å krysse hverandre i 1814. Som kjent var Jacob Aall en viktig aktør under riksforsamlingen på Eidsvoll. Men av forskjellige årsaker ønsket han ikke å være kandidat til det overordentlige Stortinget som møttes i Christiania høsten 1814, for å gjøre de nødvendige justeringene av de vedtakene som var gjort på Eidsvoll. Hadde Aall ønsket å delta, er det all grunn til å tro at han ville blitt valgt. Til stede ved det overordentlige Stortinget var imidlertid Aasmund Norgaard, valgt som representant for Bratsberg Amt. Ikke nok med det – han ble også valgt til å delta i den delegasjonen som reiste til Stockholm for å overlevere den norske grunnloven til svenskekongen. – At det er sus og eventyr og Norgaards livsløp, er det ingen tvil om!

Det er synd historien "snøt oss" for et møte mellom Norgaard og hans tidligere arbeidsgiver på Stortinget. Men Norgaards rolle som stortingsrepresentant er et vitnesbyrd om at det var en talentfull person Aall hadde valgt seg ut, da han ville gjøre Aasmund Norgaard til jernverkskyndig og gi han en betjentstilling ved Næs Jernverk. Det kan også fortelle noe om hvorfor Norgaard ikke ble værende i verkets tjeneste – han var kanskje ikke så interessert i å holde seg innenfor sin egen stands grenser.

Helt til slutt må jeg få sagt at det ikke er grunn til å tro at bruddet mellom Aall og Norgaard førte til et evig fiendskap. Ihvertfall fins det bevart et brev, datert 1818, stilet til "Hr. Aasmund Norgaarden, Dalen pr. Scheen". I dette brevet takker Aall for en "venlig skrivelse" fra Norgaard med forespørsel om å få støpt en minnestøtte på Næs (hva slags støtte det er snakk om presiseres ikke) – og Jacob Aall svarer at det vil han gjerne[15].

Litteratur og kilder:

Tim Aasmund Nørgaard, *Huvestad–Norgaard–Nørgaard-slekten i 500 år*, 2004 [slektshistorisk framstilling, velvilligst utlånt av forfatteren]
Halvdan Koht, artikkel om Norgaard i *Norsk Biografisk Leksikon*.
De viktigste primærkildene er hentet fra Næs Jernverks arkiv, som er deponert ved Aust-Agder kulturhistoriske senter (henvisningene er til arkivets eldste del).

Noter:
Beskrivelsen er gjengitt i Tim Aasmund Nørgaard, "Huvedstad – Norgaard –Nørgaard – slekten i 500 år",en privat slektshistorie som jeg har fått låne av forfatteren. Mange av opplysningene til Norgaards generelle biografi er hentet fra dette skriftet.
Næs-arkivet/523: Verksbok 1801-4 + 183: Kopibok 1800-3 (brev til Peter Herlofsen datert 6/6 1801).
Næs-arkivet/97: Innkomne brev/1801 (avtale datert 19/10 1801).
Næs-arkivet/183: Kopibok 1800-03 (brev til Saamund Aasmundsen[sic], 18/10 1801).
Næs-arkivet/183: Kopibok 1800-03 (brev datert 22/2 1802).
Næs-arkivet/183: Kopibok 1800-03 (brev til Valentin Fürst, datert 2/2 1803).
Næs-arkivet/524: Verksbok 1804-08.
Næs-arkivet/523: Verksbok 1801-03. 30/8 1803 blir han utbetalt lønn til "Slutningen af denne Maaned", som er siste lønnsutbetaling.
Næs-arkivet/184: Kopibok 1803-07 (brev til Hans J. Blom, datert 22/11 1803).
Næs-arkivet/184: Kopibok 1803-07 (brev til Fürst, datert 4/2 1804).
Næs-arklivetI/184: Kopibok 1803-07 (brev til Johan D. Borthig, datert 4/3 1804).
Næs-arkivetI/183: Kopibok 1800-03 (brev til Herlof Herlofsen, datert 15/10 1803).
I Nørgaards slektshistorie gjengir et sitat fra en artikkel i *Folkerøsten* (1902), hvor det heter: "Hun var husjomfru paa Næs Værk, da Nordgaard ble kjendt med hende."
Kirkebok for Holla, 1779-1814 (Digitalarkivet, skannede kirkebøker).
Næs I/189: Kopibok 1816-21 (brev datert 15/1 1818).

Fra avisene

Skiensmand død ved ulykke i Amerika.

Aslak Hansen Nomme er, som man saa av en annonce lørdag, avgaat ved døden som følge af en ulykke i Amerika.

Det er ikke mere end 12 aar siden han udvandret, og han har hele tiden levet i Milwaukee som tømmermand. Han arbeidet i høst paa et kullager, og her hændte 21 oktober den ulykke, som blev hans død. Han faldt ifra et stillads 18 meter ned, brak en arm og flere ribben samt ødela ryggen. Efter otte dages sengeleie døde han 29 oktober, ca 60 aar gammel.

Nomme og hans hustru Petrea f. Pedersen fra Kleven vil være vel kjendt her i byen. De har en 33 aar gammel søn, som ogsaa er tømmermand. Jørgen Nomme her i byen er bror av avdøde. Tre andre brødre er i Amerika.

Varden. 17 nov 1913

Skiensmand dræpt ved ulykke i Afrika.

Et trist budskap er indløpet en familie her i byen. En søn av vognmand Svennungsen og hustru paa Falkum Abraham Nielsen, som reiste ut for 12 aar siden, er omkommet ved en ulykke i en grube i Transvaal. Nielsen, som hjemme var typograf, tok ved ankomsten til Afrika post ombord i et fyrskib. Da boerkrigen begyndte meldte han sig som frivillig hos englænderne. Men efter en tids forløp blev han puttet i fængsel mistænkt for at være boervenlig. Det varet dog ikke saa længe før han kom løs igjen.

De siste 5-6 aar har han arbeidet i diamantgruben Premier Mine i Transvaal, hvor han var avancert til opsynsmand. Han døde 21 december efter en ulykke som var indtruffet dagen før. Nærmere detaljer om ulykken er ikke blit meddelt i de indløpne breve. Han var 35 aar.

Afdøde var en grei, elskværdig mand, som var godt likt av alle.

Varden. 6 febr 1913

Borgermester Per Simonsen, og slektskretsen hans

Av Per Holte Rosenkilde

I 'Fra det gamle Skien' står blant annet:
Til de betydeligere personalforandringer maa det selvfølgelig regnes, at Skien i 1703 skiftet borgemester ved Peder Baads død s. a. Protokollen melder herom: „Samme forbemelte 31 Augustj 1703 paa Schien Raadstue Klochen 1 Slæt, hr. Raadmand Christopher Jørgensen Flod (hr. Raad Hansen absent), hvor da ædle Petter Simonsen lod allerunderdanigst læse hans Kgl. M.s allernaad. hannem givne Bestalning at wære borgemester her udj Scheen udj den forrige, wed døden afgangne Borgemester Peder Jacobsen Baads Stæd, efter des widere allernaad. formeld, dat. Fridrichsborg den 6 Juli 1705" - hvorefter da „velformelte Peder Simonsen nedsatte sig i Borgemester Sædet og tillige med Raadmand Flod siddet Rætten". - Peder Simonsen var borgemester i 16 aar, en tid fuld av trængsel og uro for byen og for ham selv. Da han ikke tidligere er nævnt blandt byens næringsdrivende, er det vanskelig at skjønne, hvorledes han med en gang er kommen op i denne an stilling, som tillike forutsatte økonomisk vederhæftighet.
Overraskelsen var vel ekstra stor, siden borgerne hadde regnet med at en av rådmennene ville bli innsatt i embedet. Den mektige, men egenrådige Gerhard Hansen var favoritten. Det må legges til at bakgrunnen til Per Simonsen ikke var fullt så ukjent som sitatet over antyder, man visste at han kom fra nabobyen Laurvig. Men hans opprinnelse var ukjent.
På dette punktet burde jeg kanskje servere en historie om endeløse søk i gamle protokoller for å finne ham. Det ville være en kjempebløff. Jeg støtte for fire år siden på en Peder Simensen i de transkriberte tingbøkene for Lier, Røyken og Hurum[1] på utsikt over helt andre opplysninger, nysgjerrigheten ble vakt, og det viste seg at ikke bare ikke bare ble 'vår mann' identifisert – det viste seg at hele søskenflokken dukket opp. Jeg kan også presentere morsfamilien. Neste naturlige trekk ville være å finne farens familie, og jeg har hatt saken på vent til den jobben skulle være gjort. Jeg har en sterk mistanke om hvem farfar må være, men etter ikke å ha kommet en millimeter videre på 4 år velger jeg heller å oppsummere det jeg vet (og tror) nå, i håp om at bedre kvalifiserte kan fullføre verket.

I retten i 1680-årene

Det første som vekket min nysgjerrighet var at en sak fra Bragernes ble ført i Lier i 1680. Det viste seg å være gode grunner til dette. De anklagede var ingen ringere enn byfogd Christopher Hansen og byskriver Peder Hansen i Bragernes, og anklagen gikk ut på at de skulle ha åpnet den forseglede boksen med skiftepapirer etter Bragernes-borgeren Simon Lauritsen og hans kone Anna Pedersdatter, og forsynt seg av papirene. Saken ble langvarig, de anklagede var naturlig nok vel bevandrede uti jussens irrganger. Men denne gangen skulle det vise seg, som vi skal se, at de møtte sine likemenn i det røde hjørnet av ringen. I løpet av prosessen ble alle arvingene til Simon og Anna identifiserte; snakk om å komme lett til det for en gangs skyld.
Skiftet etter Simon Lauritsen og Anna Pedersdatter hadde funnet sted i perioden mellom 20 mai 1672 og 10 mai 1674, og den første som anklaget byfogden og byskriveren i denne saken var prokuratoren Anders Jacobsen Synderborg i Christiania. Synderborg hadde for sikkerhets skyld ført opp alle tenkelige mer perifere personer som medtiltalte, deriblant en Søfren Kinch. Sistnevnte ble imidlertid raskt eliminert fra tiltalen, siden han var utnevnt som formynder for parets umyndige barn - og han dukket kort tid etter opp i rettssakene på anklagernes side. Det viser seg også tidlig at Synderborg ikke bare er prokurator for parets arvinger, men også svoger til en person vi allerede har støtt på i, selvfølgelig Peder Simensen. En annen svoger dukker opp litt senere i rettsakene, og det fremgår også etter hvert hvilket yrke Peder hadde, han var fullmektig for stattholderen Erik Banner. Nå burde det vel ha gått opp for 'blå hjørne' at de ikke akkurat var favoritter i kampen, men de sloss tappert videre,
11. oktober 1681 flytter tingretten likegodt inn på Bragernes Byting. Og her opptrer anklagerne for første gang i samlet flokk: Peder Simensen, Laurids Simensen, Caspar Becher, Anders Synderborg, Jesper Pedersen og Søren Pedersen Kinch. Jeg vil ikke følge forhandlingene videre i detalj – de er en sammenhengende rekke prokuratortriks fra begge sider, gjensidige fornærmelser og påstander. Den som ønsker å studere tidens justisforvaltning kan lese dem på nettet[2].
Da manntallene skulle utføres i 1664-1666, ble det uttrykkelig gjort klart at bybefolkningen ikke skulle telles med. Dette pålegget ble dessverre lojalt fulgt av nesten alle prestene, men det var ett unntak. Lier-presten Jens Nielsen overså pålegget suverent, og siden både Bragernes og Strømsø den gangen lå under Lier sogneprestembede, har vi i alle fall den mannlige befolkningen registrert.
Vi finner derfor Simen i manntallet. Han bodde i 1665 i eget hus (gård nr. 70) på Marcelli grunn i Bragernes. Grunnleien for tomten var på 3 rdl. 1665-tellingen sier bare at Simon Lauritzen var borger, men siden en av tjenerne hans er omtalt som sagfogd er det nærliggende å gjette at han var trelasthandler. I 1665 bodde også en Hans Lauritzen (59) i nabogården nr. 71, vi skal se at det var en eldre bror.
På Simen og Hans eide gårder og sagbruk rundt i Buskerud. Dette ser vi for Hans vedkommende blant annet av en tingsak på Bragernes som gikk i flere runder i mai-juli 1680. Kanskje er det spesielt interessant at han eide en halvpart av sagen i Hønefossen. En annen tingsak (15. jan. 1680) nevner nemlig en 'Simen Hønnen' som enten solgte sine eiendeler i eller hadde en annen tilknytning til en sag i Hønefossen i 1618.

Simen Lauritzens familie

Simen var gift to ganger. I 1665 finner vi også sønnen Lauritz Simensen i manntallet, han er født ca. 1634, og er registrert med en frillesønn ved navn Hans (fc 1654). Lauritz giftet seg i 1658 med Kjersti Jørgensdatter Lang – ingen av hennes barn er derfor omtalt i 1665, men de var Jørgen, Anders og Lauritz. Kjersti var blant arvingene til Dramdal i Eiker, og familien flyttet senere dit.

```
1-Simon Lauritzen, borger i Bragernes f. ca. 1608, d. 1672, Åby, Lier,
  Buskerud
 +Ukjent
   2-Lauritz Simonsen, borger i Bragernes f. ca. 1634, Bragernes, Buskerud
   2-Maren Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud
 +Anna Pedersdatter Kinck f. ca. 1633, Bragernes, Buskerud, d. 1672, (Bragernes
  kirke, Drammen, Buskerud)
   2-Karen Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud
   2-Per Simensen, borgermester f. ca. 1655, Bragernes, Buskerud, d. 1718,
     Skien, Telemark
   2-Gjertrud Johanne Simonsdatter Hylle f. ca. 1655, Bragernes, Buskerud, d.
     1722, Skien, Telemark
   2-Maren Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud, d. 17 jul 1692, Bragernes,
     Buskerud
```

Tabell 1 Simen Lauritzens famile

Simen må i samme ekteskapet ha hatt en datter som trolig het Maren, som var gift med Søren Pedersen Kinch. De fikk en datter Maren Sørensdatter Kinch (1658-1711), som først var gift med rådmann i Christiania Thomas Bertelsen Hagedorn, siden med lagmann samme sted Morten Buntzow[3]. Søren var andre gang gift med et barnebarn av Lierfogden Michel Nielsen, nemlig Lisbeth Nilsdatter Thune. I alle fall i 1683 bodde familien på Mellom-Lian i Lier[4], og siden dette var en av eiendommene hans, kan vi gå ut fra at Søren giftet seg andre gang før 1683.
Simen giftet seg andre gang 24 juli 1655 i Bragernes, men kirkeboken sier ingenting om med hvem! Det er åpenbart hvem som betalte vielsen. Men vi vet fra andre kilder, blant annet de omtalte rettssakene at bruden var Anna Pedersdatter Kinck[5], født ca 1633. Anna var for sikkerhets skyld søster til Simens svigersønn Søren Pedersen Kinch. Dette er nok grunnen til at Søren ble formynder for sine halvsøsken.
Av barna i andre ekteskapet ble Karen gift med prokuratoren Anders Jacobsen Sønderborg/Synderborg (begge navneformene er benyttet i samtdige dokumenter). Han var i 1665 borger med eget hus i Bragernes, men da de omtalte rettssakene ble gjennomført, var familien flyttet til Christiania, De fortsatte til Danmark, først til København, siden til Aarhus og Viborg. I DANSKE PROCURATORER 1660-1869 av H.Hjorth-Nielsen er kona kalt Karen Simonsdatter Kinch, det er et ekstrabevis[6] for at Anna Pedersdatter er identifisert riktig. Jeg har ikke gjort noe forsøk på å følge denne familien videre i Danmark. Kinch-tilknytningen fremgår for øvrig mer direkte i de tidligere omtalte rettssakene. I tingbok nr. 7 for Bragernes (24. feb. 1687) står at «Monsr. Anders Sønderborg af Kiøbenhafn, hafde med en rigens stefning ladet indstefne Sr. Jacob Søfrensen her paa Bragernes, for at giøre han/ nem/ reede och rigtigh/ed/ for hans kieristis tilfalden arf effter hindes sal. forældre Simen Lauridts. och Anne Pedersdatter Kinch».
Peder Simonsen skal, om vi kan stole på dødsinnføringen, være født rundt 1655, men det kan vi jo vanligvis ikke.
Ved samme metode finner vi ut at søsteren Gjertrud Johanne var omtrent like gammel. Hun døde i 1722 i Skien. Gjertrud var gift to ganger, første gang i Bragernes med skomakeren Caspar Lauritzen Becker. Familien flyttet senere til Skien, og rundt 1694 forulykket Caspar i en storm utenfor Skagen. Skiftet etter ham var i Skien 12.2.1695, og der omtales barnas morbror Peder Simonsen fra Laurvigen. Skiftet blir dermed en viktig bekreftelse på at det er samme Peder Simonsen vi snakker om. Andre ekteskapet ble inngått i Skien med Frantz Frantzen Cudrio. Jeg har registrert fem barn i første og to barn i andre ekteskap.
Simons siste datter, Maren, ble gift med en kjent person i Skien, bartskjær og kirurg Jesper Pedersen Gram[7]. Dette var Jespers første ekteskap, og det var 6 barn i ekteskapet[8].

Familien Kinck

Familien stammer fra Skottland[9]. Siden dette kan være det første møtet med familien for mange, gjengir jeg her et sammendrag om de eldste leddene.
Peder Kinck regnes som stamfar til Kinck/Kinch-slekten i Norge, Danmark og Sverige. Peder Kinck skal ha blitt født ca. 1570 i Skottland, bodde ca. 1600 i Kirkwall på Orknøyene, og kom ca. 1610 til Norge hvor han ble begravd på Bragernes 23.1.1639[10], altså ca. 69 år gammel. Vi kjenner ikke hustruens navn, hun var mest sannsynlig fra Orknøyene, siden de to eldste sønnene er født der. Peder Kincks hustru døe på Bragernes og blitt begravet der 21.5.1635[11] - for ordens skyld, vi vet ikke om han var gift en eller flere ganger.
Peder hadde fire sønner, Thomas, Peder, Poul og Abraham. Thomas var far til en annen kjent Kinck i Drammen, nemlig Peder Madsen Kinck. Det er imidlertid Peder Pedersen Kinck som var far til Søren[12] og Anne. Han er nevnt i manntallet for byskatt i Christiania[13] for 1682, bosatt i Westre Quarteer, og erlagt 1 riksdaler og 2 ort. Videre nevnt i mantallet for folcheskatten for Christiania[14] for 1683 med 1 dreng, 1 ort og 8 skilling. Han ble begravet i Christiania 23.09.1683[15].

1-Peder Kinck f. ca. 1570, Scotland, Storbrittania, d. ca. 1638, Bragernes, Buskerud
+Ukjent
2-Thomas Pedersen Kinck f. 1600, Kirkwall, Shetland Islands, Storbrittania, d. før 1665, Bergen, Hordaland
+Maren Pedersdatter f. ca. 1606, bgr. 22 nov 1676, Christiania, Oslo
3-Peder Madssøn Kinck, kjøpmann f. 22 sep 1628, Christiania, Oslo, d. 29 mar 1659, Christiania, Oslo
+Anna Mortensdatter Heide f. 5 aug 1635, Bærum, Akershus, d. 8 jan 1684, Christiania, Oslo
4-Abigael Pedersdatter Kinck f. 7 des 1658, Christiania, Oslo, d. 7 okt 1728, Fet, Akershus
3-Thomas Thomasson Kinck, klokker d. etter 1690, Selje, Sogn og Fjordane
3-Hans Thomasson Kinck
+Anna Gabrielsdatter Lind
3-Marie Thomasdatter Kinck
+Hans Davidsøn Haltmand
2-Peder Pedersen Kinck f. ca. 1604, Kirkwall, Shetland Islands, Storbrittania, bgr. 23 jan 1639, Bragernes, Buskerud
+NN Sørensdatter bgr. 21 mai 1635, Bragernes, Buskerud
3-Peder Kinck d. 1635, Bragernes, Buskerud
3-Anna Pedersdatter Kinck f. ca. 1633, Bragernes, Buskerud, d. 1672, (Bragernes kirke, Drammen, Buskerud)
+Simon Lauritzen, borger i Bragernes f. ca. 1608, d. 1672, Åby, Lier, Buskerud
4-Karen Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud
4-Per Simensen, borgermester f. ca. 1655, Bragernes, Buskerud, d. 1718, Skien, Telemark
4-Gjertrud Johanne Simonsdatter Hylle f. ca. 1655, Bragernes, Buskerud, d. 1722, Skien, Telemark
4-Maren Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud, d. 17 jul 1692, Bragernes, Buskerud
3-Søfren Pedersen Kinck, overformynder, trelasthandler f. ca. 1636, Bragernes, Buskerud, d. 1683, Christiania, Oslo
+Maren Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud
4-Maren Sørensdatter Kinck f. 1658, Bragernes, Buskerud, d. 1711, Christiania, Oslo
+Lisbeth Nilsdatter Thune d. 13 apr 1698, Bragernes, Buskerud
3-Peder Pedersen Kinck, minerlieutnant f. 1636, Bragernes, Buskerud, d. 1712
+Mette Poulsdatter d. ca. 1728, København, København, Danmark
4-Peder Pederssønn Kinck f. 1680
4-Poul Pedersønn Kinck f. 1682, d. ca. 1740
4-Lauritz Pederssønn Kinck f. 1684, d. 24 mar 1751, Risør, Aust-Agder
3-Johan Pederssøn Kinck f. ca. 1637, Bragernes, Buskerud, d. 1698
+Ukjent
4-John Kinck d. 1689
2-Poul Kinck f. ca. 1605, Kirkwall, Shetland Islands, Storbrittania, d. 11 okt 1648
+NN NN d. 6 des 1635, Bragernes, Buskerud
2-Abraham Kinck f. ca. 1610, Kirkwall, Shetland Islands, Storbrittania

Tabell 2 De eldste norske ledd i familien Kinck

Brødrene Lauritzen

Brødrene Hans og Simen var ganske riktig fremstående borgere i Bragernes, og de er omtalt flere ganger i historiene for både Drammen[16] og Hønefoss[17].

Det er verd å gi en kort gjennomgang av karrieren deres for å forstå bakgrunnen, og mulig slektsmessig innplassering. Brødrene dukket først opp i drammen litt ute på 1620-tallet, sammen med en annen ung mann, Claus Trondsen, født ca. 1614 (51 år i 1665), og alle kom fra den nye byen Christiania, som nettopp hadde overtatt plassen til Oslo. Historien om Christian IVs flytting av den byen er velkjent, men det er verd å merke seg at Claus Trondsens far, Trond Claussen , var den siste borgermester i Oslo før flyttingen.

```
1-Hans Lauritzen f. ca. 1606
 +Anne Faltinsdatter d. 1660, Bragernes, Buskerud
   2-Ingeborg Hansdatter
    +Hans Hansen Arctander, handelsmann d. 1682, Bragernes, Buskerud
      3-Hans Hansen Arctander, handelsmann, overformynder f. , Bragernes,
        Buskerud, d. 21 aug 1718, Bragernes, Buskerud
      3-Johanne Hansdatter f. , Bragernes, Buskerud
      3-Samuel Hansen Arctander f. , Bragernes, Buskerud
      3-Christopher Hansen Arctander f. , Bragernes, Buskerud
      3-Anne Hansdatter
   2-NN Hansdatter
    +Rasmus Olsen, kaptein
 +NN NN
   2-NN Hansdatter
    +Jacob Sørensen, borger f. ca. 1629
```

Tabell 3 Hans Lauritzens famile

Ungguttene satset, jeg hadde nær sagt selvfølgelig, på den nye vekstnæringen, trelast. Men det var ikke så helt enkelt å komme seg inn i bransjen. Administrasjonen i København var blitt bekymret for avskoging, og innførte fra 1618 en ny regel – for å drive en sag var det forutsetningen at sagen sto på egen grunn, og at tømmeret ble skåret i egen skog. Riktignok ble det innført et unntak fra regelen, nemlig at Kongens sager kunne skjære så mye de ville. Det er ikke sikkert at regelen ble innført utelukkende ut fra miljøvernhensyn.

Det ble da nedsatt en kommisjon som skulle kontrollere at alle sagbrukene oppfylte vilkårene. Hele prosessen ble treffende nok kalt Sagreduksjonen. I Drammensvassdraget begynte den naturlig nederst i elven, i Eiker og Modum der de store eksportsagene den gangen var. Ringerike lå enda litt kjelkete til for å få tømmeret klart for eksport. Men i siste halvdel av 1620-tallet, da de innledet sin karriere, var også sagbrukene i Ringerike redusert. Og det var nettopp i Ringerike de startet opp forretningene.

Hvordan de skaffet seg saggrunn er veldokumentert, de kjøpte en del av sagbruksvirksomheten i Hønefossen av Simon Hønen (han hadde trolig mer kapasitet enn an med de nye reglene kunne utnytte). Bare det faktum at ungguttene kunne gjennomføre en slik investering lenge før søppelobligasjoner og subrime-lån var oppfunnet, er en klar indikasjon på at de i likhet med kameraten Claus Trondsen kom fra 'en familie med piano'. Og selv i Christiania var antallet virkelig velhavende Lauritz-er rimelig begrenset på den tiden.

Vi vet nå at brødrene kjøpte seg sagkapasitet (med odel). Det er som nevnt ovenfor en nødvendig, men ikke tilstrekkelig forutsetning for å drive med trelastvirksomhet. Det krevdes også egen skog. Og noen tilsvarende handel av skog har jeg ikke sett.

Nok en gang kan rettssakene gi en pekepinn videre. I 1680 saksøkes Hans Lauritzen av sin egen datter, Ingeborg Hansdatter. Hun vil overta 1/6 av Nordre Semmen[18], som hun mener at hun i har krav på. I rettsakene går det frem at Hans sitter på halvparten av eiendommen. Dette er ikke helt sant, han hadde litt under halvparten, så han hadde ikke bøgselen. I 1647eide Jens Jensen med bøksel 15 lpd. rugmel. Hans Lauritzen eide 5 1/2 fjerding korn uten bøksel. Herr Willem (presten i Norderhov) eide 1 tønne korn uten bøksel. Det ser ut som Hans del havner over i brorens gren, i 1691 er Lars Simensen Dramdal landherre på Nordre Semmen.

I de første årene opptrådte brødrene nesten alltid som kompanjonger, men det er tegn som tyder på at de gled litt mer fra hverandre etter hvert. Blant annet er det påfallende at det var Søren Kinch som ble verge for Simons umyndige barn, ikke Hans Lauritzen. Et annet eksempel er at da det i 1640 skulle bygges ny tollbod i Drammen (den ble, o skrekk og gru, lagt på Strømsø-siden) var Claus Trondsen og Simon Lauritzen med på prosjektet, men ikke Hans Lauritzen. Men om brødrene etter hvert konsentrerte seg om separate prosjekter, har jeg ikke sett noen tegn til direkte konflikt mellom dem, og de var naboer i 1665.

Farfar?

Som det fremgår av avsnittet over, startet brødrene sin karriere i Drammensdistriktet meget unge. De kjøpte saggrunn i Hønefossen på et tidspunkt da prisene på den slags føk i været. De kan umulig ha skaffet seg kapital til dette på egen hånd. De må ha tilhørt samme sosiale lag i Oslo som Claus Trondsen, og viktigst av alt, de må ha hatt tilgang til skog på oversiden av Hønefossen, siden de unngikk konsekvensene av sagreduksjonen. Utvalget av mulige fedre til brødrene, og dermed bestefedre til Peder Simonsen, snevres inn.

Hans var den eldste av de to brødrene, og gitt at han var den eldste av samtlige barn, 'burde' far til brødrene hete Lauritz Hansen. Brukes så kriteriet samme sosialgruppe som borgermester Trond Clausen, blir raskt Christiania-rådmann og tidligere fogd Lauritz Hansen hovedmistenkt. Lauritz Hansen levde fra ca. 1575 til rundt 1638. Finne-Grønn har to ganger skrevet om ham, en gang i Norsk tidsskrift for genealogi etc, og en gang i NST[19]. I hver artikkel dukket det opp et ekteskap. Så ut fra Finne-Grønns artikler kjenner vi nå to ekteskap for Lauritz Hansen. Det mest kjente er med Anne Hellesdatter, enken etter Hr. Christopher Olufsen Pharo i Lier, og datter til Helle Bertelsen, en kjent Oslo-borger. Vi vet at Hr. Christopher døde i 1617. Det andre ekteskapet var med en Margrethe Hansdatter som ble gravlagt i Christiania så sent som 30/1/1695. Jeg har notert 1626 på dette ekteskapet, men er litt usikker på denne datoen. Uansett, ut fra hennes dødsår er det overveiende sannsynlig at det ekteskapet var etter ekteskapet med Helle. Vi kjenner to døtre etter Lauritz, Margrethe Lauritzdatter og Anne Lauritzdatter, begge tok slektsnavnet Hagedorn etter Margrethe Hansdatters far, på tross av at Margrethe bare kan være deres stemor. Og begge skal være født rundt 1615. Årstallet kan selvfølgelig være litt upresist, men mye tyder på at Lauritz' ekteskap med Helle var barnløst. Det finnes altså flere indisier på at Lauritz kan ha inngått et ekteskap tidligere som Finne-Grønn ikke har oppdaget.

Da gjenstår lakmus-spørsmålet, hadde Lauritz Hansen noe skog ovenfor Hønefossen. Lauritz var en svært rik skogeier, så en kunne

kanskje like gjerne forme et motspørsmål – hvor hadde han ikke skog? Men et eksempel er verd mer enn 1000 ekspertuttalelser. Går vi på Oslo-stoffet på Vigerusts nettsider[20], finner vi en oversikt over eiendomsforhold fra 1625[21]. Og ganske riktig, etter en lang liste med adelsgods han hadde fått kloa i, føres borger- og bondegodset opp. Og der, under Ringerike, er første oppførte gård Semmen med 1 fj Miell. Noe genealogisk bevis for at Lauritz var far til Hans og Simon er det selvfølgelig ikke, men det er i det minste et signifikant indisium.
Når det gjelder farmor, er jeg langt mer usikker. Det kan utelukkes at hun var en datter av Simon Hønen. Han var født rundt 1580, og jeg nekter å tro at han ble bestefar 25 år gammel. Dessuten havnet ikke noe av Simons skoger hos noen av brødrene. Og for det tredje er det usannsynlig at Lauritz Hansen vjille giftet seg med en bondedatter under noen omstendighet. En kan jo prøve navneteknikken om igjen og se etter Simon i Christiania, men jeg har ikke klart å hekte noen tunge indisier på noen av dem. Jeg lar derfor dette spørsmålet stå åpent som en utfordring til Christiaina-ekspertisen.

Søsken

Formatet for denne artikkelen er for lite til å gjennomgå slekten til Pers halv- og helsøsken i detalj. Jeg vil her vesentlig konsentrere meg om de om havner i artikkelens nedslagsområde – i praksis Gjertrud Johannes familie.
Når det gjelder familien på Dramdal i Eiker nøyer jeg meg derfor med å si at jeg har funnet igjen Lauritz Simonsen ikke bare i en serie saker vedrørende Ringerike, men også som jordeier på et bruk en av min kones aner i Flesberg drev. Denne familiegrenen havnet etter hvert i Gjerpen, en kan kanskje kalle det en slags tilknytning.

```
1-Simon Lauritzen, borger i Bragernes f. ca. 1608, d. 1672, Åby, Lier,
 Buskerud
+Ukjent
  2-Lauritz Simonsen, borger i Bragernes f. ca. 1634, Bragernes, Buskerud
  2-Maren Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud
+Anna Pedersdatter Kinck f. ca. 1633, Bragernes, Buskerud, d. 1672, (Bragernes
 kirke, Drammen, Buskerud)
  2-Karen Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud
  2-Per Simensen, borgermester f. ca. 1655, Bragernes, Buskerud, d. 1718,
    Skien, Telemark
  2-Gjertrud Johanne Simonsdatter Hylle f. ca. 1655, Bragernes, Buskerud, d.
    1722, Skien, Telemark
  2-Maren Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud, d. 17 jul 1692, Bragernes,
    Buskerud
```

Tabell 4 Simon Lauritzens familie

Jeg tviler på at det var noen flere oppvokste barn etter den første søsteren Maren og Søren Pedersen Kinck. Navnet hennes er strengt tatt avledet, ikke fullt utkildebelagt, men jeg antar at Simons yngste datter er oppkalt etter henne, i likhet med deres eneste kjente datter. Indisiene peker mot at hun døde i første barsel.
Flere av familiene i denne kretsen har flyttet til Danmark, og jeg ikke forsøkt å følge etterkommerne til noen av dem. Familien til Karen og Anders Jacobsen Sønderborg er den første.

```
1-Karen Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud
 +Anders Jacobsen Sønderborg, prokurator f. ca. 1641
   2-Johanne Marie Andersdatter Sønderborg dp. 24 mar 1688, København,
     København, Danmark
   2-Johanne Marie Andersdatter Sønderborg dp. 24 aug 1689, København,
     København, Danmark
   2-Ane Andersdatter Sønderborg dp. 11 aug 1691, København, København, Danmark
```

Tabell 5 Karen Simonsdatters familie

To av Jespers sønner fulgte faren i yrkesvalg. Peder ble apoteker i Arendal, mens Simon ble 'chirurgus' i Bragernes – et klokkeklart eksempel på gryende yrkesmessig diversifisering. Også et eksempel på at uventede møter mellom slektsgrener kan løse problemer. Midt i Peders barneflokk dukket det opp en Ellef Larsen Gram. Larsen? Nå har jeg en ane Ellef Larsen, som døde året før Ellef Larsen Gram ble født, og Arendal var ingen stor by på den tiden. Jeg visste at Peder var gift inn i en kjent Lillesandsfamilie, og ganske riktig, kona til Ellef Larsen viste seg å være en slektning av kona til Peder Jespersen Gram.

```
1-Maren Simonsdatter f. , Bragernes, Buskerud, d. 17 jul 1692, Bragernes,
 Buskerud
+Jesper Pedersen Gram, bartskjær og kirurg f. ca. 1660, d. 22 jan 1720,
 Bragernes, Buskerud
  2-Peder Jespersen Gram, apoteker f. ca. 1680, Bragernes, Buskerud, d. 14 mai
    1749, Arendal, Aust-Agder
   +Agnethe Christophersdatter f. 1692, Lillesand, Aust-Agder
     3-Jesper Pedersen Gram f. 1714, Arendal, Aust-Agder, d. 1782, Helsingør,
       Frederiksborg, Danmark
     3-Agnete Pedersdatter Gram f. 1716, Arendal, Aust-Agder
     3-Maren Margrethe Gram f. 1718, Arendal, Aust-Agder, d. 1790, Larvik,
       Vestfold
     3-Christopher Pedersen Gram f. 1721, Arendal, Aust-Agder
     3-Ellef Larsen Gram f. 1722, Arendal, Aust-Agder
     3-Jacob Pedersen Gram f. 1724, Arendal, Aust-Agder, d. 1790, Arendal,
       Aust-Agder
  2-Anna Jespersdatter Gram f. 1681, Bragernes, Buskerud, d. 1730, Skien,
    Telemark
   +Jonas Wulfsen Zahn d. ca. 1711, Bragernes, Buskerud
     3-Anne Marie Jonasdatter Zahn f. 1710, Bragernes, Buskerud
     3-Jonas Jonasen Zahn f. 1711, Bragernes, Buskerud
   +Morten Nissen Møller f. 1687, d. 1758, Skien, Telemark
     3-Anna Dorothea Mortensdatter Møller f. 1717, Kongsberg, Buskerud
  2-Simon Jespersen Gram, stadskirurg f. 25 aug 1683, Bragernes, Buskerud, d.
    1735, Bragernes, Buskerud
   +Bodil Margrethe von Cappelen f. 1693, Bragernes, Buskerud, bgr. 19 feb 1733

     3-Peder Anders Hofgaard Gram f. 1721, Bragernes, Buskerud
     3-Andreas Simensen Gram f. 1721, Bragernes, Buskerud
     3-Maren Simonsdatter Gram f. 1722, Bragernes, Buskerud, d. 1800,
       Bragernes, Buskerud
     3-Jesper Simonsen Gram f. 1725, Bragernes, Buskerud, d. 1758, Aalborg,
       Aalborg, Damark
     3-Kirsten Simonsdatter Gram f. 1727, Bragernes, Buskerud
     3-Karen Simonsdatter Gram f. 1731, Bragernes, Buskerud, d. 1801,
       Bragernes, Buskerud
  2-Johan Jespersen Gram f. 1685, Bragernes, Buskerud, d. før 29 okt 1692,
    Bragernes, Buskerud
  2-Søfren Jespersen Gram f. 1686, Bragernes, Buskerud
  2-Johannes Jespersen Gram, garver f. 1689, Bragernes, Buskerud
   +Birthe Olsdatter
```

Tabell 6 Maren Simonsdatters familie

Peder Jespersens søster Anna var først gang gift i Bragernes med Jonas Wulfsen Zahn. Hun fikk i alle fall en datter og en sønn i dette ekteskapet. Hun giftet seg andre gang med Morten Nissen Møller på Kongsberg, fra det ekteskapet er i alle fall datteren Anna Dorothea kjent. Morten Møller fikk en gang i 1720-årene stillingen som klokker i Skien, der Anna døde. Hun ble begravd 23/3/1730, 49 år og 11 måneder gammel. Møller giftet seg senere med Rachel Hesselberg.
Stadskirurgen Simon fant seg godt gifte, Bodil Margrethe von Cappelen fra Eiker/Drammen-grenen av von Cappelen-familien. De fikk til sammen 6 barn, som jeg ikke har fulgt videre. Broren Johannes Jespersen ble garver, og giftet seg med en Birthe Olsdatter. Jeg har ikke funnet noen barn etter dem, men heller ikke lett særlig grundig.

Gjertrud Johanne

Siden hun, i likhet med sin bror ar mange etterkommere i Grenland, spanderer jeg et eget avsnitt på henne. Hun var gift to ganger, første gang som nevnt med Caspar Becker, andre gang med Frantz Frantzen Cudrio. På grunn av det siste ekteskapet er hun omtalt i NST[22]. Hun hadde 5 døtre i første, og to døtre i andre ekteskap.

1-Gjertrud Johanne Simonsdatter Hylle f. ca. 1655, Bragernes, Buskerud, d. 1722, Skien, Telemark
+Caspar Lauritzsen Becher, skomaker d. ca. 1694, Skagen, Danmark
2-Anne Elisabeth Caspersdatter Becher d. før 1705, Skien, Telemark
+Wilhelm Karhoff, kirurg d. 1743, Solum, Telemark
2-Maria Caspersdatter Becher d. før 1708, Skien, Telemark
+Peder Jensen , krambodhandler, auksjonsmester d. før 1717, Skien, Telemark
3-Caspar Becker Pedersen f. 1706, Skien, Telemark, d. 25 mai 1728, St. Thomas, Vestindia
2-Abigael Caspersdatter Becher d. før 15 mar 1713, Skien, Telemark
+Jochum Henriksen Altenborg d. 1745, Nome, Telemark
3-Hendrich Jochumsen Altenborg f. 1711, Skien, Telemark
2-Karen Caspersdatter Becher d. etter 12 des 1740
+Bertel Hagendorn, Prokurator d. 1731, Skien, Telemark
3-Simon Hagendorn f. 1717, Skien, Telemark, d. før 1779
3-Maria Hagendorn f. , Skien, Telemark
3-Thomes Hagendorn f. 1724, Skien, Telemark
2-Anne Cathrine Caspersdatter Becher f. 11 aug 1692, Skien, Telemark, d. 5 feb 1729, Skien, Telemark
+Casper Frantzen Cudrio f. 6 mar 1671, Tufte, Gjerpen, Telemark, d. 2 jun 1732, Skien, Telemark
3-Cathrine Casparsdatter Cudrio f. 1715, Skien, Telemark, d. 1715, Skien, Telemark
3-Caspar Casparsen Cudrio f. 1716, Skien, Telemark, d. 1719, Skien, Telemark
3-Cornelis Caspersen Cudrio f. 1717, Skien, Telemark
3-Cathrine Caspersdatter Cudrio f. 1719, Skien, Telemark
3-Helvig Casparsdatter Cudrio f. 1720, Skien, Telemark
3-Casper Casparsen Cudrio f. 1723, Skien, Telemark, d. 1725, Skien, Telemark
3-Johannes Caspersen Cudrio f. 1725, Skien, Telemark
+Frantz Frantzen Cudrio f. ca. 1658, d. 1710, Skien, Telemark
2-Anne Dorthea Frantzdatter Cudrio f. ca. 1698, Skien, Telemark, d. 1718, Skien, Telemark
+Poul Brodahl, kjøpmann f. 1697, Drangedal, Telemark, bgr. 1 aug 1740, Skien, Telemark
3-Isac Brodahl f. 1718, Skien, Telemark, d. 1719, Skien, Telemark
2-Maren Frantzdatter Cudrio f. ca. 1701, Skien, Telemark, d. 1785, Brevik, Telemark
+Johan Krøger f. 1736, Skien, Telemark
3-Hans Jørgen Krøger d. 1777, Skien, Telemark

Tabell 7 Gjertrund Johanne Simonsdatter Hylles familie

Svigerfamilien

Vi vet ikke sikkert hvor Peder Simonsen giftet seg, det har trolig vært i Larvik. Kona, Catharina Marcusdatter Helmer, var født en gang før 1659, etter alt å dømme i Larvik eller Skien. Faren, Marcus Helmer var kjøpmann (les trelasthandler) i Skien, der han ble begravd 30/12/1666[23], 45 år 2 uker og 2 dager gammel. Jeg er ikke kjent med noen samtidskilder som nevner ham med patronym. Vår venn Finne-Grønn[24] utstyrer ham med patronymet Clausen, og gjør ham til en skåning som 1650 immatrikuleres ved Københavns universitet sammen med sin bror, den ulykkelige studenten Ove Clausen Helmer, som 1659 ble henrettet for landsforrederi under den svenske beleiringen av København. Dette ser imidlertid ut til å være feil, senere publiserte studier[25] gjenfinner denne Marcus Clausen Helmer som prest i Hørby sogn i Skåne. Likevel, det er ikke utenkelig at Finne-Grønn i alle fall har funnet frem til riktig slektskrets, en slekt som levde på begge sider av Øresund rundt 1600.

Kona til Marcus het Barbara Pedersdatter Green. Hun var født rundt 1623 i Larvik og døde i 1716 i Risør. Foreldrene hennes var Peder Thøgersen Green og Helvig Michelsdatter. Det er blitt spekulert i om Peder kan ha kommet fra Sigdal, og at Thøger i dette tilfellet er en forvanskning av Torgeir. Jeg har ikke grunnlag for å komme med noen nye innspill for eller imot i denne diskusjonen. Det som derimot er helt sikkert, er at Helvig Michelsdatter ikke kan være noen datter av fogden Michel von Norden, slik det har vært hevdet. Det har lenge vært kjent at kronologien til dette farskapet har vært vanskelig å få til å gå opp. Nå er skiftekortene for Larvik lagt ut på Digitalarkivet, så det er mulig for enhver å se at Helvig ikke finnes blant Michels arvinger.

Peder og Helvig drev det stort innenfor trelasthandel i Larvik, men fikk etter hvert mer og mer føle trykket fra greven. Peder døde rundt 1660, mens Helvig levde helt til 1696, sine siste år i Risør. Det er vel ikke umulig at hun atter hvert følte behov for hjelp fra en mann i familien som kunne styre sagbruksvirksomheten for seg, og at det er grunnen til at hun hentet i Peder Simonsen.

```
1-Peder Tøgersen Green f. etter 1595, Green søre, Sigdal. Buskerud, d. ca.
  1660, Larvik, Vestfold
 +Helvig Michelsdatter d. 1696, Risør, Aust-Agder
   2-Barbara Pedersdatter Green f. ca. 1623, Larvik, Vestfold, d. 7 jul 1716,
     Risør, Aust-Agder
    +Marcus Helmer, rådmann i Skien f. 1621, d. 30 des 1666, Skien, Telemark
      3-Catharina Markusdatter Helmer f. før 1659, d. 1712, Skien, Telemark
      3-Elen Marcusdatter Helmer
      3-Helvig Marcusdatter Helmer
      3-Barbara Marcusdatter Helmer f. 17 aug 1663, Skien, Telemark, d. 17 aug
        1663, Skien, Telemark
      3-Lisbeth Marcusdatter Helmer f. 1665, Skien, Telemark
   2-Frederik Pedersen Green, borgermester i Larvik d. 19 apr 1695, Larvik,
     Vestfold
    +Anne Hansdatter f. , Skien, Telemark
      3-Peder Fredriksen Green, sogneprest i Tinn f. 26 des 1669, d. 31 jan 1726
      3-Hans Green, oberst
      3-Else Fredriksdatter Green
      3-Helvig Green
   2-Else Pedersdatter Green f. 1642, Larvik, Vestfold, d. 11 des 1681,
     Gjerpen, Telemark
    +Jørgen Henriksen Groll, rådmann i Skien f. ca. 1612, d. 1666, Skien,
     Telemark
    +Hans Jacobsen Falch, rådmann i Skien d. 1696, Gjerpen, Telemark
      3-Kirstine Hansdatter Falch
   2-Karen Pedersdatter Green d. 24 sep 1705, Skien, Telemark
    +Jacob Halvorsen, postmester i Skien d. før 23/3/1681, Skien, Telemark
      3-Møe Pernille Jacobsdatter Juel f. 1660, Skien, Telemark, d. 1723,
        Skien, Telemark
      3-Anne Jacobsdatter d. før 26 des 1679, Skien, Telemark
      3-Margrethe Jacobsdatter d. før 12 jan 1717
    +Gunder NN
      3-Martha Gundersdatter
```

Tabell 8 Peder Greens familie

Marcus og Barbara fikk i alt fem jenter, Cathrine, Ellen, Helvig, Barbara og Lisbeth, de to siste er født i Skien i 1663 og 1665. Datteren Barbara døde samme dag som hun ble født. Siden paret giftet seg i 1656, og ingen av de tre første barna er registrert i Skien i løpet av de fire første årene kirkeboken for Skien er bevart for, har de trolig bodd et annet sted i deler av perioden, mest nærliggende i Larvik. Da Marcus døde forholdsvis ung (45 år) i 1666, hadde Barbara med fire små døtre i realiteten bare to valg, enten å gifte seg på nytt så raskt som mulig, eller å flytte hjem til mor. Hun valgte det siste, og jeg har ikke funnet opplysninger som tyder på at hun har giftet seg flere ganger.

Det endelige ordet er ikke sagt om Marcus karriere. I Skien er han bare registrert som vanlig borger, men i skiftet etter ham omtales han som 'fordums Raadmand'. Det hadde vært spennende å vite hvor han eventuelt hadde vært rådmann.

Av Catharinas søstre ble Elen gift med tolleren Jens Smith i Risør. Som forgjengeren i embedet Didrik Adam Køhler hadde han startet karrieren som livtjener hos kongen. Fra 1969 til 1979 var han tollbetjent i Sandefjord-Larvik (gjett hvor han møtte Elen), før han fikk tollerstillingen i Risør. Ved siden av tollerstillingen drev han med trelasthanel og gårdskjøp, og ble en rik mann.

Paret fikk fem barn. Sønnen Marcus Helmer Smith kom tilbake til Telemark som toller en kort periode i Kragerø, og senere som trelasthandler samme sted. Han døde 1735 i Bamble. Kona hans var datterdatter til Hans Lazarussen, og hørte dermed til Karen von Ansbachs etterkommere. Også søsteren Hedvig Elisabeth Smith, gift med Lars Clausen Bugge, bodde en periode i Kragerø, men flyttet tilbake til Aust-Agder.

Det har vært spekulert i om en av de gjenværende søstrene til Catarina har giftet seg med en Lorentz, og blitt opphav til familien Helmer i Strøm og Hurum, der navnene Lorentz og Marcus går igjen. Det er selvfølgelig mulig, men det er nok mer sannsynlig at nok et medlem av den tidligere omtalte familien i Skåne og Sjælland kom nordover – Lorentz er også et navn som forekommer i den familien, på linje med Marcus, Claus og Ove. Der er åpning for mer forskning på den familien, og stol ikke på at jeg tar meg tid til å stå for den.

```
1-Elen Marcusdatter Helmer
+Jens Smith, toller f. ca. 1660, Risør, Aust-Agder, d. , Risør, Aust-Agder
  2-Barbara Johanne Smith f. 1690, Risør, Aust-Agder
   +James dy Wicker
  2-Marcus Helmer Smith, byskriver f. 1692, Risør, Aust-Agder, d. 1735,
    Bamble, Telemark
   +Helvig Nilsdatter Munch f. ca. 1695, Langesund, Bamble, Telemark, d. 1764,
    Skien, Telemark
     3-Ellen Helmer Smith f. 1720, Kragerø, Telemark, bgr. 26 jul 1800, Skien,
       Telemark
     3-Jens Marcussen Smith dp. 24 mar 1722, Kragerø, Telemark, bgr. 10 nov
       1722, Kragerø, Telemark
     3-Helene Sophie Mechlenburg Smith dp. 2 okt 1724, Kragerø, Telemark, d.
       1807, Midtbøen, Kviteseid, Telemark
     3-Nils Marcussen Smith f. 1727, Kragerø, Telemark
     3-Hans Lund Smith dp. 24 nov 1729, Kragerø, Telemark, d. 1736, Langesund,
       Bamble, Telemark
     3-Jens Marcussen Smith dp. 1 aug 1732, Kragerø, Telemark, d. før 1766
     3-Aleth Marcusdatter Smith dp. 1 aug 1732, Kragerø, Telemark, d. 7 jan
       1773, Skien, Telemark
  2-Hedvig Elisabeth Smith f. 1693, Risør, Aust-Agder
   +Lars Claussen Bugge f. ca. 1680, Kristiansand, Vest-Agder, d. 28 apr 1728,
    Risør, Aust-Agder
     3-Anna Bugge f. 1717, Kragerø, Telemark, d. 1723
     3-Claus Bugge f. 1718, Kragerø, Telemark, d. 1783, Arendal, Aust-Agder
     3-Ellen Bugge f. 1719, Kragerø, Telemark
     3-Jens Bugge f. 1720, Kragerø, Telemark
  2-Anne Sophie Smith f. 1698, Risør, Aust-Agder
   +Jacob Clausen Them f. 7 des 1697, Risør, Aust-Agder, d. 6 sep 1779, Risør,
    Aust-Agder
     3-Markus Helmer Claussen Them f. 1719, Risør, Aust-Agder
     3-Jacob Them
     3-Anne Sophie Them
  2-Bertel Smith, toller d. , Solum, Telemark
   +Ukjent
     3-Jan Bertelsen, skipskaptein
```

Tabell 9 Ellen Helmers familie

Borgermester og borgermesterskap

Det var ingen lett jobb Per Simonsen gikk til da han aksepterte borgermestervervet. Allerede hadde de første tegnene på økende internasjonal spenning vist seg, og flere skulle det bli. Årene frem til1709 ble likevel ganske fredelige.
Til gjengjeld måtte han slite med å opparbeide seg tillit som innflytter, og med en magistrat som hadde en tendens til å prioritere egne interesser foran byens. Skal vi tro Schneider var 'først meg selv' mer en pavlovsk refleks enn en tendens.
6. februar 1710 brøt den store nordiske krigen ut. Det viste seg raskt at byen på ingen måte var klar for å ta vare på seg selv under slike omstendigheter, enn mindre for krigsinnsats. En borgervæpning ble organisert, men på områder som legedekning og medisiner sto man på bar bakke. Slottloven i Christiania kom nå med stadig nye krav, og resten av sin id som borgermester måtte Per Simonsen leve i konstant krysspress mellom byens borgere og de sentrale myndighetene.
Han var nok ingen stor leder, men ble i høyeste grad også forstyrret i sin embetsførsel av innspill og beskyldninger fra rådmennene i magistraten og fra borgerne. Når så i tillegg de fleste utenbysboende negitiantene nektet å betale skatt, toppet det seg – og det endte med at Simonsens og rådmann Brants bo ble beslaglagte som sikkerhet. Gerhard Hansen greide å vri seg unna.
Da det var kommet så langt som til 1716, fungerte magistraten ikke i det hel tatt. Til slutt ble hele magistraten avsatt 3. februar 1717. Per Simonsens tid som borgermester var omme. Han døde halvannet år senere.

Familie

Per Simonsen giftet seg som nevnt første gang med Barbara Helmer. Ifølge tradisjonen skal det ha skjedd i 1690. Det må imidlertid være åpenbart feil, Anne, den eldste, fikk sitt første barn i 1697, og Helvig giftet seg i 1700. Så selv om det ikke er omtalt i rettssakene i Bragernes, er det grunn til å regne med at de var gift i alle fall deler av perioden da rettssakene foregikk. De fikk 7 barn, de fleste trolig født i Larvik:
1. Simon Pedersen Hyld var offiser, major i 1730, gift med Catharina, hadde sønnen Peder Simon f. ca 1730. Familien bodde i København i 1730-årene.
2. Abraham Pedersen Hyld var også offiser, gm. Anna Marie Poulsdatter Post og hadde to døtre. Han døde ant. 1729. Anna Marie dpt. 28/5 1680 i Sauherad, var datter av Povl Olsen Post i hans fjerde ekteskap.

3. Caspar Becher Pedersen Hyld var født 1697 i Larvik. Han døde 1758 i Porsgrunn.
4. Anne Pedersdatter Hyld. Hun var gm. Claus Them i Porsgrunn. Hun døde i Porsgrunn i 1758, oppgitt 82 år gl. Det er trolig litt i overkant, men ikke dramatisk feil.
5. Helvig Pedersdatter Hyld, f. før 1694.
6. Lisbet Pedersdatter Hyld, f. før 1694, gm. Isak Pedersen Leth 1714 . Barn: Cathrine f. 1715, Peder f. 1717, Femia f. 1719, Ole f. 1721, Dines f. 1723. Lisbet døde i 1765. Isak døde 1758 i Porsgrunn, 82år gl.
7. Johanne Maria Pedersdatter Hyld, f. 1694, gm. Halvor Halvorsen Solberg i Drangedal. Barn: Per Simen, Marcus Helmer, Gjertrud, Catharina Helmer, Maria Magdalene. Johanne Maria døde i Drangedal i 1774.

```
1-Per Simensen, borgermester f. ca. 1655, Bragernes, Buskerud, d. 1718,
  Skien, Telemark
 +Catharina Markusdatter Helmer f. før 1659, d. 1712, Skien, Telemark
   2-Anne Pedersdatter Hyld, smålasthandler f. ca. 1684, d. 1757, Porsgrunn,
     Telemark
   2-Simon Pedersen Hyld, major
   2-Abraham Pedersen Hyld, offiser d. ca. 1729
   2-Helvig Pedersdatter Hylle f. før 1694, Skien, Telemark
   2-Lisbeth Pedersdatter Hyld f. før 1694, Skien, Telemark, d. 1765,
     Porsgrunn, Telemark
   2-Johanna Marie Hylle f. 1694, Skien, Telemark, d. 1774, Solberg, Drangedal,
     Telemark
   2-Caspar Becher Pedersen Hyll, overformynder, trelasthandler f. 1697,
     Larvik, Vestfold, d. 1758, Porsgrunn, Telemark
 +Margrete Lorensdatter Bøyesen d. 7 mai 1720, Skien, Telemark
```

Tabell 10 Per Simonsens familie

Catharina døde i 1712 av pest, etter at Per hadde tatt mannskapet fra et pestbefengt skip inn i huset og familien hadde pleiet dem. Seierstad[26] omtaler hendelsen slik: "En kveld i julen 1711 la noen båter til ved Skiens brygge. Ombord var 112 dødssyke orlogsmatroser. De var smittet av pest og var frosne og halvdøde, ja så elendige at Skiensborgere måtte bære dem på land på stiger og bårer. En døde ombord nede på havnen, en mens han ble båret i land. I Skien var ingen rådhusbygning eller innkvarteringssal hvor de syke kunne få herberge og pleie; privatfolk måtte ta de stinkende, smittefarlige matrosene inn i husene sine. Med "stor kjærlighet og kristendomsplikt" tok borgermester Peder Simonsen den første kvelden en stor del av dem inn i sitt hus og pleiet dem med varme, mat og drikke. Det kostet hans kone livet. De syke ble etter hvert fordelt rundt om både i kjøpstaden og på ladestedene. Det ene bud etter det andre kom til rådstuen fra borgere som meldte at hustru og barn lå pestsmittet, hjelpeløse i sengen. Men pesten kulminerte raskt. Ett år senere var det bare igjen tre vanføre matroser til forpleining." (s. 318) Det er tvilsomt at det kan ha vært byllepest som brøt ut så sent, trolig var det en annen dødelig infeksjonssykdom.
Det var skifte etter Catharina 18/5 1712 – 11/2 1713. Da er alle barna oppført med familienavnet Hyld, senere er det også skrevet Hylle. Det er ikke kjent at Per Simonsen selv noen gang benyttet slektsnavnet, men søsteren Gertrud Johanne brukte det. Det tyder på at navnet kommer fra hans familie, kanskje fra en av bestemødrene? Det er imidlertid ikke mulig å påvise noen forbindelse til slekten med samme navn fra Holla, for sistnevnte familie er navnet Hylle visstnok blitt til som en forvanskning av Holden, det gamle navnet for Holla.
Peder Simonsen giftet seg andre gang med enken etter forgjengeren i borgermesterstillingen Peder Jacobsen Baad (d. 1695), Margrethe Lorensdatter Bøyesen. Dette ekteskapet var barnløst. Schneider[27] skriver:
'Av dokumenterne sees, at baade Tonsberg og biskop Deichman har været i Skien i februar; i et brev av 10/2 indbød borgem. Simonsen Tønsberg til at bo hos ham under opholdet, med tilføiende at han gjerne skulde huset bispen ogsaa, hvis han ikke hadde hat sin svoger sorenskr. Marcus Hansen i logis.'
Denne passasjen har gitt opphav til mye spekulasjon om sorenskriveren var gift med en ukjent(?) søster av Per. Men oppføringen av Madam Bøyesen i manntallet for Skien 1712 gir svaret:
'4. Fordum Borgemæster Sallig Peder Baads Efterlefverske, Beboer Eiende Gaard som hendes Børn er tilfalden 1/2 deelen udj. Eier en Saug i Byen med lidet Tømmer der til. Bruger ellers ingen anden Næring. Hendes Børn er gifte og dend Sidste som fick Sorenskrifveren Marchus Hanss. er udj Gaarden med Moderen. Haver tilsammen en Tienestepige.'
Det er altså den tidens utvidede svogerbegrep i forhold til vår bruk av begrepet som skaper forvirringen – Marcus Hansen må åpenbart ha vært gift med et av Peder Baads barn.

Barneflokken

Jeg har ikke forsøkt å følge etterkommerne til de to offiserssønnene i Danmark. For den interesserte leser kan det være en fordel å vite at danske offisersoversikter er minst like gode som Ovenstads[28] norske oversikt.

```
1-Simon Pedersen Hyld, major
 +Catharina NN
   2-Peder Simonsen Hyld f. ca. 1730, København, København, Danmark
```

Tabell 11 Simon Pedersens familie

Anne Pedersdatter Hyld

Anne var den eldste i søskenflokken. Hun ble gift med Claus Them i Risør, og fikk fem barn med ham, hvorav tre vokste opp. Som enke flyttet hun til Porsgrunn og etablerte seg som smålasthandler.
For vår historie er eldstesønnen Jacob Clausen Them den mest interessante. Han giftet seg med Anne Sophie Smith, datter av Ellen Marcusdatter Helmer og Jens Smith, så der ble forholdt i familien. (Sjekk ut om Abigael Them og Johan Voigt i Solum).

```
1-Anne Pedersdatter Hyld, smålasthandler f. ca. 1684, d. 1757, Porsgrunn,
  Telemark
 +Claus Jacobsen Them f. 1665, Risør, Aust-Agder, d. 10 mar 1726, Porsgrunn,
  Telemark
   2-Jacob Clausen Them f. 7 des 1697, Risør, Aust-Agder, d. 6 sep 1779, Risør,
     Aust-Agder
    +Anne Sophie Smith f. 1698, Risør, Aust-Agder
      3-Markus Helmer Claussen Them f. 1719, Risør, Aust-Agder
      3-Jacob Them
      3-Anne Sophie Them
   2-Barbra Catherine Them f. 6 nov 1699, Risør, Aust-Agder, d. 1753, Vestsida,
     Porsgrunn, Telemark
   2-Sara Johanne Them f. 9 aug 1701, Risør, Aust-Agder, d. 7 okt 1704
   2-Ellen Helmer Them f. 10 nov 1702, Risør, Aust-Agder, d. før 1753
    +Claus Hansen Knopf
      3-Anne Clausdatter Knopf
      3-Hans Clausen Knopf f. ca. 1734
      3-Caspar Fredrich Clausen Knopf f. ca. 1740
   2-Catherine Helmer Them f. 27 des 1704, Risør, Aust-Agder, d. 10 aug 1705
   2-Mogens Clausen Them f. ca. 1715, d. 1733, Vestsida, Porsgrunn, Telemark
   2-Abigael Clausdatter Them f. ca. 1715, d. 1759, Vestsida, Porsgrunn,
     Telemark
    +Johan Olsen Voigt
      3-Anna Doethea Voigt f. ca. 1752
      3-Them Laurentius Voigt f. 1754, Vestsida, Porsgrunn, Telemark, d. 1754,
        Vestsida, Porsgrunn, Telemark
      3-Nicolai Bang Voigt dp. 5 mar 1756, Solum, Telemark
      3-Sophia Amalia Voigt f. 1757, Vestsida, Porsgrunn, Telemark, d. 1757,
        Vestsida, Porsgrunn, Telemark
      3-Abigael Johanne Voigt f. 1759, Vestsida, Porsgrunn, Telemark, d. 1759,
        Vestsida, Porsgrunn, Telemark
```

Tabell 12 Anne Pedersdatters familie

Helvig Pedersdatter Hyld

Helvig giftet seg i 1700 i Risør med Jens Nielsen. Jeg har notert 3 sønner på paret, alle født i Risør i perioden 1700 til 1704.

```
1-Helvig Pedersdatter Hylle f. før 1694, Skien, Telemark
 +Jens Nielsen
   2-Niels Jensen f. 1700, Risør, Aust-Agder
   2-Johannes Jensen f. 1702, Risør, Aust-Agder
 2-Marcus Helmer Jensen f. 1704, Risør, Aust-Agder
```

Tabell 13 Helvig Pedersdatters familie

Lisbeth Pedersdatter Hyld

Lisbeth giftet seg med Isach Pedersen Leth. Han hørte til en gammel Trondheimsfamilie, og ble måler, veier og vraker i Porsgrunn, og fra 1715 og til sin død 1758 også havnefogd samme sted. Han hadde tidligere vært gift med Femia Christensdatter, et barnebarn av Søfren Giertsen, og dermed en etterkommer etter Karen von Ansbach, og hadde en sønn med henne.

```
1-Lisbeth Pedersdatter Hyld f. før 1694, Skien, Telemark, d. 1765,
 Porsgrunn, Telemark
+Isak Pedersen Leth f. 30 apr 1679, Skien, Telemark, d. 30 okt 1758, Vestsida,
 Porsgrunn, Telemark
  2-Gunhild Cathrine Leth f. 1698, Skien, Telemark, d. 1792, Osebakken,
    Gjerpen, Telemark
   +Hans Bruun f. 1707, Skien, Telemark, d. 1759, Gjerpen, Telemark
     3-Else Cathrine Bruun
     3-Marie Henriche Bruun f. 1751, Porsgrunn, Telemark, d. 1798, Porsgrunn,
       Telemark
  2-Cathrine Leth f. 1713, Porsgrunn, Telemark, d. 30 jul 1803, Vestsida,
    Porsgrunn, Telemark
   +Hans Kiemler Leth f. 1726, d. 1776, Porsgrunn, Telemark
     3-Ole Leth, havnefogd f. 1753, Vestsida, Porsgrunn, Telemark, d. 13 sep
       1827, Porsgrunn, Telemark
     3-Isach Leth, stadshauptmann f. 1757, Vestsida, Porsgrunn, Telemark, d.
       1831, Arendal, Aust-Agder
  2-Peder Leth f. 1717, Porsgrunn, Telemark
  2-Femia Leth f. 1719, Porsgrunn, Telemark, d. 1783
   +Halvor Jansen Usler f. 1736, Vestsida, Porsgrunn, Telemark, d. 1780
  2-Ole Leth, Sjømann f. 1721, Porsgrunn, Telemark, d. 1725, Porsgrunn,
    Telemark
  2-Dines Leth, Sjømann f. 1723, Porsgrunn, Telemark
```

Tabell 14 Lisbeth Pedersdatters familie

Blant deres barn har jeg særlig merket meg Cathrine. Hun ble gift med en slektning, Ole Kiemler Leth, og fikk to sønner. Den yngste av dem, Isach, ble stadshauptmann i Arendal. Hans datter Catharine Helmer Leth ble gift med Morten Michael Kallevig, Arendals største kjøpmann og mannen som lot oppføre Kallevig-gården, byens stolthet som nå fungerer som rådhus. De bidro også sterkt til å skaffe Per Simonsen mange etterkommere.

Johanne Marie Hyld

Av naturlige grunner er Johanne Marie den av barna som har interessert meg mest. Men jeg er i godt selskap, Sannes[29] har fyldigere beskrivelse av henne enn av de fleste andre i persongalleriet. Hun kan med rette kalles fargerik.
Hennes tilkommende mann, Halvor Halvorsen Solberg, hadde først vært gift med en husmannsdatter. To barn levde opp fra det ekteskapet. Da Gjertrud Olsdatter døde i ekteseng, søkte Halvor eksperthjelp hos presten. Presten visste råd: Halvor trengte en bra manns datter, så han kunne be folk hjem til seg, og dessuten hadde prestefrua en fattig, men fornem slektning som nettopp var blitt faderløs. Slik fortelles historien i Sannes. Jeg går strengt tatt ikke god for sannhetsgehalten i dokumentasjonen av fortellingen, men den er for god til å trekkes i tvil.

En digresjon

1700-tallet var en god tid for trelasthandelen, og mange bønder som under 1600-tallet hadde blitt leilendinger, klarte i den perioden å kjøpe tilbake gårdene sine. Og de som hadde klart å holde på gården kunne samle tilsvarende mer på kistebunnen. Det blir imidlertid helt feil å kalle ekteskapet mellom Johanne Marie og Halvor for et ekteskap mellom gammelt navn og nye penger – det kom definitivt i kategorien Gammel navn og gamle penger. Halvors oldefar var den styrtrike Eiliv Solberg.
Eiliv var den rikeste bonden i det sørligste Norge. Problemet er bare å avgjøre hvilken Eiliv. Den ene kadidaten var, som den intelligente leser har gjettet, Eiliv Solberg, den andre var Eiliv Arnulfsen Ryen i Tveit i Vest-Agder. En poengseier ville være vanskelig å plassere - omregningsfaktorer mellom tønner og huder, og valg av tidspunkt for opptellingen ville bli avgjørende. Det er faktisk mulig at de to kan ha møtt hverandre. Eiliv Arnulfsens første kone var datter til Christopher Andersen på Jomfruland, og arvet eiendommer i Grenland, blant annet Søtholt i Bamble, etter ham. Men jeg tviler på at noen av dem kjente omfanget av den andres eiendommer.
Eilivs opphav har vært en gåte i lange tider. Sauheradsboka påstår at han var odelsgutt på Evju i Sauherad. Den har tatt feil før, men Evju var faktisk en av de gårdene han hadde store eierandeler i tidlig. Det er dermed ikke gitt at forbindelsen er så enkel som Sauheradsboka hevder. En annen teori gjør ham til sønn på Brøsjø i Drangedal. Jeg tviler også på den teorien i sin enkleste form, men håper leseren kan vente et avsnitt eller to på begrunnelsen min.
La det være sagt med en gang, jeg har ikke løst gåten. Men jeg tror jeg har funnet et utgangspunkt å nøste i, som med litt flaks kan løse gåten – og håper jeg kan inspirere noen med bedre kunnskaper om Midt-Telemark enn meg til å gjøre et forsøk. Jeg tar utgangspunkt i jordeboka for Telemark og Numedal i 1615[30], mens Eiliv er i starten av karrieren, og kjøpegodset neppe kan ha en dominerende plass i godsmengden. Der er Eiliv oppført med følgende gårder:

Gard	Sokn	Eigarpart	Smørskatt	Mjølskatt
Solberg	Drangedal	2 h	1/2 pd	1 pd
Holte	Drangedal	2 h	6 mk	1/2 pd
Våje nordre	Drangedal	2 h		
Evje med Sætre	Nesherad	4 1/2 t		
Eikja vestre	Bø	1 t		
Stokkland	Bø	1/2 t		
Voltveit nordre	Sauherad	1/2 t		

Tabell 15 Eiliv Solbergs eiendommer i 1615

Fra andre kilder vet vi at Drangedalsgodset var giftningsgods, og innslaget av gammelt Vrålstad-gods tyder på at Eilivs kone, som ut fra oppkallinger trolig het Taran hadde røtter i Vrålstad-slekten. Det er en god indikasjon på at Eiliv selv ikke var født i Drangedal. Da kan det være grunn til å se om det finnes noe mønster rundt de fire øvrige gårdene. Og det gjør det faktisk for tre av gårdene. En annen stor jordeier, Vetle Vegheim, eier i 1615 akkurat like store parter i Evje, Eika, og Stokland som Eiliv. Dette er en sterk indikasjon på at de må ha vært likestilte arvinger til disse tre gårdene, og den felles arvelateren kan neppe være langt tilbake. Vetle bodde på nordre Vegheim, og i 1647 rådde 'Ellef Nos' bygsla på søndre Vegheim. Det bør nevnes at Vetle også satt med parter i en rekke andre gårder i 1615.

Hva så med Brøsjø? Eiliv førte rettssak i 1658 med 'en brorsønn' om retten til Brøsjø. I et senere rettsdokument fra 1703 vitnes at Eiliv skulle ha odelsretten etter 'hans fader som bodde på Brøsjø'. Inntil det motsatte er bevist, velger jeg å legge mer vekt på det håndfaste, eiendomsforholdene, enn på vitnegjengivelser som kan være preget av tidens upresise gjengivelser av slektsforhold. Jeg har mer tro på at det er Taran som hadde forbindelser tilbake til Brøsjø. Vær oppmerksom på at dersom jeg har rett her, kan ikke Taran være en datter av Jørgen Torvildsen Ljøstad og Liv Torbjørnsdatter Vrålstad – den eventuelle forbindelsen til Vrålstad må gå lenger bakover, og over flere generasjoner. Fraværet av Ljøstad-gods hos Eiliv peker i samme retning. En kan notere seg at Livs bestefar Hallvard Torbjørnsen hadde en datter som het Taran, uten at jeg vil legge mer i det enn at navnet var kjent i bruk i slekten tidligere.

Johanne Maries familie fortsetter

Halvor Halvorsen Solberg hadde vært gift tidligere. Tradisjonen sier at han hadde deltatt i krigene i Holstein og lovet at om han kom hjem igjen, skulle han gjøre det ultimate offer, og gifte seg med en husmannsdatter. Ingen kjenner i dag sannhetsgehalten i den historien heller, men den sier sitt om forholdet mellom storbønder og husmannsfolk på den tiden. Uansett, hans første kon var faktisk en husmannsdatter, Gjertrud Olsdatter Dalane. Han fikk fire barn med henne før hun døde 28 år gammel, en sønn og en datter vokste opp, Mariken og Halvor.

Deretter giftet han seg som allerede nevnt med Johanne Marie, og fikk et "møblert hjem". som prestefruen hadde lovet. Halvor og Johanne dukket stadig opp som faddere for slektninger på Skienskanten, og de oppnådde noen ingen i Drangedal hadde oppnådd før, å bli omtalt som Madame og Monsieur. Det er vanskelig å si i hvor stor grad denne selskapeligheten og reisevirksomheten gikk utover gårdsdriften. Men det gikk nok bra så lenge Halvor levde. Da han døde i 1735, var ingen av de fem barna som vokste opp fra annet ekteskap, Cathrine, Peder Simon, Gjertrud, Maria og Marcus, myndige – og det falt i Johanne Maries lodd å sørge for at de ble godt gift.

1-Halvor Halvorsen Solberg, bonde f. 1675, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 1735, Solberg, Drangedal, Telemark
+Gjertrud Olsdatter Dalane f. ca. 1686, Dalane u/Våje, Drangedal, Telemark, d. 1714, Solberg, Drangedal, Telemark
2-Halvor Halvorsen Solberg f. 1708, Solberg, Drangedal, Telemark, d. før 1710, Solberg, Drangedal, Telemark
2-Mariken Halvorsdatter Solberg f. 1709, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 7 mar 1791, Solberg, Drangedal, Telemark
2-Halvor Halvorsen Solberg f. 1710, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 1767
2-Brynhild Halvorsdatter Solberg f. 1713, Solberg, Drangedal, Telemark, bgr. 23 apr 1714, Drangedal, Telemark
+Johanna Marie Hylle f. 1694, Skien, Telemark, d. 1774, Solberg, Drangedal, Telemark
2-Cathrine Helmer Halvorsdatter Solberg f. 1716, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 8 jul 1742, Gjerpen, Telemark
2-Peder Simen Solberg, bonde f. 1718, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 1788, Solberg, Drangedal, Telemark
2-Giertrud Halvorsdatter Solberg f. 1720, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 1739, Solberg, Drangedal, Telemark
2-Maria Halvorsdatter Solberg f. 1724, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 1779, Kragerø, Telemark
2-Marcus Helmer Halvorsen Solberg, lensmann f. 1727, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 16 mai 1808, Drangedal, Telemark
2-Helvig Halvorsdatter Solberg f. 1730, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 1731, Drangedal, Telemark

Tabell 16 Halvor Solbergs familie

Dette var en oppgave etter hennes hjerte. Hun sørget for å giftet alle tre døtrene inn i embeds- eller borgerstanden, Cathrine med Mathias Hjorteberg, og Gjertrud med kaptein Lassenius Jensen Rye. Med den yngste, Maria, skjøt hun virkelig gullfuglen, hun fikk prokuratoren og trelasthandleren Halvor Heuch, som slo seg opp til Kragerøs fremste borger. Det var verre med sønnene. Disse ville hun ha penslet inn på en borgerlig karriere, men de foretrakk det frie livet på landet og ville helst gifte seg med bondedøtre. Med den yngste gikk sønnen det så langt at hun trakk ham for retten for valg av livsledsager. Det endte med et forlik der han lovet å vente et år med å gifte seg. Seks uker senere var han gift med sin Claudine.

1-Marcus Helmer Halvorsen Solberg, lensmann f. 1727, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 16 mai 1808, Drangedal, Telemark
+Anne Klasdotter Finneid f. 1729, Finneid, Drangedal, Telemark, d. , Solberg, Drangedal, Telemark
2-Halvor Markussen Solberg f. 1750, Drangedal, Telemark
2-Per Simon Markussen Vefall f. 1758, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark, d. 1839, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark
+Anne Olsdatter Brøsjø f. 1768, Brøsjø, Drangedal, Telemark, d. 1853, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark
3-Anne Pedersdatter Vefall f. 1790, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark, d. 28 mar 1865, Kittilsøy, Drangedal, Telemark
3-Markus Helmer Persen Vefall f. 1792, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark, d. 1856, Vefall, Drangedal, Telemark
3-Aslaug Persdatter Vefall f. 1794, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark
3-Ole Pederson Vefall f. 1797, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark
3-Karen Maria Persdatter Vefall f. 1806, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark, d. 25 apr 1839, Naas, Drangedal, Telemark
3-Maria Pedersdatter Vefall f. 2 apr 1801, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark
3-Johanne Maria Pedersdatter Vefall f. 1 mai 1803, Landvik, Vefall, Drangedal, Telemark
2-Maria Katrine Markusdtr Solberg f. 25 feb 1761, Drangedal, Telemark
+Nilsmund Ellingsen Våje f. 1754, Våje søndre, Drangedal, Telemark
2-Asborg Johanne Markusdtr Øvre Vefall f. 1765, Vefall øvre, Drangedal, Telemark, d. 1838, Sannes, Drangedal, Telemark
+Olav Åsulvsen Sannes f. 1763, Sannes, Drangedal, Telemark, d. 1813, Sannes, Drangedal, Telemark

Tabell 17 Marcus Helmer Solbergs familie

3-Sigrid Olsdatter Sannes f. 1786, Sannes, Drangedal, Telemark, d. 1852, Naas, Drangedal, Telemark
3-Anne Olsdatter Sannes f. 1792, Sannes, Drangedal, Telemark, d. 1839, Tørnes, Drangedal, Telemark
3-Johanne Maria Olsdatter Sannes f. 1796, Sannes, Drangedal, Telemark
3-Olav Olsen Sannes f. 1800, Sannes, Drangedal, Telemark, d. 1881, Sannes, Drangedal, Telemark
3-Markus Olsen Sannes f. 1805, Sannes, Drangedal, Telemark
3-Mariken Olsdatter Sannes f. 1809, Sannes, Drangedal, Telemark, d. 1883, Tørnes, Drangedal, Telemark
2-Anne Helvig Markusdtr. Øvre Vefall f. 1770, Vefall ytre, Drangedal, Telemark
+Eilert Eilertsen Landsverk f. , Landsverk, Sannidal, Telemark
+Even Jensen Ødegården
2-Klaudine Marcusdotter Vefall f. 1770, Vefall øvre, Drangedal, Telemark, d. 1837, Tørnes, Drangedal, Telemark
+Per Simen Halvorson Tørnes, bonde f. 1774, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 1838, Tørnes, Drangedal, Telemark
3-Anne Persdatter Tørnes f. 1799, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. , Jysereid, Tørdal, Telemark
3-Aase Persdotter Tørnes f. 1801, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 30 sep 1856, Holte, Drangedal, Telemark
3-Halvor Persen Tørnes f. 1802, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 1837, Tørnes, Drangedal, Telemark
3-Mari Persdatter Tørnes f. 1805, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 1867, Tveit, Drangedal, Telemark
3-Markus Helmer Persen Tørnes f. 1807, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 24 mai 1880
3-Johanne Maria Persdatter Tørnes f. 1810, Tørnes, Drangedal, Telemark

Tabell 17 Marcus Helmer Solbergs familie fortsetter

Rettssaker hørte eller til dagens orden på Solberg. Det begynte med de 'tradisjonelle' sakene mellom barna fra første ekteskap, og Johanne Marie og barna fra andre ekteskap om eiendommene. Senere var normalt mønsteret Johanne og svigersønnene på den ene sidene, og sønnene på dn anedre (som en ekstra forsmedelse for Johanne meldte kaptein Rye seg inn i sønnepartiet). Det kan ha sammenheng med at Gjertrud døde tidlig, kapteinen giftet seg igjen og bodde enda mange år på Solberg.

1-Peder Simen Solberg, bonde f. 1718, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 1788, Solberg, Drangedal, Telemark
+Kari Pedersdotter Naas f. 1717, Naas, Drangedal, Telemark, d. 1770, Solberg, Drangedal, Telemark
2-Mari Persdatter Tørnes f. 1745, Tørnes, Drangedal, Telemark
2-Johanne Maria Persdatter Tørnes f. 1747, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 1820, Romnes, Holla, Telemark
2-Halvor Person Tørnes, bonde f. 1748, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 1804, Tørnes, Drangedal, Telemark
2-Johanne Cathrine Persdatter Tørnes f. 1754, Tørnes, Drangedal, Telemark
+Kari Gunnarsdatter Singusdal f. 1748, Singusdal, Drangedal, Telemark
2-Kari Persdatter Tørnes f. 1773, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 1837, Oseid, Drangedal, Telemark
2-Ingeborg Persdatter Solberg f. 1775, Tørnes, Drangedal, Telemark
2-Gunnar Person Tørnes f. 1777, Tørnes, Drangedal, Telemark
2-Anne Helvig Pedersdatter Toe f. 1778, Tørnes, Drangedal, Telemark, d. 1847
2-Maria Persdatter Tørnes f. 1783, Tørnes, Drangedal, Telemark

Tabell 18 Per Simen Solbergs familie

Kapteinen kritiserte også forholdet mellom forbruksmønsteret til Johanne og arbeidsinnsatsen hun ga tilbake. Fagfolk skal man lytte til, og kapteinen viste seg selv som en ekspert i grenen 'utarming av gård'. Han kjøpte gården Tønnevold utenfor Grimstad, og Landgraff[3], som kunne være skarp når han følte for det, var nådeløs i sin beskrivelse av gårdens tilstand da boet etter ham skulle gjøres opp.

```
1-Lassinius Jensen Rye f. 8 nov 1706, Rødenes, Østfold, d. 24 des 1783,
  Tønnevold, Fjære, Aust-Agder
 +Giertrud Halvorsdatter Solberg f. 1720, Solberg, Drangedal, Telemark, d.
  1739, Solberg, Drangedal, Telemark
   2-Gjertrud Lasseniusdatter Rye f. 1739, Solberg, Drangedal, Telemark
 +Olava Bernhoft f. 1721, Surnadal, Møre og Romsdal, d. etter 29/9/1788
   2-Anna Dorothea Lassenius Rye f. 1747, Drangedal, Telemark, d. 1747,
     Drangedal, Telemark
   2-Jens Lassenius Rye f. 1748, Drangedal, Telemark, d. 1748, Drangedal,
     Telemark
   2-Georg Christian Bernhoft, prest f. 31 okt 1749, Drangedal, Telemark, d.
     1833
   2-Jens Lassenius Rye f. 1751, Drangedal, Telemark, d. 1755, Drangedal,
     Telemark
   2-Hans Cornelius Rye f. 1753, Drangedal, Telemark
   2-Anna Dorothea Rye f. 1754, Drangedal, Telemark, d. 14 mai 1773, Tønnevold,
     Fjære, Aust-Agder
   2-Anders Christian Bernhoft Rye f. 1756, Drangedal, Telemark, d. 1760
   2-Karen Rye f. 10 jun 1758, Skien, Telemark
   2-Jens Johan Lassenius Rye f. 25 mar 1759, Bamble, Telemark
   2-Louise Christine Rye f. 2 okt 1763, Bamble, Telemark
```

Tabell 19 Lassenius Ryes familie

Den eldste datteren giftet seg med klokkeren i bygda, Mathias Hjorteberg. I 1739 fikk han stillingen som klokker i Gjerpen. Mathias og Cathrine døde med få ukers mellomrom i 1742, og døtrene Johanne Marie, f. 1736 og Christine Augusta, f. 1741 er nevnt i skiftet etter foreldrene.

```
1-Cathrine Helmer Halvorsdatter Solberg f. 1716, Solberg, Drangedal,
  Telemark, d. 8 jul 1742, Gjerpen, Telemark
 +Mathias Hjorteberg, Klokker f. ca. 1712, d. jun 1742, Gjerpen, Telemark
   2-Johanne Marie Mathiasdatter Hjorteberg f. 1736, Solberg, Drangedal,
     Telemark
   2-Sven Mathiasen Hjorteberg f. 1738, Solberg, Drangedal, Telemark, d. før
     1742
   2-Christine Augusta Hjorteberg f. jan 1741, Gjerpen, Telemark
```

Tabell 20 Cathrine Helmer Solbergs failie

Jeg har ikke funnet noen etterkommere etter Gjertrud Lasseniusdatter Rye, men kaptein Rye hadde flere etterkommere i andre ekteskap.

Jeg har valgt å ikke følge etterkommerne til sønnene Peder Simen og Marcus Helmer i detalj, for å unngå å sprenge formatet på artikkelen. Sannes er fyldig i sin omtale av hovedpersonene i disse familiene. I tillegg kan Bjørn Edvin Holtes[32] slektsregister benyttes for å skaffe seg en oversikt og følge de ulike trådene. En tredje kilde, for dem som ønsker fyldigere personbeskrivelser, er Finn Holdens slektshistorie[33]. For ordens skyld, begge brødrene er blant mine aner.

Det kan være grunn til å følge litt mer detaljert med på etterkommerne til Maria. For her, i det minste, fikk Johanne Marie oppfylt sine ønsker. Halvor Heuch var en fremgangsrik trelasthandler, og etterkommerne dannet, eller giftet seg inn i fremgangsrike kjøpmanns- eller embedsmannsfamilier som raskt spredde seg langs kysten fra Kristiansand til hovedstaden.

1-Maria Halvorsdatter Solberg f. 1724, Solberg, Drangedal, Telemark, d. 1779, Kragerø, Telemark
+Halvor Heuch, trelasthandler, prokurator, kjøpmann, skipsreder f. 1722, Skien, Telemark, d. 1785, Kragerø, Telemark
2-Peder Andreas Heuch, trelasthandler f. 1756, Drangedal, Telemark, d. , Kragerø, Telemark
+Marie Margrethe Halvorsdatter Solberg f. 1759, Solberg, Drangedal, Telemark

3-Halvor Andreas Heuch f. 1787, Kragerø, Telemark
3-Marie Magdalene Heuch f. 1789, Kragerø, Telemark, d. 1870
3-Pouline Sofie Christine Heuch f. 1792, Kragerø, Telemark
3-Johan Christian Heuch f. 1794, Kragerø, Telemark, d. 1843
3-Peter Ditlef Heuch f. 1797, Kragerø, Telemark
3-Marchus Gustav Heuch f. 1799, Kragerø, Telemark
2-Johanne Maria Heuch f. 1750, Kragerø, Telemark, d. 1752, Kragerø, Telemark
2-Maren Cathrine Heuch f. 1752, Kragerø, Telemark, d. 1754, Kragerø, Telemark

2-Hedevig Elisabeth Heuch f. 1753, Kragerø, Telemark, d. 1829, Kragerø, Telemark
+Jacob Giønge Tønder, byfogd i Kragerø f. 12 jul 1745, Kragerø, Telemark, d. 1806, Kragerø, Telemark
3-Peter Tønder f. 1775, Kragerø, Telemark
3-Elisabeth Marie Tønder f. 1776, Kragerø, Telemark
3-Henrich Jørgen Tønder, sjø- og landkrigskommisær f. 1781, Skien, Telemark, d. 1834, Kragerø, Telemark
3-Petrea Halvordine Tønder f. 15 des 1787, Kragerø, Telemark
3-Jacob Tønder d. 1792, Kragerø, Telemark
2-Petter Andreas Heuch f. 1755, Kragerø, Telemark, d. 1760, Kragerø, Telemark

2-Johanne Catrine Heuch f. 1757, Kragerø, Telemark, d. 1849, Kragerø, Telemark
+Abraham Bøckmann f. 1735, Larvik, Vestfold
+Samuel Thornsohn
2-Johan Heuch f. 1761, Kragerø, Telemark, d. 1763, Kragerø, Telemark
2-Georg Christian Heuch, kjøpmann f. 1763, Kragerø, Telemark
+Lovise Christence Kraft f. 1755
3-Halvordine Nicoline Heuch f. 1792, Kragerø, Telemark
2-Edel Marie Heuch f. 1765, Kragerø, Telemark, d. 21 jan 1834, Larvik, Vestfold
+Rasmus Linaae f. 24 jul 1748, Langesund, Bamble, Telemark, d. 10 aug 1806, Larvik, Vestfold
3-Hans Henrich Linaae, konsumpsjonsforvalter f. 1782, Larvik, Vestfold, d. 26 mar 1842, Larvik, Vestfold
3-Anne Helene Marie Linaae f. 1784, Larvik, Vestfold, d. 31 mar 1867, Larvik, Vestfold
3-Halvordine Catrine Linaae f. 11 mar 1785, Larvik, Vestfold, d. 28 jan 1827, Vallø, Slagen, Vestfold
3-Peter Georg Heuch Linaae f. 30 mar 1788, Larvik, Vestfold, d. 19 aug 1788, Larvik, Vestfold
3-Louise Augusta Symphora Linaae f. 22 aug 1791, Larvik, Vestfold, d. 18 des 1840, Lovisenlund, Hedrum, Vestfold
3-Anne Laurentia Brigitte Linaae f. 1 nov 1794, Larvik, Vestfold, d. 30 sep 1841, Larvik, Vestfold

Tabell 21 Maria Solbergs familie

Caspar Becker Pedersen Hyld

Caspar skrev seg som Caspar Becker. Hans familie har bydd på problemer gjennom tidene. Dette har særlig to årsaker. Schneider[34], og Tønnesen[35] etter ham, har mistolket en innkommet melding i 1753: "Chirurgus Petter Jacob Becker meldte 16/8-53 at hans mor Margrethe Dorothea Dukesen var død i Almstad (Ditmarsken) og at han avstod sin arvelod til 2 søstre".
Den andre årsaken er at to ulike Caspar Becker giftet seg med hver sin Karen Andersdatter. Den første døde i 1730 og ble begravd samme dag som sin kone. Det er derfor felles skifte etter dem. De etterlater seg to sønner, Anders på 25 og Johan på 14. (Han er ført uten etternavn i skiftet, men ikke ved begravelsen). Siden vår Caspar er født i 1697, og neppe har fått en sønn 8 år gammel, kan vi eliminere denne Caspar.
Den andre Caspar giftet seg med Karen Andersdatter i 1721. Alene navngivningen på barna er et indisium på at vi er på riktig spor.

Ytterligere et indisium er at da yngste datteren ble døpt i Solum i 1733, var Anne Them (Anne Pedersdatter Hylle) blant fadderne. Den endelige bekreftelsen finner vi i to skifter i Skien. Det første, startet 8.11.1703, viser at borger og skipper Anders Edvardsen etterlot seg enken Johanne Samuelsdatter og fire barn, hvorav Karen Andersdatter. Det andre skiftet, datert 8.7.1727, er etter borger og handelsmann Jaye von Worchum, død 01.06.1716. Enken, Johanne Samuelsdatter, hadde fått kongelig bevilgning til å sitte i uskifte, men oppga likevel boet i 1727. En datter, Dorthea, levde på det tidspunktet, og Caspar Becker Hylle (med Hylle-navnet angitt) er omtalt som Dortheas svoger. Det må bety at Dorthea og Karen var halvsøstre, og det forklarer også hvorfor Caspar og Karen kalte sin første sønn opp etter Jaye von Worchum.
Caspar var trelasthandler i Skien, i tillegg til å være overformynder. Han er vel mest kjent i Skiens historie fordi den store bybrannen i 1732 startet på hans eiendom. Både fru von Worchum og Anne Them bodde hos ham da, og var blant de vitnene som ble avhørt av undersøkelseskommisjonen. Caspar Becker ble ruinert i brannen, og flyttet til Porsgrunn der han klarte å bygge opp et nytt kjøpmannskap. Han døde i 1758.

```
1-Caspar Becher Pedersen Hyll, overformynder, trelasthandler f. 1697,
  Larvik, Vestfold, d. 1758, Porsgrunn, Telemark
 +Karen Andersdatter
   2-Jaye van Workum Becker f. 1722, Skien, Telemark, d. 1768
    +Birgitte Torgeirsdatter
      3-Mette Worchum f. 1758, Skien, Telemark
      3-Grethe Worchum f. 1760, Skien, Telemark, d. 10 apr 1828, Skien, Telemark

      3-Lene Cathrine Worchum f. 1763, Skien, Telemark, bgr. 24 jun 1785,
        Skien, Telemark
      3-Ane Worchum f. 1767, Skien, Telemark
   2-Cathrine Helmer Becker f. 1723, Skien, Telemark
   2-Catharina Helmer Becker f. 1725, Skien, Telemark, d. etter 1762
   2-Peder Becker f. 1726, Skien, Telemark
   2-Anders Becker f. 1727, Skien, Telemark
   2-Simon Becker f. 1729, Skien, Telemark
   2-Peder Becker f. 1730, Skien, Telemark
   2-Hans Becker f. 1732, Skien, Telemark
   2-Johanne Becker f. 1733, Porsgrunn, Telemark
```

Tabell 22 Caspar Becker Pedesens familie

Det faktum at han døde 5 år etter Margrethe Dorothea Dukesen, uten at det ble utlagt noen arv til ham i 1753, er en sterk indikasjon på at de to ikke kan ha hatt noe med hverandre å gjøre. Petter Jacob Becker var ikke bare ferdig utdannet kirurg det året, han hadde også opparbeidet tilstrekkelig kapitalbasis til å ha råd til å avstå sin del av arven til søstrene. Det er også på disse kriteriene vanskelig å akseptere ham som en sønn av Caspar Becker Hylle, og jeg har valgt å regne kun det førstnevnte ekteskapet som dokumenterbart.

Sluttord

Det bildet av borgermesteren som i alle fall jeg har fått, er temmelig sammensatt. På den ene siden kunne han være raus og inkluderende, på den andre siden kverulantisk og ikke så lite sleip (blant annet historien om rettssakene om Åby gård i Lier er utelatt fra artikkelen av plasshensyn og fordi den ikke bringer inn nytt genealogisk materiale). Vurderingen av ham har da også skiftet gjennom tidene, hos Schneider er han nærmest tildelt en skurkerolle, mens Seierstad er mye mer nyansert i sin vurdering. Per Simonsen er i alle fall et helt menneske med dyder og feil, hadde han ikke levd noen tiår for sent, ville jeg kalt ham et ekte renesansemenneske.
En uttømmende beskrivelse av denne familiekretsen ville sprenge formatet for denne artikkelen fullstendig. Jeg håper derfor at leseren bærer over med det om jeg bruker mindre plass enn ønskelig på de delene av familien som leseren er spesielt interessert i. Jeg har prioritert de sammenhengene som ikke har vært alminnelig kjent tidligere, eller der den allment aksepterte forklaringen viser seg å ikke holde mål. Det skal heller ikke legges skjul på at forekomstene av egne aner har styrt mange av mine undersøkelser.
Artikler har i alle fall ett element felles med filmer. Forfatteren kommer på forsiden, men de utallige medhjelperne som er nødvendige for å få hele puslespillet på plass, i beste fall kommer med på rulleteksten til slutt. Mange har medvirket ved å legge ut bakgrunnsmateriale jeg kunne benytte. Men det er noen som har bidradd særlig med kildemateriale og bakgrunnsmateriale jeg har vært helt avhengig av for å nå mine konklusjoner. Jeg vil derfor rette en stor takk til Eivind Kinck for å stille til rådighet all sin kunnskap om Kinck-familien, til Nils Elsrud for detaljert informasjon om eiendomsforhold og rettssaker i Ådalen som bekreftet at jeg var på rett spor med Stemmen, til Astrid Natvig for hjelp med Lier-relatert stoff, til Laila Kornstad for uvurderlig hjelp med informasjon om slektskretsen i Skien, Larvik og Risør, og til alle andre som har holdt ut med mine forespørsler om ulike detaljer. Når det er sagt, det er undertegnede som står for alle konklusjoner og hypoteser – feilene i artikkelen er derfor utelukkende mine.

Notater

1 Tingbøkene er digitaliserte, og finnes for den aktuelle perioden for både Lier, Røyken og Hurum og for Bragernes i søkbar form på Tingboksprosjektets websider: http://www.dokpro.uio.no/tingbok/tingbok_ramme.html.

2 http://www.hf.uio.no/hi/prosjekter/tingbok/
3 Se også N.Hjorth: Slekten Hagemanns avstamning fra Magister Nielsen Bundtz i Christiania, NST nr. 27
4 Lier-boka
5 Den oppmerksomme leser vil ha merket at jeg skifter mellom navneformene Kinch og Kinck. Navnene skrives på ulike måter i kirkebøkene på 1600-tallet (Kinck, Kinch, Kink), men den grenen av familien som Søren tilhørte, gjerne kalt den danske grenen av familien, siden det var der navnet ble videreført) skrev navnet Kinch, mens den norske familien har holdt på formen Kinck. (Maren var Sørens eneste barn. Hennes sønn nr. 2 i ekteskapet med Bertel Hagedorn, Peter, tok eller ble gitt slektsnavnet Kinck, men døde i Norge ugift og uten barn, Det er Sørens far Peder Pederssøn Kinck som regnes som stamfar til den danske gren av familien)
6 På 1600-tallet, da bruken av slektsnavn ble mer utbredt, var det ganske vanlig å skrive seg med mors slektsnavn dersom far bare hadde patronym.
7 Her har vi et annet eksempel på 'migrasjon' av slektsnavn – patron/klient. Jespers far var fullmektig hos sognepresten på Eidsvoll, Herr Mads Lauritzen Gram, og familien adopterte senere navnet. En av sogneprestens forfedre hadde i sin tid tatt navnet etter det danske sognet der han var prest.
8 Ingeborg Haanshus. 'Bartskjær, stadskirurg på Bragernes Jesper Gram - - -', NST XXIV, bd.2, s. 95
9 Norsk Slektshistorisk Forening, "Norsk Slektskalender", Oslo 1949, Bind I, s. 109
10 Ministerialbok for Bragernes 1634-1662, Digitarkivet, s.23
11 Ministerialbok for Bragernes 1634-1662, do., s. 23 (angitt som "Peder Kinchis Moder", altså Sørens farmor.)
12 I samme ministerialbok for Bragernes er det på s. 2 en dåpsinnførsel for Peder Kinchs barn 29.03.1634. Dette er sannsynligvis Søren Kincks dåp, ettersom de øvrige søskens fødselsår er kjent eller antatt å være på andre tidspunkter.
13 Manntallet for byskatten for Christiania 1682, Rentekammeret, Byregnskaper, Christiania, Riksarkivet
14 Manntallet for folkeskatten for Christiania 1683, Rentekammeret, Byregnskaper, Christiania, Riksarkivet
15 Ministerialbok for Oslo Domkirke 1648-1704, Digitalarkivet,, Døde og begravede, s.444
16 Drammen, en norsk østlandsbys utviklingshistorie, Bind I, Tord Pedersen, 1961.
17 Ropeid, Andreas, Hønefoss, Hønefoss kommune, 1952-68, bind 1.
18 Eiendomsopplysningene om Nordre Semmen er stilt til rådighet av Nils Elsrud.
19 Finne-Grønn, S[tian] H[erlofsen], (1869-1953). "Christiania magistrats-embedsmenn og deres innbyrdes forbindelser på 1600-tallet." NST 5 (1935-1936): 26-46, 130-136 og 214-221. Denne gir også referansen til den første artikkelen. Lauritz Hansen er for øvrig også omtalt hos samme forfatter i "Det fornemme bryllup på Hallingstad i 1594." NST 5 (1936): 253-264.
20 http://www.vigerust.net/
21 Jordebok over geistliges og verdsliges odels- giftings- kjøpe- gave- og pantegods i Oslo, januar (til 9. februar) 1625 (del 2) Oslos historie © Torkel Rønold Bråthen, Oslo 1993-2002. Utgave 24.01 2003 © kane.benkestokk.teiste forlag (Tore Hermundsson Vigerust). Etter original i Riksarkivet, Stattholderarkivet, D IX, pk. 8.
22 Sigmond, Solveig Ording. "Familien Cudrio. Et fransk innslag i norske slekter." NST 20 (1965): 113-138.
23 http://gamlegjerpen.no/Kirkeb/skeenbg.htm.
24 Finne-Grønn, S[tian] H[erlofsen], (1869-1953). Norsk Tidsskrift for Genealogi osv II 1920 s 75.
25 Mogens Sedelin: den Seidelinske Slægsbog I, 1943, side 38, referert i Personalhistorisk Tidsskrift 1959, side 170.
26 Seierstad, Ivar P. (1901-1987) Skiens historie b.1 : fra 1184 til ca 1814, Skien 1958.
27 Schneider: Det gamle Skien s. 93.
28 Ovenstad, Olai, Militærbiografier : den norske hærs officerer fra 18. januar 1623 til 17. mai 1814, Oslo 1948 - 1949.
29 Olav Sannes, Drangedal med Tørdal.
30 Odd Arne Helleberg: Jordebok for Telemark og Numedal 1615, Digitalarkivet.
31 J. M, Landgraff, Grimstad-Slægter, Grimstad 1891 og 1902, tilgjengelig som web-bok i Digitalarkivet
32 Holte, Bjørn Edvin. Slektregister for Drangedal : 300 års registrering og opptegnelser, 5 bind, Drangedal 1997-2003
33 Holden, Finn, Slektshistorie for Tor (1865-1950) og Elise Holte (1869-1954) fra Drangedal : lokalhistorie, anebok, etterslekt, Oslo 2004.
34 J. A. Schneider, Fra det gamle Skien Del III, Skien 1924
35 Joh. N. Tønnessen, Porsgrunns historie bind 1 Fra lasteplass til kjøpstad. 1576-1807, Porsgrunn 1956

Returadresse:

Grenland Ættehistorielag
Postboks 169

3901 Porsgrunn

B

TUR TIL STATSARKIVET PÅ KONGSBERG!

Det planlegges en fellestur til Statsarkivet på Kongsberg i september.
Da endelig dato og program ikke var bestemt ved deadline, finner dere mer informasjon om turen som eget vedlegg til LOR-speilet.

Høstmøtet til Grenland Ættehistorielag samt Jubileumsmiddag

Det blir som vanlig i oktober gjennomført Høstmøte. Samme dag blir det også invitert til jubileumsmiddag.

Se eget vedlegg.

Dersom vedleggene av en eller annen grunn skulle mangle i din sending, kan du enten lese mer om turen, høstmøtet og jubileumsmiddagen på www.grenlandslekt.no, eller du kan kontakte leder på telefon 47 90 42 25 for å få tilsendt informasjon.